

RADĪŠANA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ps 100:1–3, 1Moz 1.–2. nod., 2Moz 20:8–11, 2Moz 4:33, Mt 25:14–30, Mt 19:7–9.

ATMIŅAS PANTS:

“Iesākumā Dievs radīja debesis un zemi.” (1Moz 1:1)

Pirmā Mozus grāmata un līdz ar to visa Bībele sākas ar Dieva radīšanas aktu. Šis fakts ir ļoti svarīgs, jo tas nozīmē, ka mūsu radīšana iezīmē cilvēces un Bībeles vēstures sākumu. Šī patiesība ietver arī to, ka 1. Mozus grāmatas radīšanas stāstam ir tāda pati vēsturiskā ticamība kā citiem cilvēces un Bībeles vēstures notikumiem.

Divi radīšanas apraksti 1Moz 1. un 2. nodaļā satur mācības par Dievu un cilvēci. Pēc šīs nedēļas pētījuma mēs labāk izpratīsim septītās dienas sabata dziļo nozīmi. Mēs pārdomāsim Dieva radīšanas darbus, radot cilvēkus pēc Viņa tēla un no pīšļiem. Mēs būsim pārsteigti par labā un ļaunā atziņas koka nolūku un tā saistību ar dzīvības koku.

Vissvarīgākā Bībeles pirmsākumu stāstu mācība ir mācība par žēlastību. Dievs radīja Debesis un zemi, kad cilvēku vēl nebija. Tieši tāpat kā mūsu radīšana, arī glābšana ir dāvana no Dieva. Un kāds dziļums atklājas tajā, ka abas koncepcijas – radīšana un glābšana – ir ietvertas septītās dienas sabata bauslī!

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 2. aprīlī.

Radišanas Dievs

Izlasi Ps 100:1–3. Kāda ir cilvēka reakcija uz Dievu Radītāju un kāpēc? _____

1. Mozus grāmatā pirmā radišanas ziņojuma vēsts ir “Dievs”: “Iesākumā Dievs...” (1Moz 1:1) Pirmajā pantā vārds “Dievs” atrodas panta vidū un ir pasvītrots ar spēcīgāko akcentu tradicionālajā liturģijā, lai uzsvērtu Dieva nozīmi. Radišanas apraksts tāad sākas ar uzsvāru uz Dievu, radišanas autoru.

Pirmā Mozus grāmata sākas ar diviem dažādiem Dieva attēlojumiem. Pirmais radišanas ziņojums (1Moz 1:1–2:4) atklāj Dievu kā bezgalīgi tālu no cilvēkiem, pārdabisku Dievu, “Elohim”, kura vārds izsaka visu par Dieva pārākumu. Vārds “Elohim” apzīmē pārākumu un spēku, un vārda “Elohim” daudzskaitļa formas izmantošana izsaka majestātiskuma un transcendences ideju.

Otrais radišanas ziņojums (1Moz 2:4–25) atklāj Viņu kā tuvu un personīgu JHVH, kura vārds (Jahve vai Jehova – red.), kā daudzi domā, norāda uz tuvumu un attiecībām. Radišanas teksts kopumā līdz ar to ir netiešs aicinājums pielūgt Dievu – vispirms apzināties Dieva bezgalīgo varenumu un spēku, vienlaikus atzīstot Savu atkarību no Viņa, jo Viņš mūs radīja, “ne mēs paši” (Ps 100:3). Tieši tāpēc daudzi no psalmiem bieži saista pielūgsmi ar radišanu (Ps 95:1–6; Ps 139:13, 14 [salīdzini ar Atkl 14:7]).

Šis divējāda skatījums uz Dievu, kas ir gan majestātisks, gan spēcīgs, tāpat arī tuvs, mīlošs un attiecībās ar mums, satur svarīgu domu par to, kā mums vajadzētu tuvoties Dievam pielūgsmē. Godbijība un apbrīna iet kopā ar prieku un pārliecību par Dieva tuvumu, piedošanu un mīlestību (sk. Ps 2:11). Pat abu Dieva aprakstu secībai ir nozīme: Dieva tuvuma un Viņa klātbūtnes intimitātes pieredze nāk pēc Dieva tāluma pieredzes. Tikai tad, kad mēs būsim sapratuši, ka Dievs ir liels, mēs spēsim novērtēt Viņa žēlastību un bijībā baudīt Viņa brīnišķīgo un mīlošo klātbūtni savā dzīvē.

Padomājiet par Dieva vareno spēku, kas uztur kosmosu, un tomēr var būt tik tuvu katram no mums. Kāpēc šī brīnišķīgā patiesība ir tik brīnišķīga? _____

Radišana

Izlasi 1Moz 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31 un 1Moz 2:1–3. Kāda nozīme ir atkārtojumam “redzēja to labu esam” pirmajā radišanas ziņojumā? Kāda mācība ir ietverta radišanas noslēgumā (1Moz 2:1–3)? _____

Katrā radišanas ziņojuma solī Dievs novērtē Savu darbu kā “tov”, “labs”. Šo īpašības vārdu parasti saprot ar nozīmi, ka Dieva radišanas darbs bija veiksmīgs un ka Dieva novērojuma “tas bija labs” nozīme ir – “tas darbojās”. Gaisma spīdēja (1Moz 1:4), augi nesa augļus (1Moz 1:12) un tā tālāk.

Bet šis vārds attiecas vairāk nekā tikai uz darbību. Ebreju vārds “tov” ir izmantots Bībelē, lai paustu arī estētisku kaut kā skaista novērtējumu (1Moz 24:16). Tas ir izmantots arī pretstatā ļaunumam (1Moz 2:9), kas saistīts ar nāvi (1Moz 2:17).

Frāze “redzēja labu esam” nozīmē, ka radišana darbojās, tā bija skaista un pilnīga un tajā nebija ļaunuma. Pasaule “vēl nebija” līdzīga mūsu pasaulei, tā nebija grēka un nāves skarta – šo domu apstiprina otrā radišanas ziņojuma sākums (sk. 1Moz 2:5).

Šis radišanas apraksts ir radikāli pretējs evolūcijas teorijām, kas dogmatiski pasludina, ka pasaule ir izveidojusies pati no sevis, pateicoties nejaušiem notikumiem, kas ir sākušies no zemākiem stāvokļiem un attīstījušies līdz augstākiem.

Pretēji tam Bībeles autors ziņo, ka Dievs pasauli radīja ar nodomu un vienā mirklī (1Moz 1:1). Tur nebija nekā nejauša vai netīša. Pasaule neradās pati no sevis, bet tikai Dieva gribas un vārda rezultātā (1Moz 1:3). Darbības vārds “bara” (“radīt”), ko atrodam 1Moz 1. nodaļā (“iesākumā Dievs radīja debesis un zemi”), sastopams tikai attiecībā uz Dievu kā darītāju un norāda uz pēkšņumu: Dievs runāja, un tā notika.

Radišanas stāsts informē mūs, ka “viss” tika paveikts toreiz (1Moz 1:31) un, saskaņā ar pašu Radītāju, viss tika novērtēts kā “ļoti labs” (1Moz 1:31). 1Moz 1:1 apstiprina pašu notikumu – debesu un zemes radīšanu, un 1Moz 2:1 paziņo, ka notikums ir pabeigts. Tas bija pabeigts kopumā septiņās dienās, ieskaitot sabatu.

Kāpēc doma par miljardiem evolūcijas gadu pilnībā iznīcina 1Moz radišanas stāstu? Kāpēc šie abi uzskati nekādā veidā nav savienojami? _____

Sabats

Izlasi 1Moz 2:2, 3 un 2Moz 20:8–11. Kāpēc septītās dienas sabats ir saistīts ar radīšanu? Kā šī saikne ietekmē to, kā mēs ievērojam sabatu? _____

Tieši tāpēc, ka “Dievs pabeidza” Savu radīšanas darbu, Viņš iecēla sabatu. Septītās dienas sabats tāpēc ir mūsu ticības izpausme tam, ka Dievs toreiz pabeidza Savu darbu un uzskatīja to kā “ļoti labu”. Ievērot sabatu nozīmē pievienoties Dievam un atzīt Viņa radības skaistumu un vērtību.

Mēs varam atpūsties no saviem darbiem, tieši tāpat kā Dievs atpūtās no Saviem darbiem. Sabata ievērošana nozīmē pateikt “jā” Dieva “ļoti labajai” radīšanai, ieskaitot mūsu fiziskos ķermeņus. Pretēji dažiem senajiem (un mūsdienu) uzskatiem nekas Rakstos – ne Vecajā, ne Jaunajā Derībā – nepazemo ķermeni kā ļaunu. Tas ir pagānu, nevis Bībeles koncepts. Sabata ievērotāji ir pateicīgi par Dieva radību – kas ietver arī savu miesu –, un tieši tāpēc viņi var baudīt visu radīto un par to rūpēties.

Sabats, kas iezīmē cilvēces vēstures pirmo “noslēgumu”, ir arī ciešanās esošās cilvēces un vaimanājošās pasaules cerības zīme. Interesanti, ka frāze “pabeidza .. darbu” vēlreiz parādās tad, kad tika pabeigta svētnīcas būvniecība (2Moz 40:33), un pēc tam arī Salamana tempļa celtniecības finišā (1ķēn 7:40, 51) – abas šīs vietas māca evaņģēliju un glābšanu.

Pēc grēkā krišanas sabats nedēļas beigās norāda uz glābšanas brīnumu, kas notiks, tikai pateicoties jaunradīšanas brīnumam (Jes 65:17, Atkl 21:1). Sabats mūsu katras nedēļas beigās ir zīme, ka arī šīs pasaules ciešanām un pārbaudījumiem pienāks beigas. Tieši tāpēc Jēzus izvēlējās sabatu kā vispiemērotāko dienu, lai dziedinātu slimos (Lk 13:13–16). Pretēji tradīcijām, kurās bija iestrēguši tautas vadītāji, ar sabata dziedināšanām Jēzus norādīja tautai un arī mums uz laiku, kad visas sāpes, nāve un ciešanas būs beigušās – tas būs glābšanas procesa noslēgums. Tādējādi katrs sabats norāda mums uz glābšanas cerību.

Kā, atpūšoties sabata dienā, mēs piedzīvojam atpūtu un glābšanu, kas mums ir Jēzū tagad un kas galu galā piepildīsies jaunu debesu un jaunas zemes radīšanā? _____

Cilvēces radīšana

Cilvēces radīšana ir Dieva pēdējais radīšanas akts, vismaz tā ziņots Pirmajā Mozus grāmatā. Cilvēki ir visas zemes radības kulminācija, mērķis, kā dēļ tika radīta zeme.

Izlasi 1Moz 1:26–29 un 1Moz 2:7. Kāda ir saikne starp šīm divām atšķirīgajām versijām attiecībā uz cilvēces radīšanu? _____

Tas, ka Dievs ir radījis cilvēkus pēc Savas līdzības, ir viens no drosmīgākajiem apgalvojumiem Bībelē. Tikai cilvēki ir radīti pēc Dieva līdzības. Lai gan “Dievs radīja zemes zvērus pēc viņu kārtas” (1Moz 1:25), “Dievs radīja cilvēku pēc Sava tēla” (1Moz 1:27). Šī formula bieži ir aprobežojusies ar cilvēka garīgo būtību, skaidrojot, ka “Dieva tēls” nozīmē tikai administratīvu funkciju, ko pārstāv Dievs, vai garīgo funkciju, kas ir attiecībām ar Dievu un cilvēku savstarpējām attiecībām.

Lai gan šīs izpratnes ir pareizas, tās nav iekļāvušas svarīgo šīs radīšanas fizisko realitāti. Divos vārdos “tēls” un “līdzība”, aprakstot šo 1Moz 1:26 procesu, patiešām ir iekļautas abas šīs dimensijas. Kamēr ebreju vārds “tselem” (“tēls”) attiecas uz konkrētu fiziskā ķermeņa formu, vārds “demut” (“līdzība”) attiecas uz abstraktām īpašībām, kas līdzīgas dievišķajai Personai.

Tāpēc ebreju vārda norāde uz “Dieva tēlu” holistiskā Bībeles skatījumā būtu jāsaprot kā norāde uz cilvēka dabu. Bībeles pants apstiprina, ka cilvēki (vīrieši un sievietes) ir radīti pēc Dieva tēla gan fiziski, gan garīgi. Kā Elena Vaita skaidri pasaka: “Kad Ādams iznāca no Radītāja rokām, viņš nesa savā fiziskajā, mentālajā un garīgajā būtībā sava Meistara līdzību.” (“Audzināšana” 15. lpp.)

Būtībā šī holistiskā izpratne par Dieva tēlu, ieskaitot fizisko ķermeni, ir apstiprināta arī otrajā radīšanas ziņojumā, kurā teikts, ka “cilvēks tapa par dzīvu dvēseli” (1Moz 2:7), burtiski “dzīvu dvēseli” (“nefeš”) kā divu dievišķu darbību rezultāts: Dievs “veidoja” un Dievs “iepūta”. Ievērojiet, ka “elpa” bieži vien attiecas uz garīgo dimensiju, bet tā ir arī cieši saistīta ar bioloģisko elpošanas kapacitāti, cilvēka daļu, kas tika “veidota .. no zemes pīšļiem”. Tā ir “dzīvības elpa”; tas ir, dzīvība (fiziskā dimensija) un elpa (garīgā dimensija).

Dievs vēlāk veiks arī trešo darbību, šoreiz radot sievieti no vīrieša ķermeņa (1Moz 2:21, 22), uzsverot, ka viņa pēc būtības ir tāda pati kā vīrietis.

Cilvēces pienākums

Tiklīdz Dievs radīja pirmo cilvēku, Viņš tam sagādāja trīs dāvanas: Ēdenes dārzu (1Moz 2:8), ēdienu (1Moz 2:16) un sievieti (1Moz 2:22).

Izlasi 1Moz 2:15–17. Kāds ir vīrieša pienākums pret radīto pasauli un Dievu? Kā šie divi pienākumi ir saistīti savā starpā? _____

Pirmais vīrieša pienākums bija saistīts ar dabu – vidi, kurā Dievs viņu bija ielicis, lai to “koptu un sargātu” (1Moz 2:15). Darbības vārds “avad” (“kopt”) attiecas uz darbu. Nepietiek tikai ar dāvanas saņemšanu. Mums ir arī jāstrādā ar to un jāpadara tā auglīga – tā ir mācība, ko Jēzus atkārtos Savā līdzībā par desmit talentiem (Mt 25:14–20). Darbības vārds “šamar” (“sargāt”) iever atbildību saglabāt to, kas ir saņemts.

Otrais pienākums ir saistīts ar ēdienu. Mums ir jāatceras, ka Dievs to ir devis cilvēkiem (sk. 1Moz 1:29). Dievs arī teica cilvēkam, lai “ēzdams ēd” (1Moz 2:16). Cilvēki neradīja kokus, ne arī pārtiku tajos. Tā bija žēlastības dāvana.

Šeit atrodam arī bausli – viņiem bija jāsaņem un jābauda Dieva dāsnā dāvana “no visiem dārza kokiem”, bet kā daļu no šīs žēlastības Dievs tomēr pievieno ierobežojumu. Viņi nedrīkst ēst no viena konkrēta koka. Baudīšana bez ierobežojuma vedīs nāvē. Šis princips bija pareizs Ēdenes dārzā, un daudzējādā ziņā tas pats princips darbojas mūsdienās.

Trešais cilvēka pienākums ir saistīts ar sievieti, Dieva trešo dāvanu: “Tādēļ vīrs atstās tēvu un māti un pieķersies savai sievai, un tie kļūs par vienu miesu.” (1Moz 2:24) Šis īpašais teikums spēcīgā veidā pauž cilvēka atbildību pret laulības derību un mērķi būt “vienai miesai”, tas ir, vienai personai (salīdzini ar Mt 19:7–9).

Iemesls, kāpēc tieši vīrietim (nevis sievietei) jāatstāj vecāki, varētu būt saistīts ar vispārējo vīriešu dzimtes lietojumu; tāpēc varbūt bauslis attiecas arī uz sievieti. Jebkurā gadījumā laulības savienība, lai gan tā ir dāvana no Dieva, ietver arī cilvēka atbildību, kad dāvana ir saņemta, – atbildību, kas uzticīgi jāpilda gan vīrietim, gan sievietei.

Padomājiet par visu, ko Dievs jums ir devis. Kāda ir jūsu atbildība saistībā ar visu saņemto? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “The Story of Redemption” nodaļu “Radīšana” (21., 22. lpp.); grāmatā “Audzināšana” nodaļu “Bībele un zinātne” (128., 129. lpp.)

“Tā kā dabas grāmata un atklāsmes grāmata nes viena un tā paša prāta zīmogu, tās nevar nerunāt saskaņā. Ar dažādām metodēm un dažādām valodām tās liecina par tām pašām lielajām patiesībām. Zinātne vienmēr atklāj arvien jaunus brīnumus; bet tās pētījumos nav nekā tāda, kas, pareizi saprasts, būtu pretrunā dievišķajai atklāsmei. Dabas grāmata un rakstītais Vārds izlej gaismu viens pār otru. Tās iepazīstina mūs ar Dievu, mācot mums kaut ko par likumiem, ar kuru palīdzību Viņš strādā.

Tomēr pieņēmumi, kas kļūdaini ir ņemti no faktiem, kas novēroti dabā, ir vadījuši pie šķietama konflikta starp zinātni un atklāsmi; un, lai atjaunotu saskaņu, ir pieņemti tādi Rakstu skaidrojumi, kas samazina un iznīcina Dieva Vārda spēku. Ģeoloģija, domājams, ir pretēja burtiskai Mozus radīšanas ziņojuma interpretācijai. Lai evolūcijas ceļā no haosa izveidotos zeme, runā, ka bijuši vajadzīgi miljoniem gadu; un, lai pielāgotu Bībeli šīm iedomātajām zinātnes atklāsmēm, radīšanas dienas ir pieņemts uzskatīt par milzīgiem, nekonkrētiem periodiem, aptverot tūkstošiem vai pat miljoniem gadu.

Šādi secinājumi ir pilnīgi nepamatoti. Bībeles ziņojums ir saskaņā ar sevi un ar dabas mācību.” (Elena Vaita “Audzināšana” 128., 129. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāpēc tiktu ietekmēta mūsu ticības kvalitāte, ja mēs uzskatītu, ka šie radīšanas stāsti ir leģendas, “mīti”, kas domāti, lai mācītu mums garīgas mācības bez vēsturiskas hronoloģijas? Kādi norādījumi Bībelē liek domāt, ka Bībeles autors zināja, vai tie ir “vēsturiski”, tieši tādi paši kā pārējie stāsti Pirmajā Mozus grāmatā? Kāda ir Jēzus liecība par šo stāstu vēsturisko patiesumu?

2. Ko Pirmās Mozus grāmatas stāsts māca mums par zemes pārvaldīšanas svarīgumu? Kā mēs varam būt labi savas planētas apsaimniekotāji, vienlaikus izvairoties no briesmām pielūgt pašu radību, nevis Radītāju, kas ir ļoti reāls kārdinājums? (Sk. Rm 1:25.)

3. Neskatoties uz grēka postījumiem daudzu tūkstošu gadu garumā, kādos veidos vēl joprojām mums atklājas sākotnējie brīnumi, skaistums un majestātiskums, spēcīgā veidā stāstot mums par Dieva labestību un spēku?

GRĒKĀ KRIŠANA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 3. nod., 2kor 11:3; Atkl 12:7–9; Jņ 8:44; Rm 16:20; Ebr 2:14; 1Tim 2:14, 15.

ATMIŅAS PANTS:

“Un Es celšu ienaidu starp tevi un sievu, starp tavu dzimumu un sievas dzimumu. Tas tev sadragās galvu, bet tu viņam iekodīsi papēdī.” (1Moz 3:15)

Līdz ar visu, ko Dievs bija devis mūsu pirmajiem vecākiem Ēdenē, nāca arī brīdinājums: “No visiem dārza kokiem ēzdams ēd, bet no laba un ļauna atzišanas koka tev nebūs ēst, jo tai dienā, kad tu ēdīsi no tā, tu mirdams mirsi.” (1Moz 2:16, 17) Šis brīdinājums neēst no labā un ļaunā atzišanas koka (1Moz 2:16, 17) mums parāda – lai gan viņiem bija jāiepazīst labais, viņiem nebija jāiepazīst ļaunais.

Mēs noteikti varam saprast, kāpēc, vai ne?

Un arī nāves draudi, kas bija pievienoti brīdinājumam par nepaklausību (1Moz 2:17), tiks piepildīti: viņi mirs (1Moz 3:19). Ne tikai bija aizliegts ēst no koka, viņi tika arī izdzīti no Ēdenes dārza (1Moz 3:24), tāpēc viņiem nebija pieejas pie tā, kas viņiem kā grēciniekiem būtu varējis dot mūžīgo dzīvību (1Moz 3:22).

Tomēr šis traģēdijas vidū tiek dota cerība, kas atrodama 1Moz 3:15, ko sauc par “proto-evanģēliju” jeb “pirmo evanģēlija apsolījumu”. Jā, šis pants ir pirmais Bībelē atrodamais evanģēlija apsolījums. Pirmie cilvēki saņem vēsti, ka, neskatoties uz grēkā krišanu, Dievs mums visiem ir nodrošinājis izeju no tā.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 9. aprīlī.

Čūska

Izlasi 1Moz 3:1, 2kor 11:3 un Atkl 12:7–9. Kas ir čūska, un kā tā piekrāpj levu? _____

Pants sākas ar “čūsku”. Frāzes sintakse norāda, ka uzsvērts ir vārds čūska, jo tas ir pirmais vārds teikumā. “Čūscai” ir arī noteiktais artikuls, kas norāda, ka tas ir labi zināms tēls un ka lasītājiem jau vajadzētu zināt, kas tas ir. Tādējādi šīs būtnes realitāte tiek apstiprināta jau no pirmā nodaļas vārda.

Protams, Raksti nosauc čūsku par Dieva ienaidnieku (Jes 27:1) un konkrēti nosauc par “velnu un sātanu” (Atkl 12:9). Arī senajos Tuvajos Austrumos čūska bija ļaunuma iemiesojums.

“Lai nemanāmi paveiktu savu darbu, sātans izvēlējās izmantot kā savu instrumentu čūsku – maskā, kas bija labi pielāgota viņa krāpšanas mērķim. Čūska toreiz bija viens no gudrākajiem un skaistākajiem radījumiem virs zemes. Tai bija spārni, un lidojot tā izskatījās žilbinoši spoži, un tās krāsa un spožums atgādināja apburošu zeltu.” (Elena Vaits “Sentēvi un pravieši” 53. lpp.)

Runājot par velnu, lai arī kādā formā viņš parādītos, Bībele nerunā tikai par metaforu. Rakstos sātans ir attēlots kā burtiska būtne un nevis tikai kā retorisks simbols vai abstrakts princips, lai attēlotu ļaunumu vai cilvēces tumšo pusi.

Čūska nestādās priekšā kā Dieva ienaidniece. Tieši pretēji, čūska atsaucas uz Dieva vārdiem, ko tā atkārto, un liekas, ka tā tur atrod atbalstu. Tas ir, uzreiz no paša sākuma mēs varam redzēt, ka sātanam patīk citēt Dievu un, kā mēs vēlāk redzēsim, pat citēt Dieva Vārdu (Mt 4:6).

Ievērojiet arī, ka čūska nesāk uzreiz ar sievieti strīdēties, bet uzdod jautājumus, kas it kā norāda uz čūskas ticību Kunga teiktajam. Visbeidzot čūska jautāja: “Vai Dievs patiešām...?” (1Moz 3:1) Tādējādi jau no paša sākuma mēs varam redzēt, cik šī būtne bija viltīga un maldinoša. Kā jūs redzēsiet, viņa panāca savu.

*Ja sātans spēja piekrāpt bezgrēcīgo levu Ēdenē, cik daudz ievainojamāki esam mēs?
Kas ir mūsu vislabākā aizsardzība pret viņa krāpšanām?* _____

Aizliegtais auglis

Izlasi 1Moz 2:16, 17 un 1Moz 3:1–6 (sk. arī Jņ 8:44). Salīdziniet Ādamam dotā Dieva baušļa vārdus ar čūskas vārdiem sievietei. Kāda atšķirība starp abām runām, un kāda ir šo atšķirību nozīme? _____

Ievērojiet paralēles starp Dieva sarunu ar Ādamu (1Moz 2:16, 17) un levas sarunu ar čūsku. Liekas, ka čūska tagad ir nostājusies Dieva vietā un zina pat labāk nekā Viņš. Sākumā tā tikai uzdod jautājumu, ietverot domu, ka, iespējams, sieviete ir tikai pārpratusi Dievu. Bet tad sātans atklāti apšaubā Dieva nodomus un pat nostājas pret Viņu.

Sātana uzbrukums ir saistīts ar diviem jautājumiem – nāvi un labā un ļaunā atziņu. Lai gan Dievs skaidri un pārliecinoši apgalvoja, ka viņu nāve būs neizbēgama (1Moz 2:17), sātans apgalvoja tieši pretējo – viņi nemirs, ar to domājot, ka cilvēki ir nemirstīgi (1Moz 3:4). Lai gan Dievs aizliedza Ādamam ēst aizliegtos augļus (1Moz 2:17), sātans iedrošināja tos baudīt, jo tā viņi kļūšot līdzīgi Dievam (1Moz 3:5).

Sātana divi argumenti – nemirstība un līdzība Dievam – pārliecināja levu augli nogaršot. Satraucoši ir tas, ka, tiklīdz sieviete nolēma nepaklausīt Dievam un ēst aizliegto augli, viņa uzvedās tā, it kā Dieva vairs nebūtu klāt un viņa pati būtu Viņa vietā. Bībeles pants netieši norāda uz šo personības maiņu. Ieva izmanto Dieva valodu: levas novērtējums aizliegtajam auglim (“redzēja .. to labu esam” (1Moz 3:6)) – atgādina Dieva novērtējumu radībai: “.. redzēja .. to labu esam.” (1Moz 1:4 u.c.)

Šīs divas kārdināšanas – būt nemirstīgam un būt līdzīgam Dievam – ir nemirstības idejas sakne senajās ēģiptiešu un grieķu reliģijās. Ilgas pēc nemirstības, kas, kā viņi uzskatīja, bija dievišķa īpašība, lika šiem cilvēkiem meklēt arī dievišķu statusu, lai (kā viņi cerēja) iegūtu nemirstību. Nemanāmi šis domāšanas veids iefiltrējās arī ebreju-kristiešu kultūrā un ir radījis ticību dvēseles nemirstībai, kas daudzās baznīcās pastāv vēl šodien.

Padomājiet par visiem uzskatiem mūsdienās, kas māca, ka mūsos ir kaut kas nemirstīgs. Kā mūsu izpratne par cilvēka dabu un mirušo stāvokli sniedz spēcīgu aizsardzību pret bīstamo krāpšanu? _____

Slēpšanās no Dieva

Izlasi 1Moz 3:7–13. Kāpēc Ādams un Ieva izjuta vajadzību slēpties Dieva priekšā? Kāpēc Dievs uzdeva jautājumu: “Kur tu esi?” Kā Ādams un Ieva mēģināja attaisnot savu uzvedību?

Pēc tam, kad viņi bija grēkojuši, Ādams un Ieva jutās kaili, jo viņi bija zaudējuši godības drēbes, kas atstaroja Dieva klātbūtni (sk. Ps 8:5, salīdzini ar Ps 104:1, 2). Dieva tēls bija grēka skarts. Darbības vārds “taisīt” frāzē “taisīja sev gurnu apsējus” (1Moz 3:7) līdz šim tika attiecināts tikai uz Dievu Radītāju (1Moz 1:7, 16, 25 u.c.). Cenšoties aizsegt savu grēku, viņi it kā aizstāja Radītāju – šādu rīcību Pāvils nosauc par taisnošanu ar darbiem (Gal 2:16).

Kad Dievs tuvojas, Viņš uzdod retorisku jautājumu: “Kur tu esi?” (1Moz 3:9), un tādu pašu jautājumu Dievs vēlāk uzdos Kainam (1Moz 4:9). Protams, Dievs zināja atbildes uz jautājumiem. Viņa jautājumi tika uzdoti vainīgā dēļ, lai palīdzētu viņiem saprast, ko viņi ir izdarījuši, un vienlaikus vadītu viņus pie nožēlas un glābšanas. Kungs darbojās cilvēku glābšanas labā jau no brīža, kad viņi apgrēkojās.

Viss scenārijs atspoguļo domu par izmeklēšanas tiesu, kas sākas ar tiesnesi, kas izjautā grēcinieku (1Moz 3:9), lai sagatavotu viņu spriedumam (1Moz 3:14–19). Bet Viņš to dara arī tāpēc, lai izsauktu nožēlu, kas beigās novedīs pie glābšanas (1Moz 3:15). Šis motīvs ir redzams visā Bībelē.

Sācumā, kā tas ir ar grēciniekiem, Ādams un Ieva abi mēģināja izvairīties no apsūdzības, mēģinot vainot kādu citu. Uz Dieva jautājumu Ādams atbildēja, ka viņam to likusi darīt sieviete, ko Dievs viņam devis (1Moz 3:12). Tā esot sievietes vaina (kā arī Dieva vaina).

Ieva atbildēja, ka čūska bija tā, kas viņu piekrāpa. Ebreju valodas vārds “naša” (“piekrāpt”) (1Moz 3:13) nozīmē “dot cilvēkiem viltus cerības un likt viņiem domāt, ka viņi dara pareizi” (2ķēn 19:10, Jes 37:10, Jer 49:16).

Ādams vainoja sievu, sakot, ka tā viņam devusi augli (kaut kāda taisnība tajā ir), un Ieva vainoja čusku, sakot, ka tā viņu piekrāpusi (arī šeit ir zināma taisnība). Tomēr viņi abi bija vainīgi.

Vainot kādu citu tajā, ko pats esi izdarījis? Kāpēc mums ir tik viegli iekrist tajā pašā slazdā?

Čūska liktenis

“Un Es celšu ienaidu starp tevi un sievu, starp tavu dzimumu un sievas dzimumu. Tas tev sadragās galvu, bet tu viņam iekodīsi papēdī.” (1Moz 3:15) Ko Kungs šeit saka čūskai, un kāda cerība ir ietverta šajos pantos? _____

Dievs sāk Savu spriedumu ar čūsku, jo tā visu šo drāmu iesāka. Čūska arī ir vienīgā būtne, kas šajā stāstījumā tiek nolādēta.

Šeit mēs sasniedzam zināmu radīšanas “atpakaļgaitu”. Ja radīšana vadīja uz dzīvību, labā novērtēšanu un svētībām, spriedums vada uz nāvi, ļaunumu un lāstu – bet arī cerību un glābšanas apsolījumu. Drūmajā ainā, kurā sadragāta čūska ēd pīšļus (1Moz 3:14), atspīd cilvēces pestīšanas cerība, kas dota pravietojuma formā. Pirms Ādama un levas soda, kas seko vēlāk, Kungs dod viņiem glābšanas cerību (1Moz 3:15). Jā, viņi ir grēkojuši, jā, viņi cietis grēka dēļ un, jā, viņi arī mirs savu grēku dēļ. Taču, par spīti visam, viņiem ir cerība uz glābšanu.

Salīdzini 1Moz 3:15 ar Rm 16:20, Ebr 2:14 un Atkl 12:17. Kā šajos pantos ir atklāts glābšanas plāns, kā arī lielā cīņa? _____

Ievērojiet paralēles starp 1Moz 3:15 un Atkl 12:17: pūķis (čūska), sadusmojās (ienaidis), sēkla (atvase); un sieva Ēdenes dārzā un Atkl 12:17. Kauja (lielā cīņa), kas bija pārcēlusies uz Ēdeni līdz ar grēkā krišanu, turpināsies līdz laika galam. Tomēr jau Ēdenē absolīta sātana sakāve – viņa galva tiks sadragāta. Šī tēma skaidrāk atklāta Atklāsmes grāmatā, kas attēlo viņa bojāeju (Atkl 20:10). Tas ir, jau no paša sākuma cilvēcei bija dota cerība, ka būs izeja no šausmīgā stāvokļa, kas bija ienācis līdz ar ļaunā atziņu, cerība, kurā mēs visi varam dalīties tieši tagad.

Kāpēc ir tik patīkami redzēt, ka Ēdenē, kur virs zemes sākās ļaunums un grēks, Kungs sāka atklāt glābšanas plānu? _____

Cilvēces liktenis

Izlasi 1Moz 3:15–24. Kas notika ar Ādamu un Ievu grēkā krišanas dēļ? _____

Lai gan Dieva spriedums čūskai ir skaidri nosaukts par lāstu (1Moz 3:14), Dieva spriedums sievietei un vīrietim tāds nav. Vienīgā reize, kad atkal ir izmantots vārds “lāsts”, attiecas tikai uz zemi (1Moz 3:17). Tas ir, Dievam bija citi plāni attiecībā uz vīrieti un sievieti. Viņiem tika piedāvāta cerība, kas netika dota čūskai.

Tā kā sievietes grēks bija saistīts ar viņas bēdīgo ar čūsku, pants, kas apraksta Dieva spriedumu sievietei, bija saistīts ar čūskas spriedumu. 1Moz 3:16 ne tikai seko uzreiz pēc 1Moz 3:15, bet paralēles starp abiem pravietojumiem skaidri norāda, ka pravietojums attiecībā uz sievieti 1Moz 3:16 jālasa saistībā ar mesijānisko pravietojumu 1Moz 3:15. Dieva spriedums sievietei, ieskaitot bērna iznēsāšanu, tāpēc ir jāsaprot pozitīvā glābšanas perspektīvā (salīdzini ar 1Tim 2:14, 15).

Tā kā vīrieša grēks ir saistīts ar klausīšanos sievietē, nevis Dievā, nolādēta ir zeme, no kuras vīrietis ir ņemts (1Moz 3:17). Līdz ar to vīrietim būs smagi jāstrādā (1Moz 3:17–19), un viņš tad “atgriezīsies” zemē, no kuras ir ņemts (1Moz 3:19). Tam nekad nevajadzēja notikt, un tā nekad nav bijusi daļa no sākotnējā Dieva plāna.

Svarīgi ir tas, ka, saņemot šo bezcerīgo nāves spriedumu, Ādams tad pievēršas sievai, kur viņš redz cerības gaismu, pateicoties bērna dzimšanai (1Moz 3:20). Tas ir, pat nāves spriedumā viņš redz dzīvības cerību.

Dievs kā ikviens mīlošs vecāks būtu gribējis viņiem tikai labu, ne ļaunu. Bet tagad, kad viņi pazīst ļaunumu, Dievs gatavojās darīt visu, kas ir Viņa spēkos, lai viņus no tā izglābtu. Tādējādi, pat šo spriedumu vidū, visas cerības mūsu pirmajiem vecākiem nebija zaudētas, neskatoties uz viņu atklāto un klajo nepaklausību Dievam un to, ka, dzīvojot pilnīgā paradīzē, nebija absolūti nekāda iemesla apšaubīt Dievu, apšaubīt Dieva teikto vai apšaubīt Viņa mīlestību.

Lai gan mēs sliecamies domāt par “zināšanām” kā par labām, kāpēc tas tā vienmēr nav? Kas ir tās lietas, par kurām labāk būtu nezināt? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Padomājiet saistību starp “dzīvības koku” un “labā un ļaunā atzišanas koku”. Saistība jau atklājas faktā, ka tie abi novietoti “dārza vidū” (1Moz 2:9). Bet starp abiem kokiem ir lielāka saistība nekā tikai ģeogrāfiskā saikne. Tā kā cilvēki bija ņēmuši augli no labā un ļaunā atzišanas koka, tā kā viņi nepaklausīja Dievam, viņi zaudēja pieeju pie dzīvības koka un vairs nevarēja dzīvot mūžīgi, vismaz šādā stāvoklī. Šīs saiknes pamatā ir dziļš princips. Morālām un garīgām izvēlēm ir ietekme uz bioloģisko dzīvi, kā Salamans pamācīja savu dēlu: “Mans dēls, neaizmirsti manu pamācību, un lai tava sirds patur sevī manus baušļus, jo tie piešķirs tev ilgu mūžu, labus gadus un mieru.” (Sak 3:1, 2) Šī saikne parādās vēlreiz gaidāmajā Debesu Jeruzalemē, kur “ielas vidū” (Atkl 22:2) ir tikai dzīvības koks.

“Kad Dievs radīja levu, Viņš bija paredzējis, ka viņa nebūs nedz zemāka, nedz pārāka par vīrieti, bet ka visās lietās viņa būs līdzvērtīga. Svētajam pārim nevajadzēja būt interesēm, kas bija neatkarīgas vienam no otra. Un tomēr viņiem katram bija individuāla domāšana un rīcība. Bet pēc levas grēka, tā kā viņa bija pirmā, kas izdarīja pārkāpumu, Kungs teica, lai Ādams valda pār viņu. Viņai bija jāklūst pakļautai savam vīram, un tā bija daļa no lāsta. Daudzos gadījumos lāsts ir padarījis daudzas sievietes ļoti noskumušas un viņu dzīve ir kļuvusi par nastu. Pārākumu, ko Dievs ir devis vīrietim, viņš ir izmantojis vardarbīgi, daudzējādos veidos īstenodams patvaļīgu varu. Bezgalīga gudrība ir izdomājusi glābšanas plānu, kas iedod cilvēcei otro pārbaudes laiku, dodot viņiem vēl vienu pārbaudījumu.” (Elena Vaita “Liecības draudzei” 3. sēj., 484. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Dievs satikās ar Ādamu Ēdenes dārzā un uzdeva viņam jautājumus, ne tikai lai noteiktu viņa vainu, bet arī lai vadītu viņu uz nožēlu. Šis motīvs parādās vēlreiz stāstā par Kainu (1Moz 4:9, 10), plūdiem (1Moz 6:5–8), Bābeles torni (1Moz 11:5) un Sodomu un Gomoru (1Moz 18:21). Kā šajos gadījumos atklājas izmeklēšanas tiesa?

2. Kāpēc leva domāja, ka ēšana no labā un ļaunā atzišanas koka dos viņai gudrību? Kā mēs varam izvairīties no līdzīgām kļūdām, tas ir, no atklātas Dieva Vārda izmainīšanas cerībā uz kaut ko “labāku” par to, ko Dievs mums ir piedāvājis?

KAINS UN VIŅA, MANTOJUMS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 4. nod., Ebr 11:4, Mih 6:7, Jes 1:11, 1kor 10:13, 1Jņ 3:12, 1Moz 5. nod., 1Moz 6:1–5.

ATMIŅAS PANTS:

“Vai nav tā: ja tu esi labs, tu savu galvu vari pacelt, bet, ja tu dari ļaunu, tad grēks ir tavu durvju priekšā un tīko pēc tevis. Bet tev būs valdīt pār viņu!” (1Moz 4:7).

Pirmajā Mozus grāmatā uzreiz pēc grēkā krišanas un Ādama un levas izraidīšanas no Ēdenes seko galvenokārt dzimšana un miršana, piepildoties Dieva pravietojumiem iepriekšējā nodaļā. Kā paralēlas nodaļas 1Moz 3. un 4. nodaļa satur daudz kopīgu tēmu un vārdu: grēka aprakstu (1Moz 3:6–8; salīdzini ar 1Moz 4:8), lāstus no “adamah” (“zemes”) (1Moz 3:17; salīdzini ar 1Moz 4:11) un izraidīšanu (1Moz 3:24; salīdzini ar 1Moz 4:12, 16).

Šo paralēļu mērķis ir izgaismot pravietojumu un paredzējumu piepildīšanos, kurus Dievs bija devis Ādamam un levai pēc krišanas. Pirmais notikums pēc Ādama izraidīšanas ir cerības pilns; tā ir pirmā dēla dzimšana, notikums, ko leva redz kā apsoliņuma piepildīšanos, ko viņa bija dzirdējusi mesiāniskajā pravietojumā (1Moz 3:15). Tas ir, viņa domāja, ka viņš būs apsolutais Mesija.

Nākamais notikums: Kaina noziegums, Lameha noziegums, samazināts dzīves ilgums un pieaugošs ļaunums ir 1Moz 3. nodaļā izteiktā lāsta piepildīšanās.

Tomēr pat tad vēl nav zaudētas visas cerības.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 16. aprīlī.

Kains un Ābels

Izlasi 1Moz 4:1, 2. Ko mēs uzzinām no šiem pantiem par divu zēnu dzimšanu? _____

Pirmais notikums, par ko ziņo Bībeles autors uzreiz pēc Ādama izraidīšanas no Ēdenes dārza, ir dzimšana. Vēstulē ebrejiem frāze 1Moz 4:1, vārdi “Kungs” (JHVH) ir tiešā veidā saistīti ar vārdu “vīrs”, kā norāda sekojošais burtiskais tulkojums: “Es esmu ieguvusi vīru, patiešām, pašu Kungu.” Bībeles Starptautiskā standarta versija angļu valodā to tulko: “Es esmu dzemdējusi puisīti – Kungu.”

Šis burtiskais tulkojums norāda, ka leva atceras mesiānisko pravietojumu 1Moz 3:15 un uzskata, ka viņai ir piedzimis Glābējs, Kungs. “Glābēja nākšanas pravietojums tika izteikts Ēdenē. Kad Ādams un leva pirmo reizi dzirdēja apsoliņumu, viņi gaidīja ātru tā piepildīšanos. Viņi priecīgi sagaidīja savu pirmdzimto dēlu, cerot, ka viņš varētu būt Atbrīvotājs.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 31. lpp.)

Kains aizņem lielāko daļu stāsta. Viņš ir ne tikai pirmdzimtais, dēls, ko vecāki gandrīz “pielūdza”; šajā nodaļā viņš ir vienīgais, par ko runā. Leva sajūsmināta komentē Kaina dzimšanu, bet neko nesaka par Ābelu, vismaz neko tādu, kas būtu pierakstīts. Stāstītājs vienkārši pasaka, ka viņa atkal “dzemdēja” (1Moz 4:2).

Vārds Kains nāk no ebreju darbības vārda “ganah”, kas nozīmē “iegūt” un norāda uz “ieguvumu”, kaut kā dārga un spēcīga iemantošanu. No otras puses, ebreju vārds “Hebel”, kas latviski ir Ābels, nozīmē “tvaiks” (Ps 62:9) vai “elpa” (Ps 144:4) un apzīmē izvairīšanos, tukšumu, substances trūkumu; tas pats vārds “hebel” (Ābels) ir izmantots Salamana Mācītāja grāmatā, lai apzīmētu “niecību”. Lai gan mēs negribam izlasīt šajos īsajos pantos vairāk, nekā tur ir uzrakstīts, varbūt izteiktā doma ir, ka Ādama un levas cerība balstījās tikai uz Kainu, jo viņi uzskatīja, ka viņš, nevis viņa brālis, ir apsolitais Mesija.

Kas ir tās lietas dzīvē, kas patiešām ir “hebel”, bet pret ko mēs izturamies tā, it kā tās būtu svarīgākas? Kāpēc ir svarīgi zināt atšķirību starp to, kas ir svarīgi un kas nav? _

Divi upuri

Atšķirība starp Kainu un Ābelu, kā tā atspoguļota viņu vārdos, nav saistīta tikai ar viņu personībām. Tā atklājās arī viņu nodarbošanās veidā. Kains bija “zemes kopējs” (1Moz 4:2), kas prasīja fiziski smagu darbu, bet Ābels bija “avju gans” (1Moz 4:2), kas prasīja izjūtu un līdzjūtību.

Kains bija augļu ražotājs. Ābels – avju gans. Šīs divas nodarbošanās ne tikai izskaidro abu upuru būtību (augļi no Kaina un avis no Ābela), bet arī divas atšķirīgas psiholoģiskas attieksmes un mentalitātes, kas saistītas ar abiem upuriem: Kains strādāja, lai “iegūtu” augļus, ko viņš saražoja, bet Ābels gādāja par avīm, ko viņš bija saņēmis.

Izlasi 1Moz 4:1–5 un Ebr 11:4. Kāpēc Dievs pieņēma Ābela upuri, bet atmeta Kaina upuri? Kā mums jāsaprot, kas šeit notika? _____

“Bez asins izliešanas nav grēka atlaišanas; un viņiem [Kainam un Ābelam] bija jāpārāda sava ticība Kristus asinīm kā apsolītajai salīdzināšanai, pienesot kā upuri ganāmpulka pirmdzimtos. Pie tam pirmie zemes augļi bija jāpienes Kunga priekšā kā pateicības upuris.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 71. lpp.)

Ābels saskaņojās ar Dieva pamācībām un pienesā dārzeņu upuri kopā ar dedzināmo dzīvnieku upuri, bet Kains tā nedarīja. Viņš nepienesa dzīvnieku kā upuri, bet tikai “zemes augļus”. Tā bija atklāta nepaklausība. Šis stāsts bieži tiek uzskatīts par klasisku piemēru glābšanai ticībā (Ābels un viņa asins upuris) pretstatā mēģinājumam nopelnīt glābšanu ar darbiem (Kains un viņa zemes augļu upuris).

Lai gan šiem upuriem bija garīga nozīme, tiem pašiem par sevi nebija nekādas maģiskas vērtības. Tie vienmēr bija tikai simboli, tēli, kas norādīja uz Dievu, kas nodrošināja grēciniekiem ne tikai uzturu, bet arī glābšanu.

Izlasi Mih 6:7 un Jes 1:11. Kā mēs varam šajos pantos ietvertu principu attiecināt uz mūsu katra dzīvi un pielūgsmi? _____

Noziegums

Izlasi 1Moz 4:3–8. Kāds process aizveda Kainu līdz brāļa nogalināšanai? Sk. arī 1Jņ 3:12.

Kaina reakcija ir divkārša: “Tad Kains iededzās bardzībā, un viņa vaigs raudzījās nikni.” (1Moz 4:5) Kaina dusmas, kā izrādās, bija vērstas uz Dievu un uz Ābelu. Kains bija dusmīgs uz Dievu, jo viņš domāja, ka ir netaisnības upuris, un dusmīgs uz Ābelu, jo bija greizsirdīgs uz savu brāli. Greizsirdīgs par ko? Tikai par upuri? Pavisam noteikti aizkulisēs notika kaut kas vairāk, nekā atklāts šajos dažos pantos. Lai arī kas bija problēma, Kains jutās nospiests, jo viņa upuris netika pieņemts.

Dieva divi jautājumi 1Moz 4:6 ir saistīti ar Kaina diviem stāvokļiem. Ievērojiet, ka Dievs neapsūdz Kainu. Tāpat kā Ādamam Dievs uzdod Kainam jautājumus ne tāpēc, ka Viņš nezinātu atbildes, bet lai Kains paskatītos uz sevi un pats saprastu sava stāvokļa iemeslu. Kā allaž Kungs meklē iespēju glābt Savu kritušo cilvēku pat tad, ja viņš atklāti Viņu pievīl. Pēc tam, uzdodot vēlreiz šos jautājumus, Dievs dod Kainam padomu.

Pirmkārt, Dievs aicina Kainu “darīt labu”, uzvesties pareizi. Tas ir aicinājums uz nožēlu un attieksmes maiņu. Dievs apsola Kainam, ka viņš tiks “pieņemts” un viņam tiks piedots. Kaut kādā ziņā Viņš pasaka, ka var Kainu pieņemt, taču tas var notikt tikai saskaņā ar Dieva, nevis Kaina noteikumiem.

No otras puses, “ja tu dari ļaunu, tad grēks ir tavu durvju priekšā un tīko pēc tevis. Bet tev būs valdīt pār viņu” (1Moz 4:7). Dieva padoms ir atklājis grēka sakni, un tā ir atrodama pašā Kainā. Šeit atkal Dievs dod padomu Kainam, mēģinot vadīt viņu tā, kā viņam vajadzētu doties uz priekšu.

Dieva otrais padoms ir saistīts ar attieksmi pret šo grēku, kas atrodas durvju priekšā un “kāro pēc tevis”. Dievs iesaka paškontroli: “Tev vajag valdīt pār to.” Tas pats princips atbalsojas Jēkaba vēstulē, kad viņš paskaidro, ka “katru kārdina viņa paša kārība, to vilinādama un valdzinādama” (Jēk 1:14). Evanģēlijs piedāvā mums ne tikai grēka piedošanas apsolījumu, bet arī uzvaru pār to (sk. 1kor 10:13). Beigās Kainam nebija neviena, ko vainot savā grēkā. Vai tā parasti nav ar mums visiem?

Ko šis neveiksmīgais stāsts māca mums par brīvo gribu un to, ka Dievs nespiež mums paklausīt?

Kaina sods

Izlasi 1Moz 4:9–16. Kāpēc Dievs uzdod jautājumu: “Kur ir Ābels, tavs brālis?” Kāda ir saikne starp Kaina grēku un to, ka viņš kļūva par “tekuli un bēguli virs zemes” (1Moz 4:12)?

Dieva jautājums Kainam atbalso Viņa jautājumu Ādamam Ēdenē: “Kur tu esi?” Tas atbalso saikni starp grēku Ēdenē un šo grēku tagad: vēlākais (Kaina) grēks bija iepriekšējā (Ādama) grēka sekas.

Kains tomēr neatzīst savu grēku; viņš noliedz to. Ādams tā nerīkojās, pat ja viņš centās uzvelt vainu kādam citam. Turpretī Kains atklāti nepakļaujas Dievam, kas netērē laiku un konfrontē Kainu ar viņa noziegumu. Kad Dievs uzdod trešo jautājumu: “Ko tu esi darījis?”, viņš pat negaida atbildi. Viņš atgādina Kainam, ka Viņš zina visu, jo Ābela asinis “brēc uz Mani no zemes” (1Moz 4:10) – metafora, kas norāda, ka Dievs zina par slepkavību un uz to reaģēs. Ābels ir zemē, kas ir tieša saikne ar grēkā krišanu un to, ko Kungs pastāstīja, kas notiks ar Ādamu (sk. 1Moz 3:19).

Izlasi 1Moz 4:14. Kāda nozīme ir Kaina vārdiem, ka “Tavu acu priekšā man jāslēpjas”?

Zeme tagad tika vēlreiz nolādēta izlieto Ābela asiņu dēļ (1Moz 4:12). Līdz ar to Kainam ir lemts kļūt par bēgli, tālu prom no Dieva. Tikai tad, kad Kains dzirdēja Dieva spriedumu, viņš atzina Dieva klātbūtnes nozīmi; jo bez tās viņš baidās par savu dzīvību. Pat pēc Kaina aukstasinīgās brāļa slepkavības un viņa nepakļaušanās Kungs vēl joprojām parāda viņam žēlastību, un, pat ja “Kains aizgāja no Dieva acīm” (1Moz 4:16), Kungs vienalga nodrošināja viņam zināmu aizsardzību. Kas tieši bija tā zīme (1Moz 4:15), nav zināms, bet, lai kas tas bija, tā viņam tika piešķirta kā Dieva žēlastība.

“Tavu acu priekšā paslēpies” (1Moz 4:14) – kas ir apslēpts no Dieva vaiga? Kāda traģiska situācija ikvienam! Kāds ir vienīgais veids, kā mēs kā grēcinieki varam izvairīties no tādās situācijās?

Cilvēka ļaunums

Izlasi 1Moz 4:17–24. Kāds bija Kaina mantojums, un kā Kaina noziegums pavēra ceļu pieaugošam cilvēces ļaunumam? _____

Kaina mazdēls Lamehs, izdarot noziegumu, atsaucas uz Kaina noziegumu. Šis salīdzinājums starp Kaina un Lameha noziegumiem ir pamācošs. Ja Kains klusē par savu vienīgo zināmo noziegumu, Lamehs, šķiet, lielās ar savējo, izsakot to dziesmā (1Moz 4:23, 24). Ja Kains lūdz Dievam pēc žēlastības, nav rakstīts, ka to būtu darījis Lamehs. Ja Kains tiek atriebts septiņkārt, Lamehs uzskata, ka viņš tiks atriebts septiņdesmit reiz septiņkārt (sk. 1Moz 4:24), kas norāda, ka viņš lielā mērā apzinās savu vainu.

Bez tam Kains ir monogāms (1Moz 4:17); Lamehs iesāk poligāmiju, jo Rakstos uzsvērts, ka viņš “ņēma sev divas sievas” (1Moz 4:19). Šī ļaunuma pastiprināšana un paaugstināšana noteikti ietekmēs nākamās Kaina paaudzes.

Uzreiz pēc šīs ļaunuma epizodes Kaina atzarā Bībele ziņo par jaunu notikumu, kas ir pretējs kainiešu uzņemtajam kursam. “Ādams atzina savu sievu” (1Moz 4:25), un rezultāts ir Seta dzimšana, kura vārdu leva dod, lai norādītu, ka Dievs ir ielicis “citu sēklu” Ābela vietā.

Vārda “Sets” vēsture ir pārāka par Ābelu. Vārds “Sets” nāk no ebreju darbības vārda “ashit” (“Es celšu”) (1Moz 3:15), kas ievada mesiānisko pravietojumu. Mesijas sēkla tiks nodota tālāk pa Seta līniju. Bībeles teksts pēc tam ziņo, ka Mesijas līnija sākas ar Setu (1Moz 5:3), ieskaitot Ēnohu (1Moz 5:24), Metuzālu, un noslēdzas ar Noa (1Moz 6:8).

Frāze “Dieva dēli” (1Moz 6:2) attiecas uz Seta līniju, jo viņi bija paredzēti Dieva tēla saglabāšanai (1Moz 5:1–4). No otras puses, “cilvēku meitas” (1Moz 6:1), šķiet, ir ar negatīvu nozīmi, pretnostatot tos pēcnācējus, kas nes Dieva tēlu, un tos, kas nes cilvēka tēlu. “Cilvēka meitu” ietekmē Dieva dēli “ņēma tās sev par sievām, kas tiem labāk patika” (1Moz 6:2), norādot nepareizo virzienu, kādā cilvēce virzījās.

Izlasi 1Moz 6:1–5. Kāda spēcīga liecība grēka samaitātībai! Kāpēc mums ir jādara viss, ko spējam, lai Dieva spēkā izskaustu no savas dzīves grēku? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Atkārtotā frāze “Ēnohs vadīja savas gaitas ar Dievu” (1Moz 5:22, 24) nozīmē tuvas attiecības ar Dievu katru dienu. Ēnoha personīgās attiecības ar Dievu bija tik īpašas, ka “Dievs ņēma viņu pie Sevis” (1Moz 5:24). Tomēr šī pēdējā frāze ir unikāla Ādama ciltsrakstos un neatbalsta domu par tūlītēju pārcelšanos uz dzīvi Paradīzē tiem, kas “staigā ar Dievu”. Ievērojiet, ka Noa arī staigāja ar Dievu (1Moz 6:9), bet viņš nomira tāpat kā visi citi cilvēki, ieskaitot Ādamu un Metuzālu. Vērts arī atzīmēt, ka nav dots iemesls šīs īpašās žēlastības pamatošanai. “Ēnohs kļuva par patiesības sludinātāju, stāstīdams ļaudīm, ko Kungs viņam atklājis. Kas bijās Dievu, tie uzmeklēja šo svēto vīru, lai klausītos pamācības un piedalītos lūgšanās. Viņš darbojās arī atklāti, nesdams Dieva vēsti visiem, kas vien vēlējās uz klausīt biedinošos vārdus. Viņa darbība neaprobežojās tikai ar Seta bērniem. Arī tajā zemē, uz kuru Kains bija centies aizbēgt no Kunga vaiga, viņš pasludināja atklāsmē redzētās brīnišķās lietas. Viņš sacīja: “Redzi, tas Kungs nāk ar daudz tūkstošiem savu svēto tiesāt visus un sodīt visus bezdievjus viņu bezdievīgo darbu dēļ (..)” (Jūdas 1:14, 15).” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 86. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāpēc Kains nogalināja savu brāli? Izlasi šo Elija Vīzela komentāru: “Kāpēc viņš to darīja? Varbūt viņš gribēja palikt viens: vienīgais bērns, un pēc savu vecāku nāves – vienīgais vīrietis. Vienīgais līdzīgs Dievam un varbūt vienīgais Dieva vietā. [...] Kains nogalināja, lai kļūtu par Dievu. [...] Jebkurš cilvēks, kas uzskata sevi par Dievu, beigās nogalina cilvēkus.” (Elie Wiesel, *Messengers of God: Biblical Portraits and Legends* (New York: Random House, 1976), p. 58) Kā mēs varam būt piesardzīgi un neatdarināt Kaina attieksmi, pat ja neizdarām slepkavību?

2. Salīdzini pirmsplūdu cilvēku dzīves ilgumu (1Moz 5) ar sentēvu dzīves ilgumu. Kā mēs izskaidrotu šo cilvēka dzīves ilguma samazināšanos? Kā šī deģenerācija apgāž mūsdienu darvinisma teorijas?

PLŪDI

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 6:13–7:10, 2Pēt 2:5–9, 1Moz 7. nod., Rm 6:1–6, Ps 106:4, 1Moz 8. nod., 1Moz 9:1–17.

ATMIŅAS PANTS:

“Jo, kā bija Noa dienās, tā būs arī Cilvēka Dēla atnākšana.” (Mt 24:37)

“Kad Dievs redzēja, ka cilvēku ļaunums augtin auga zemes virsū un ka viņu sirds-prāta tieksmes ik dienas vērsās uz ļaunu” (1Moz 6:5) – darbības vārds “redzēja” (1Moz 6:5) aizved lasītāju atpakaļ pie katra no Dieva sākotnējās radīšanas soļiem. Bet tas, ko Dievs redz tagad, “tov” jeb “labs” vietā ir “ra” jeb “ļauns” (1Moz 6:5). It kā Dievs būtu nožēlojis, ka Viņš ir radījis pasauli, kas tagad ir pilna ar “ra” (1Moz 6:5).

Un tomēr Dieva nožēla satur arī glābšanas elementus. Ebreju vārds “žēl” (“nakham”) atbalsojas Noa vārdā (Noakh), kas nozīmē “mierinājums” (1Moz 5:29). Tādējādi Dieva reakcijai uz šo ļaunumu ir divas puses. Tā satur tiesas draudus, kas dažus iznīcinās; un tomēr Viņa reakcija apsola mierinājumu un žēlastību, kas vada arī uz citu glābšanu.

Šī “divkāršā balss” jau bija dzirdama attiecībā uz Kainu un Ābelu/Setu, un tā tika atkārtota pretstatos starp divām līnijām – Seta (“Dieva dēli”) un Kaina (“cilvēka dēli”). Tagad, kad Dievs nošķir Noa no pārējās cilvēces, mēs to dzirdam atkal.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 23. aprīlī.

Gatavošanās plūdiem

Izlasi 1Moz 6:13–7–10. Kādu mācību mēs varam apgūt no šī brīnišķīgā ziņojuma agrīnajā cilvēces vēsturē? _____

Noa līdzīgi Daniēlam ir pravietis, kas paredz pasaules galu. Ebreju vārds “šķirsts” (tevah) (1Moz 6:14) ir tas pats retais vārds, kas aizgūts no ēģiptiešu valodas un tika izmantots kā “šķirsts”, kurā tika paslēpts zīdainītis Mozus, kas tika pasargāts, lai izglābtu Israēlu no Ēģiptes (2Moz 2:3). Daži saskata šķirsta struktūrā zināmas paralēles ar Saiešanas telts šķirstu (2Moz 25:10). Kā plūdu šķirsts ļāva cilvēcei izdzīvot, tieši tāpat derības šķirsts, Dieva klātbūtnes zīme Viņa tautas vidū (2Moz 25:22), norāda uz Dieva glābšanas darbu Savu ļaužu labā.

Frāze “un Noa darija, kā Dievs sacīja” (1Moz 6:22) noslēdz sagatavošanās daļu. Darbības vārds “asah” (“darija”) attiecībā uz Noa rīcību sasaucas ar to pašu darbības vārdu “asah” (“taisīt”) Dieva pavēlē, kas iesāka šo sadaļu (1Moz 6:14) un tiek atkārtota piecas reizes (1Moz 6:14–16). Šī atbalss starp Dieva pavēli un Noa reakciju norāda uz Noa absolūto paklausību tam, ko Dievs viņam lika darīt (“asah”). Interesanti arī, ka šī frāze tiek izmantota derības šķirsta būvēšanas kontekstā (2Moz 39:32, 42; 2Moz 40:16).

“Dievs Noam deva noteiktus šķirsta izmērus un paskaidroja par katras atsevišķas daļas iekārtošanu. Cilvēka gudrība tik stipru un izturīgu celtni nespētu izdomāt. Dievs veidoja plānu, un Noa to īstenoja dzīvē.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 92. lpp.)

Paralēle starp abiem “šķirstiem” no jauna apstiprina to kopējo glābjošo funkciju. Noa paklausība tādējādi ir aprakstīta kā daļa no Dieva glābšanas plāna. Noa tika izglābts vienkārši tāpēc, ka viņam bija ticība darīt to, ko Dievs viņam bija pavēlējis darīt (sk. Ebr 11:7). Viņš bija viens no pirmajiem paraugiem ticībai, kas atklājas paklausībā, kas ir vienīgais vērā ņemamais ticības veids (Jēk 2:20).

Īsāk sakot, lai gan Noa “atrada labvēlību Dieva acīs” (1Moz 6:8), Noa rīkojās uzticīgi un paklausīgi Dieva pavēlēm, atsaucoties uz žēlastību, kas viņam jau bija dota. Vai tā nevajadzētu būt mums visiem?

Izlasi 2Pēt 2:5–9. Kāpēc tika izglābta tikai Noa ģimene? Kādu mācību mēs varam gūt no Noa stāsta attiecībā uz mūsu lomu, brīdinot pasauli par gaidāmo tiesu? _____

Plūdu notikums

Darbības vārds “asah” (“taisīt”), kas attiecas uz Noa darbībām, ir arī atslēgvārds radīšanas stāstā (1Moz 1:7, 16, 25, 26, 31; 1Moz 2:2). Noa paklausība Dievam ir līdzīga Dieva radīšanas darbiem. Tas, ko mēs varam paņemt no šīs saiknes, ir, ka plūdi nebija tikai Dieva sods cilvēcei, bet arī Dieva glābšana.

Izlasi 1Moz 7. nodaļu. Kāpēc plūdu apraksts atgādina mums par radīšanas ziņojumu? Kādas mācības mēs varam apgūt no paralēlēm starp šiem diviem notikumiem? ____

Uzmanīga plūdu apraksta lasīšana atklāj daudzu kopīgu vārdu un izteicienu izmantošanu no radīšanas stāsta: “septiņi” (1Moz 7:2, 3, 4, 10; salīdzini ar 1Moz 2:1–3); “vīrieši un sievietes” (1Moz 7:2, 3, 9, 16; salīdzini ar 1Moz 1:27); “pēc savas kārtas” (1Moz 7:14; salīdzini ar 1Moz 1:11, 12, 21, 24, 25); “zvēri”, “putni”, “rāpuļi” (sk. 1Moz 7:8, 14, 21, 23; salīdzini ar 1Moz 1:24, 25); un “dzīvības elpa” (1Moz 7:15, 22; salīdzini ar 1Moz 2:7).

Līdz ar to plūdu stāsts atgādina radīšanas stāstu. Šis radīšanas stāsta atbalsis palīdz atklāt, ka Dievs, kas rada, ir tas pats Dievs, kas iznīcina (5Moz 32:39). Bet šis atbalsis arī ietver cerības vēsti: plūdi bija paredzēti jaunas radības dēļ, caur ūdeni vedot pretī jaunai eksistencei.

Ūdeņu pārvietošanās rāda, ka šis radīšanas notikums pēc fakta ir pretējs 1Moz radīšanas aktam. Pretēji 1Moz 1. nodaļai, kas apraksta ūdeņu atdalīšanu augšā no ūdeņiem apakšā (1Moz 1:7), plūdi ietver to savienošanos, izejot no noteiktajām robežām (1Moz 7:11).

Šis process ietver paradoksālu vēsti: jaunās radības dēļ Dievam bija jāiznīcina iepriekšējais. Jaunas zemes radīšana prasa vecās iznīcināšanu. Plūdu notikums attēlo pasaules glābšanu nākotnē laiku beigās: “Es redzēju jaunas debesis un jaunu zemi, jo pirmā debess un pirmā zeme bija zudusi, un jūras vairs nav.” (Atkl 21:1; salīdzini ar Jes 65:17.)

Kam mūsos ir jātiek iznīcinātam, lai varētu radīt no jauna? (Sk. Rm 6:1–6.) ____

Plūdu beigas

1Moz 7:22–24 apraksta ūdeņu pārņemšo un visaptverošo ietekmi, kas “iznīcināja visu dzīvo” (1Moz 7:23) un “pieņēmas spēkā zemes virsū simt piecdesmit dienas” (1Moz 7:24). “Dievs atcerējās Noa” (1Moz 8:1) šajā pilnīgās iznīcības un bezcerības kontekstā. Šī frāze atrodas plūdu apraksta vidū, kas norāda, ka šī doma ir plūdu stāsta centrālā vēsts.

Izlasi 1Moz 8:1. Ko nozīmē tas, ka Dievs “atcerējās” Noa? _____

Darbības vārds “zakhar” (“atcerēties”) nozīmē, ka Dievs nebija aizmirsis. Tas ir vairāk nekā tikai mentāls vingrinājums. Bībeles kontekstā “Dievs, kas atceras” nozīmē Viņa apsoliājuma piepildīšanos un bieži attiecas uz glābšanu (sk. 1Moz 19:29). Plūdu kontekstā “Dievs atcerējās” nozīmē, ka ūdeņi “mitējās” (1Moz 8:2) un ka Noa drīz varēs atstāt šķirstu (1Moz 8:16).

Lai gan vēl nebija dota pavēle atstāt šķirstu, Noa uzņemas iniciatīvu un izsūta vispirms kraukli un tad dūju, lai pārbaudītu situāciju. Visbeidzot, kad dūja neatlido atpakaļ, viņš saprot, ka “ūdeņi bija izsīkuši zemes virsū; tad Noa noņēma šķirsta jumtu un redzēja, ka zemes virsa bija apžuvusi” (1Moz 8:13).

Noa uzvedība ir pilna ar praktiskām mācībām. No vienas puses, tā māca mums uzticēties Dievam, pat ja Viņš vēl nerunā tiešā veidā. No otras puses, ticība nenoliedz domāšanas un pārbaudīšanas vērtību. Ticība neizslēdz pienākumu domāt, meklēt un redzēt, vai tas, ko mēs esam mācījušies, ir patiesība.

Un tomēr Noa iet ārā tikai tad, kad Dievs beidzot liek viņam to darīt (1Moz 8:15–19). Tas ir, pat ja izskatās droši atstāt šķirstu, Noa vienalga paļaujas uz Dievu un gaida Dieva signālu. Viņš pacietīgi gaidīja šķirstā. “Kā viņš bija iegājis ar Dieva pavēli, tāpat viņš gaidīja īpašas norādes izkāpt. [...] Visbeidzot eņģelis nolaidās no Debesīm, atvēra masīvās durvis un lūdza sentēvu un viņa saimi izkāpt uz zemes un ņemt līdzi katru dzīvo radību.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 105. lpp.)

Izlasi 1Moz 8:1, 1Moz 19:29 un Ps 106:4. Ko nozīmē izteiciens “Dievs atcerējās”? Ko šī patiesība nozīmē mums tagad – tas ir, kā Dievs ir tev parādījis, ka Viņš tevi “atceras”?

Derība. 1. daļa

Tagad ir pienācis laiks, kad jātiek piepildītai apsolītajai derībai. “Bet ar tevi Es celšu derību. Tu iesi šķirstā, tu, tavi dēli, tava sieva un tavu dēlu sievas līdz ar tevi.” (1Moz 6:18) Pretēji dievišķajiem draudiem iznīcināt (1Moz 6:17) šī derība ir dzīvības apsolījums.

Izlasi 1Moz 8:20. Ko Noa darīja vispirms, kad viņš iznāca no šķirsta, un kāpēc? _____

Līdzīgi Ādamam un Ievai, kas pavisam noteikti pielūdza Dievu sabatā uzreiz pēc sešām radīšanas dienām, Noa pielūdza Dievu uzreiz pēc plūdiem, kas pēc būtības arī bija radīšanas notikums. Tomēr pastāv atšķirība starp diviem pielūgsmes aktiem. Atšķirībā no Ādama un Ievas, kas pielūdza Kungu tiešā veidā, Noam bija jāizmanto upuris. Šī ir pirmā reize, kad Rakstos ir minēts altāris. Upuris ir “dedzināmais upuris” (‘olah’), senākais un visbiežākais upuris. Noam šis upuris bija pateicība (salīdzini ar 4Moz 15:1–11), un tas tika pienests, lai izteiktu pateicību Radītājam, kas bija viņu izglābis.

Izlasi 1Moz 9:2–4. Kā plūdi ietekmēja cilvēku uzturu? Kāds princips saskatāms aiz Dieva ierobežojumiem? _____

Plūdu dēļ augu valsts pārtika vairs nebija pieejama kā kādreiz. Tāpēc Dievs ļāva cilvēkiem ēst dzīvnieku gaļu. Šī izmaiņa uzturā ieviesa izmaiņas cilvēku un dzīvnieku starpā, jo attiecības vairs nebija tādas kā sākotnējās radīšanas laikā. Radīšanas ziņojumā cilvēki un dzīvnieki ēda vienu un to pašu augu valsts uzturu un cits citu neapdraudēja. Pēcplūdu pasaulē dzīvnieku nogalināšana, lai iegūtu pārtiku, ietvēra baiļu attiecības (1Moz 9:2). Kad tie sāka cits citu ēst, starp cilvēkiem un dzīvniekiem, bez šaubām, izveidojās pavisam atšķirīgas attiecības salīdzinājumā ar tām, kādas viņi baudīja Ēdenē.

Dieva tolerancei tomēr bija divi ierobežojumi. Ne visi dzīvnieki bija piemēroti pārtikai. Pirmais ierobežojums bija netieša atšķirība starp “šķīstiem un nešķīstiem” dzīvniekiem, kas bija daļa no radīšanas kārtības (sk. 1Moz 8:19, 20; salīdzini ar 1Moz 1:21, 24). Otrais ierobežojums bija tiešs un jauns, tas bija – atturēties no asiņu ēšanas, jo asinīs ir dzīvība (1Moz 9:4).

Derība. 2. daļa

Izlasi 1Moz 8:21–9:1. Kāda nozīme ir Dieva vēlmei saglabāt dzīvību? Kā Dieva svētība piepilda šo vēlmi? _____

Dieva vēlme saglabāt dzīvību bija žēlastības akts, tas nebija cilvēka nopelna rezultāts. Dievs nolēma saglabāt dzīvību virs zemes, neskatoties uz cilvēka ļaunumu (1Moz 8:21). 1Moz 8:22 burtiski teikts “visas zemes dienas”, tas ir, tik ilgi, cik pastāvēs šī tagadējā zeme, mainīsies gadalaiki un tiks uzturēta dzīvība. Īsāk sakot, Dievs nav padevis attiecībā uz Savu radību.

Sekojošais pants, kas runā par Dieva svētību, aizved mūs atpakaļ pie sākotnējās radīšanas ar tās svētību (1Moz 1:22, 28; 1Moz 2:3). Kungs zināmā mērā deva cilvēcei iespēju sākt vēlreiz, sākt no jauna.

Izlasi 1Moz 9:8–17. Kāda nozīme ir varavīksnei? Kā šī “derības zīme” (1Moz 9:13) ir saistīta ar citu derības zīmi – sabatu? _____

Frāze “ceļu .. derību” ir atkārtota trīs reizes (1Moz 9:9, 11, 17), iezīmējot kulmināciju un Dieva sākotnējā apsolījuma piepildīšanos (1Moz 6:18). Sekojot iepriekšējai sadaļai, kas ir paralēla sešu dienu radīšanas ziņojumam, šī daļa ir paralēla tai, kas runā par radīšanas ziņojuma septīto dienu, par sabatu. Tekstā vārda “derība” atkārtojums septiņas reizes sasaucas ar sabatu. Varavīksne līdzīgi sabatam ir derības zīme (1Moz 9:13, 14, 16; salīdzini ar 2Moz 31:12–17). Līdzīgi sabatam varavīksnei ir universāls darbības lauks; tā attiecas uz visu pasauli. Tieši tāpat kā sabats, radīšanas zīme, ir domāts ikvienam, jebkurā vietā, apsolījums, ka nekādi citi pasaulplaši plūdi nenotiks, arī ir domāts ikvienam un jebkurā vietā.

Nākamreiz, kad redzēsi varavīksni, padomā par visu, ko Dievs mums apsola. Kāpēc mēs varam uzticēties šiem apsolījumiem, un kā varavīksne parāda, ka mēs varam tiem uzticēties? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Īpaši pamācošs ir salīdzinājums starp cilvēku mentalitāti un uzvedību, kā arī pasaules stāvokli pirms plūdiem un cilvēku stāvokli mūsu dienās. Esiet droši, ka cilvēces ļaunums nav jauns fenomēns. Paskatieties uz paralēlēm starp viņu laiku un mūsdienām.

“Grēki, kuru dēļ Dieva sods nāca pār pirmsplūdu pasauli, pastāv arī šodien. Dievbijība ir padzīta no cilvēku sirdīm, un Viņa likumus pavisam vienaldzīgi min kājām un raugās uz tiem ar nicināšanu. Tā laika pasaulīgums līdzinās šodien dzīvojošās pasaules garam. [...] Ne jau tāpēc Dievs notiesāja pirmsplūdu laika cilvēkus, ka tie ēda un dzēra. [...] Grēks bija tas, ka tie šīs dāvanas ņēma, nepateikdamies Devējam, un paši sevi samaitāja, nododoties neierobežotai ēstkārei. Arī laulības bija atļautas; tas bija viens no pirmajiem Dieva ieceltajiem iekārtojumiem. Attiecībā uz tām Viņš bija devis īpašus norādījumus, lai šo savienību ietērtu svētumā un skaistumā. Bet norādījumus aizmirsa un laulību izlietoja nelietīgi, liekot tai kalpot kaislībām.

Līdzīgs stāvoklis ir arī šodien. Kas pats par sevi ir atļauts, tiek briesmīgi pārspīlēts. Nesātībai nododas bez ierobežojumiem. Kristietības piekritēji šodien ēd un dzer. [...] Krāpšana, kukuļošana un zagšana nesodīti ielavās augstās un zemās aprindās. Laikrakstu ziņas mudž no ziņojumiem par noziegumiem un slepkavībām. [...] Anarhijas gars iespiežas visās tautās, un notikumi, kas laiku pa laikam uztrauc pasauli, liecina vienīgi par sakurinātajām kaislībām un netaisnību, kas, vienreiz izrāvusies no grožiem, piepildīs pasauli ar postu un vaimanām. Ainas, ko inspirācija rāda par sabiedrības stāvokli pirms Plūdiem, pārāk patiesi attēlo to dzīves līmeni, kādam pretī steidzas mūsdienu sabiedrība. Pat šajā gadsimtā un tā saucamajās kristīgajās zemēs katru dienu notiek noziegumi, kas ir tikpat tumši un briesmīgi kā tie, kuru dēļ tika iznīcināti vecās pasaules grēcinieki.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 101., 102. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāds ir vispārīgais pirmsplūdu sabiedrības un mūsu sabiedrības raksturojums? Ko šis raksturojums māca mums par Dieva žēlastību, ka, neskatoties uz visu to, Viņš mīl pasauli un vēl joprojām cenšas glābt, ko vien Viņš var?

2. Daži cilvēki apgalvo, ka Noa plūdi bija tikai lokāls notikums. Kas nepareizs ir šajā idejā? Ja tā būtu patiesība, kāpēc jebkuri vietējie plūdi (un katra varavīksne) padarītu Dievu par meli?

VISAS TAUTAS UN BĀBELE

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 9:18–11:9, Lk 10:1, Mt 1:1–17, Lk 1:26–33, Ps 139:7–12, 1Moz 1:28, 1Moz 9:1.

ATMIŅAS PANTS:

“Tāpēc tās vietas vārds tika nosaukts: Bābele, jo tur Tas Kungs sajauc visas zemes valodas, un no turienes Viņš tos izklīdināja pa visu zemes virsu.” (1Moz 11:9)

Pēc plūdiem Bībeles ziņojums maina fokusu no viena cilvēka Noa uz viņa trim dēliem Šemu, Hamu un Jafetu. Īpašā uzmanība Hamam, Kānaānas tēvam (1Moz 10:6, 15), ievada “Kānaānas”, Apsolītās Zemes, ideju (1Moz 12:5), ko gaidīja Ābrahāms, kura svētība ies pie visām tautām (1Moz 12:3).

Tomēr ciltsraksti tiek pārtraukti pie Bābeles torņa (1Moz 11:1–9). Dieva plāni cilvēcei atkal tiek pārtraukti. Visu tautu dzimšana, kam bija jābūt par svētību, kļūst par vēl vienu lāstu. Tautas apvienojas, lai mēģinātu ieņemt Dieva vietu; Dieva reakcija ir spriedums pār viņiem, un cilvēki tiek izkaisīti pa visu pasauli (1Moz 11:8), tādējādi piepildot Dieva sākotnējo plānu “piepildīt zemi” (1Moz 9:1).

Beigās, neskatoties uz cilvēku ļaunumu, Dievs pārvērš ļaunumu labumā. Viņam, kā vienmēr, pieder pēdējais vārds. Hama lāsts tēva teltī (1Moz 9:21, 22) un sajaukto tautu lāsts pie Bābeles torņa (1Moz 11:9) beigās pārvērtīsies par svētību tautām.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 30. aprīlī.

Hama lāsts

Izlasi 1Moz 9:18–27. Kāda ir šī dīvainā stāsta vēsts? _____

Noa rīcība savā vīnadārzā atbalso Ādamu Ēdenes dārzā. Abi stāsti satur kopīgus motīvus: augļa ēšana un tā sekas kailumā; pēc tam apsegs, lāsts un svētība. Noa atjauno saikni ar savām Ādama saknēm un diemžēl turpina neizdevušos vēsturi.

Augļu raudzēšana nebija daļa no Dieva sākotnējās radīšanas. Noa zaudēja paškontroli un atsedza sevi. Fakts, ka Hams “redzēja” viņa kailumu, norāda uz levu, kas arī “redzēja” aizliegto koku (1Moz 3:6). Šī paralēle liek domāt, ka Hams ne tikai nejauši “redzēja” sava tēva kailumu. Viņš staigāja apkārt un runāja par to, pat nemēģinot parūpēties par sava tēva problēmu. Savukārt brāļu tūlītējā reakcija, lai piesegtu tēvu, kad Hams bija atstājis viņu kailu, netiešā veidā nosodīja Hama rīcību.

Šeit runa vairāk ir par cieņu pret vecākiem. Nespēja godāt vecākus, kas pārstāv jūsu pagātni, ietekmēs nākotni (2Moz 20:12; salīdzini ar Ef 6:2). Tāpēc arī tika izteikts lāsts, kas ietekmēja Hama un viņa dēla Kānaāna nākotni.

Protams, tā ir rupja teoloģiska kļūda un ētisks noziegums, ja šis teksts tiek izmantots, lai attaisnotu rasistiskas teorijas. Pravietojums ir stingri ierobežots un attiecas tikai uz Kānaānu, Hama dēlu. Bībeles autora prātā ir dažas no samaitātajām kānaāniešu praksēm (1Moz 19:5–7, 31–35).

Pie tam lāsts satur svētību apsolījumu vārdu spēlē “Kānaāns”, kas nāk no darbības vārda “kana” un nozīmē “pakļaut”. Pakļaujot Kānaānu, Dieva tauta, Šema pēcteči, ieies Apsolītajā zemē un sagatavos ceļu gaidāmajam Mesijam, kas paplašinās Jafeta robežas, “ka viņš mīt Šema teltīs” (1Moz 9:27). Šis ir pravietisks mājiens Dieva derības paplašināšanai attiecībā uz visām tautām, kas pieņems Israēla glābšanas vēsti pasaulei (Dan 9:27, Jes 66:18–20, Rm 11:25). Hama lāsts patiesībā būs svētība visām tautām, ieskaitot Hama un Kānaāna pēctečus, kas pieņems Kunga piedāvāto glābšanu.

Plūdu varonis Noa piedzēries? Ko tam vajadzētu stāstīt mums par to, cik mēs visi esam kļūdaini un kāpēc mums ir vajadzīga Dieva žēlastība katrā mūsu dzīves mirklī? _____

Pirmās Mozus grāmatas ciltsraksti

Hronoloģiskā informācija par Noa vecumu liek mums saprast, ka Noa kalpo kā saikne starp pirmsplūdu un pēcplūdu civilizācijām. Pēdējie divi iepriekšējā stāsta panti (1Moz 9:28, 29) aizved mūs atpakaļ pie pēdējās saiknes ar Ādama ciltsrakstiem (1Moz 5:32). Tā kā Ādams nomira, kad Lamehs, Noa tēvs, bija 56 gadus vecs, Noa noteikti bija dzirdējis stāstus par Ādamu, ko viņš droši vien bija nodevis saviem pēcnācējiem pirms un pēc plūdiem.

Izlasi 1Moz 10. nodaļu. Kāds ir šo Bībelē uzrakstīto ciltsrakstu mērķis?

(Sk. arī Lk 3:23–38.) _____

Bībeles ciltsrakstiem ir trīs funkcijas. Pirmkārt, tie uzsver Bībeles notikumu vēsturisko raksturu; tie saistīti ar reāliem cilvēkiem, kas dzīvoja un mira un kuru dienas ir precīzi skaitītas. Otrkārt, tie parāda nepārtrauktību no senatnes līdz pat rakstnieka laikam, izveidojot skaidru saikni starp pagātni un “tagadni”. Treškārt, tie atgādina mums par cilvēka trauslumu un grēka lāsta traģiskajām sekām un tā nāvējošo ietekmi uz visām nākamajām paaudzēm.

Ievērojiet, ka klasifikācija “hamīti”, “semīti” un “jafetīti” neseko skaidriem kritērijiem. Septiņdesmit tautas vēsti par Jēkaba ģimenes 70 locekļiem (1Moz 46:27) un 70 Israēla vecajiem tuksnesī (2Moz 24:9). Ideja par saikni starp 70 tautām un 70 vecajiem norāda uz Israēla misiju starp tautām: “Kad Visuaugstais tautām dalīja viņu daļas un kad Viņš šķīra cilvēku bērnus citu no cita, tad Viņš noteica tautām robežas pēc Israēla bērnu skaita.” (5Moz 32:8) Arī Jēzus sūtīja 70 mācekļus nest evaņģēliju tautām (Lk 10:1).

Tas, ko šī informācija mums parāda, ir tieša saikne starp Ādamu un sentēviem; tie visi ir vēsturiski tēli, reāli cilvēki, sākot ar Ādamu. Tas arī palīdz mums saprast, ka sentēviem ir tieša piekļuve lieciniekiem, kam bija personīgas atmiņas par šiem senajiem notikumiem.

Izlasi Mt 1:1–17. Ko tas māca mums par to, cik vēsturiski bija visi šie cilvēki?

Kāpēc zināšana un ticēšana tam, ka viņi bija reāli cilvēki, ir svarīga mūsu ticībai? _____

Viena valoda

Izlasi 1Moz 11:1–4. Kāpēc “visas pasaules” ļaudis bija tik dedzīgi kļūt vienoti? _____

Frāze “visa pasaule” attiecas uz nelielu skaitu cilvēku, kas bija dzīvi pēc plūdiem. Šīs sanākšanas iemesls ir skaidri norādīts: viņi gribēja uzcelt torni, lai aizsniegtu debesis (1Moz 11:4). Patiesībā īstais iemesls bija ieņemt paša Dieva Radītāja vietu. Zīmīgi, ka cilvēku nodomu un rīcības apraksts atbalso Dieva nodomus un rīcību radīšanas ziņojumā – “viņi teica” (1Moz 11:3, 4; salīdzini ar 1Moz 1:6, 9, 14 utt.), “taisīsim” (1Moz 11:3, 4; salīdzini ar 1Moz 1:26). Viņu nodoms ir skaidri pateikts – “sagādāsim sev vārdu” (1Moz 11:4, NKJV), izteiciens, kas izmantots tikai attiecībā uz Dievu (Jes 63:12, 14).

Īsāk sakot, Bābeles celtniekiem bija nepareizas ambīcijas aizstāt Dievu Radītāju. (Mēs zinām, kas uz to iedvesmoja, vai ne? Sk. Jes 14:14.) Atmiņām par plūdiem noteikti bija sava loma viņu projektā. Viņi cēla augstu torni, lai izdzīvotu citos plūdus, ja tādi nāks, neņemot vērā Dieva apsolījumu. Atmiņas par plūdiem, lai arī izkropļotā veidā, saglabājušās babiloniešu tradīcijās saistībā ar Bābeles (Babilonijas) pilsētas būvniecību. Šīs pūles sasniegt debesis un uzurpēt Dieva gribu patiešām raksturo Bābeles garu.

Tieši tāpēc Bābeles tornis ir tik svarīgs motīvs arī Daniēla grāmatā. Atsauce uz Sineāru, kas iesāk stāstu par Bābeles torni (1Moz 11:2), atkal parādās Daniēla grāmatas sākumā, lai norādītu uz vietu, kur Nebukadnēcars bija atvedis Jeruzalemes tempļa priekšmetus (Dan 1:2). Starp daudzām citām grāmatas epizodēm Nebukadnēcara epizode ar zelta tēlu, iespējams, notika tajā pašā “līdzenumā” un ir vislabākā ilustrācija šim prāta stāvoklim. Savās gala laika vīzijās Daniēls redz to pašu scenāriju, kur zemes tautas sapulcējas kopā, lai kļūtu vienoti pret Dievu (Dan 2:43, Dan 11:43–45; salīdzini ar Atkl 16:15, 16), lai gan neizdodas arī šis mēģinājums, tāpat kā Bābelē.

Kāds slavens laicīgs franču rakstnieks pagājušajā gadsimtā teica, ka cilvēces lielais nolūks ir censties “būt Dievam”. Kas mūsos ir tāds, sākot ar Ievu Ēdenes dārzā (1Moz 3:5), kas tiek ierauts šajos bīstamajos melos? _____

lesim, nolaidīsimies

Izlasi 1Moz 11:5–7 un Ps 139:7–12. Kāpēc Dievs nonāca uz zemi? Kāds notikums motivēja šo dievišķo reakciju? _____

Ironiski, lai gan cilvēki kāpa augšup, Dievam bija jānonāk pie viņiem lejā. Dieva nolaišanās ir apstiprinājums Viņa pārākumam. Dievs vienmēr būs ārpus cilvēka sniedzamības. Jebkuras cilvēka pūles pacelties līdz Viņam un satikt Viņu Debesīs ir bezjēdzīgas un smieklīgas. Nav šaubu, ka Jēzus nonāca lejā pie mums tieši tāpēc, lai mūs glābtu. Patiešām nebija cita veida, kā Viņš varētu mūs glābt.

Liela ironija Bābeles torņa ziņojumā ir redzama Dieva teiktajā – “lai apraudzītu pilsētu un torni” (1Moz 11:5). Dievam nevajadzēja nonākt lejā, lai to redzētu (Psalms 139:7–12; salīdzini ar Ps 2:4), bet Viņš to tik un tā izdarīja. Tas uzsver Dieva iesaistīšanos cilvēces liktenī.

Izlasi Lk 1:26–33. Ko tas mums māca par Dieva nonākšanu lejā pie mums? _____

Dieva nonākšana atgādina mums arī taisnošanas ticībā principu un Dieva žēlastības procesu. Lai arī kādu darbu mēs darītu Dievam, Viņam tik un tā būs jānonāk lejā, lai mūs satiktu. Mūs pie Viņa un pie glābšanas neizvedīs tas, ko mēs darām Dievam. Drīzāk Dieva nākšana pie mums ir tā, kas mūs izglābs. Patiesībā divas reizes teksts Pirmajā Mozus grāmatā runā par Dieva “nonākšanu lejā”, kas, šķiet, ietver to, cik daudz Viņš rūpējas par šeit notiekošo.

Saskaņā ar šo pantu Kungs gribēja pārtraukt viņu dziļi iesēdušos vienotību, kas – ņemot vērā viņu kritušo stāvokli – varēja vadīt pie arvien lielāka ļaunuma. Tieši tāpēc Viņš izvēlējās sajaukt viņu valodas, kas varēja pārtraukt viņu vienotās shēmas.

“Bābeles cēlāju plāni beidzās ar kaunu un sakāvi. Slavas un lepnuma vairošanai domātais pieminēklis kļuva par piemiņas zīmi viņu neprātībai. Un tomēr cilvēki vēl arvien cenšas iet tos pašus ceļus – viņi paļaujas uz sevi un atmet Dieva likumus. Tie ir tieši tie principi, kurus sātans gribēja ieviest Debesīs; tie paši, kas valdīja pār Kainu, kad viņš pienesa savu upuri.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 123. lpp.)

Kādu vēl cilvēka lepnuma paraugu mēs redzam Bābeles torņa ziņojumā, un kā tas beigās cietīs neveiksmi? Kādas personīgas mācības mēs varam paņemt no šī stāsta? _____

Glābšana no trimdas

Izlasi 1Moz 11:8, 9 un 1Moz 9:1; salīdzini ar 1Moz 1:28. Kāpēc Dieva izklīdināšana ir glābjoša? _____

Dieva nolūks un svētība cilvēcei bija, lai viņi “vairojas un piepilda zemi” (1Moz 9:1; salīdzini ar 1Moz 1:28). Pretēji Dieva plānam Bābeles cēlāji izvēlējās savienoties kopā kā vienai tautai. Viens iemesls, kāpēc viņi teica, ka vēlas celt pilsētu, bija tas, lai viņi netiktu “izkaisīti pa visu zemi” (1Moz 11:4). Viņi atteicās doties kaut kur citur, varbūt domādami, ka kopā viņi būs spēcīgāki nekā atsevišķi un izkaisīti. No vienas puses, viņiem bija taisnība.

Diemžēl viņi centās izmantot savu apvienoto spēku, lai darītu ļaunu, nevis labu. Viņi gribēja “sagādāt sev vārdu”, kas ir spēcīga viņu augstprātības un lepnuma izpausme. Patiešām, kad vien cilvēki, atklāti nepakļaujoties Dievam, grib “sagādāt sev vārdu”, mēs varam būt droši, ka tas nebeigsies labi.

Tādējādi viņu atklātās nepakļaušanās dēļ Dievs izkaisīja viņus pa “visu zemes virsu” (1Moz 11:9), panākot tieši to, ko viņi negribēja piedzīvot.

Interesanti arī, ka vārds “Bābele”, kas nozīmē “Dieva durvis”, ir saistīts ar darbības vārdu “balal”, kas nozīmē “sajaukt” (1Moz 11:9). Tā kā viņi gribēja aizsniegt Dieva “durvis” un domāja par sevi kā par Dievu, viņi beigās nonāca sajukumā un kļuva vājāki nekā iepriekš.

“Bābeles iedzīvotāji bija nodomājuši dibināt no Dieva neatkarīgu pārvaldes iekārtu. Starp tiem bija daži, kas bijās Dievu, bet bezdievīgie ar savām prasībām tos apmānīja un ievilka savos plānos. Šo uzticīgo dēļ Dievs ar sodu vēl vilcinājās un deva visiem laiku atklāt savu īsto raksturu. Apstākļiem noskaidrojoties, Dieva bērni centās ļaudis atturēt no viņu nodoma, bet tie bija pārāk vienoti Debesis izaicinošajā pasākumā. Ja viņiem būtu atļauts netraucēti rīkoties tālāk, tad tikumība pasaulē kļūtu samaitāta jau pašā sākumā. Viņu savienība bija dibināta uz sacelšanās pamatiem, un valsti tie gribēja iekārtot sevis pagodināšanai, kurā nebūtu vietas ne Dieva pārvaldībai, ne Viņa godam.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 123. lpp.)

Kāpēc mums jābūt ļoti uzmanīgiem, cenšoties “sagādāt sev vārdu”? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Bābeles tornis” (117.–124. lpp.).

“Šeit viņi apņēmās uzcelt pilsētu un tik augstu torni [...]. Šim nolūkam ļaudis vajadzēja atturēt no izklīšanas. Dievs cilvēkiem bija pavēlējis izplatīties pa visu zemi, lai to piepildītu un sev pakļautu, bet Bābeles cēlāji nolēma palikt kopā un nodibināt monarhiju, kas beidzot apņemt visu pasauli. Tā viņu pilsēta kļuva par universālas impērijas metropoli; tās godība izsauktu pasaules apbrīnu un cieņu un cēlājus padarītu slavenus. Lieliskais, debesīs sniedzošais tornis kļuva par tā cēlāju gudrības un spēka pieminekli un paustu viņu slavu visām nākamajām paaudzēm.

Sineāras līdzenuma iedzīvotāji neticēja Dieva derībai, ka Viņš vairs nepieļaus plūdus pār zemi. Daudzi no tiem pat noliedza Dieva esamību un Plūdu izcelšanos pierakstīja dabiskiem cēloņiem. Daži gan ticēja kādai augstākai Būtnei un pieļāva domu, ka tā ir izpostījusi pirmsplūdu pasauli, bet viņu sirds, tāpat kā Kainam, sacēlās pret Dievu. Viens no torņa celšanas mērķiem bija rūpes par pašu personisko drošību varbūtēju plūdu gadījumā. Celdami torni augstāk par to līmeni, kuru aizsniedza plūdu ūdeņi, viņi cerēja izbēgt no visām iespējamajām briesmām. Tiecoties mākoņos, tie vēlējās noskaidrot arī plūdu cēloņus. Viss pasākums bija vērsts uz to, lai vairāk un vairāk izceltu projektētāju lepību un vadītu nākamo paaudžu prātus prom no dzīvā Dieva pie kalpošanas elkiem.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 118., 119. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāds piemērs mums ir no vēstures vai pat tagadnes tam, kādas problēmas var sagādāt tie, kas cenšas “sagādāt sev vārdu”?
2. Kā mēs kā draudze varam izvairīties no briesmām neapzināti būvēt savu Bābeles torni? Kādos veidos mēs patiesībā to cenšamies darīt, kaut arī neapzināti?

ĀBRAHĀMA SAKNES

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 12.nod., Jes 48:20; Jes 36:6, 9; Jer 2:18; 1Moz 13., 14. nod., Ebr 7:1–10.

ATMIŅAS PANTS:

“Ticībā Ābrahāms ir paklausījis aicinājumam un gāja uz to vietu, ko nācās saņemt par mantojumu, un gāja, nezinādams, kurp viņš iet.” (Ebr 11:8)

Esam nonākuši Pirmās Mozus grāmatas vidū. Šī centrālā daļa (1Moz 12. – 22.nod.) iekļauj Ābrahāma ceļojumu, sākot ar Dieva pirmo aicinājumu “lekh lekha” (“Izej!”) (1Moz 12:1), kas liek Ābrahāmam atstāt savu nākotni (kāda tā būtu viņa dēļā). Līdz ar to Ābrahāms visu laiku ir kustībā, migrants, kā dēļ viņu arī sauc par “svešinieku” (1Moz 17:8).

Savā ceļojumā Ābrahāms tika ielikts tukšumā, bez pagātnes, ko viņš bija zaudējis, un bez savas nākotnes, ko viņš neredzēja. Starp šiem diviem aicinājumiem, kas veido Ābrahāma ticības ceļojumu, viņš dzird Dieva balsi, kas viņu pārliedina: “Nebīsties!” (1Moz 15:1) Šie Dieva vārdi iezīmē trīs daļas Ābrahāma ceļojumā, ko mēs pētīsim 6., 7. un 8. tēmā.

Ābrahāms ir ticības paraugs (1Moz 17:6), un ebreju Rakstos viņš ir pieminēts kā ticības vīrs (Neh 9:7, 8). Jaunajā Derībā Ābrahāms ir viens no visvairāk minētajiem Vecās Derības personāžiem, un šajā nedēļā mēs uzzināsim, kāpēc tā.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 7. maijā.

Ābrahāma aiziešana

Izlasi 1Moz 12:1–9. Kāpēc Dievs aicināja Ābrāmu doties prom no savas zemes un ģimenes? Kā Ābrāms atbildēja? _____

Pēdējā reize, kad Dievs bija runājis ar cilvēku, vismaz kā tas uzrakstīts Bībelē, bija ar Noa – lai pārliecinātu viņu pēc plūdiem, ka Viņš slēgs derību ar “ikvienu dzīvu radījumu” (1Moz 9:15–17) un ka citu pasaulplašu plūdu nebūs. Dieva jaunais vārds, tagad teikts Ābrāmam, no jauna savieno ar šo apsolījumu: visas zemes tautas būs svētītas, pateicoties Ābrāmam.

Šī pravietojuma piepildīšanās sākas ar pagātnes atstāšanu. Ābrāms atstāj visu, kas viņam bija pazīstams, savu ģimeni un zemi, pat daļu no sevis. Viņa aiziešanas nozīmīgums atspoguļojas atslēgvārdā “ej”, kas šajā kontekstā parādās septiņas reizes. Ābrāmam vispirms ir jāatstāj sava zeme, “kaldeju Ūra”, kas ir arī Bābele (1Moz 11:31, Jes 13:19). Šim aicinājumam “iziet no Bābeles” Dieva praviešu vidū ir gara vēsture (Jes 48:20, Atkl 18:4).

Ābrāma aiziešana ir saistīta arī ar viņa ģimeni. Ābrāms droši vien atstāja savu mantojumu un lielu daļu no tā, ko viņš bija iemācījies un apguvis, pateicoties iedzimtībai, izglītībai un ietekmei.

Tomēr Dieva aicinājums iet ir saistīts pat ar vēl ko vairāk. Ebreju frāze “lekh lekha” (“izej”), burtiski tulkojot, nozīmētu “ej pats” vai “ej sevis dēļ”. Ābrāma iziešana no Bābeles ir kaut kas vairāk nekā tikai aiziešana no ierastās vides vai pat savas ģimenes. Ābrāmam ir jāatstāj “sevi”, jāatbrīvojas no kādas “sevis” daļas, kas tur viņa pagātni pie Bābeles.

Šis atstāšanas mērķis ir “zeme”, ko Dievs viņam rādīs. Tā pati valoda tiks izmantota vēlreiz Īzāka upura kontekstā (1Moz 22:2), runājot par Morijas kalnu, kur tiks upurēts Īzāks un uzbūvēts Jeruzalemes templis (2L 3:1). Dieva apsolījums neattiecas tikai uz fizisku dzimteni, bet uz pasaules glābšanu. Šī ideja ir vēlreiz apstiprināta Dieva apsolījumā svētīt visas tautas (1Moz 12:2, 3). Darbības vārds “barakh” (“svētīt”) šajos pantos atrodams piecas reizes. Šis universālais svētību process darbojas ar Ābrāma “sēklas” starpniecību (1Moz 22:18, 1Moz 26:4, 1Moz 28:14). Pants šeit attiecas uz “sēklu”, kas visbeidzot tiks piepildīta Jēzū Kristū (Apd 3:25).

Ko Dievs aicina tev atstāt aiz sevis, tas ir, kāda daļa no tavas dzīves tev ir jāatstāj, lai ņemtu vērā Dieva aicinājumu? _____

Ēģiptes kārdinājums

Izlasi 1Moz 12:10–20. Kāpēc Ābrāms atstāja Apsolīto zemi, lai dotos uz Ēģipti?

Kā uzvedās faraons salīdzinājumā ar Ābrāmu? _____

Ironiski, ka Ābrāms, kas bija tikko ieradies Apsolītajā zemē, nolemj doties prom uz Ēģipti, jo “tanī zemē bija bads” (1Moz 12:10). Pierādījumi tam, ka bada laikos cilvēki no Kānaānas devās uz Ēģipti, ir labi pamatoti senajos ēģiptiešu rakstos. Ēģiptiešu “Merikares mācībā”, kas sacerēta vidējā valsts perioda laikā (2060. – 1700. g. pr. m. ē.), cilvēki, kas nāca no Kānaānas, ir aprakstīti kā “nožēlojamie aziāti” (“aamu”) un aprakstīti kā “nožēlojami .. bez ūdens .. nedzīvo vienā vietā, ēdiens dzen viņu kājas”. (Miriam Lichtheim “Ancient Egyptian Literature, Volume I: The Old and Middle Kingdoms” (Berkeley, CA: University of California Press, 1973), pp. 103, 104)

Ēģiptes kārdinājums senajiem israēliešiem bieži bija problēma (4Moz 14:3, Jer 2:18). Ēģipte tāpēc kļuva par simbolu cilvēces uzticībai cilvēkiem, nevis Dievam (2ķēn 18:21; Jes 36:6, 9). Ēģiptē, kur ūdeni varēja redzēt katru dienu, ticība nebija nepieciešama, jo zemes apsolījums bija uzreiz redzams. Ēģipte salīdzinājumā ar bada zemi izklausījās kā laba vieta, kur būt, lai gan Dievs viņam bija teicis ko citu.

Ābrāms, kas nu dodas prom no Kānaānas, ir pretstats Ābrāmam, kas dodas prom no Ūras. Pirms tam Ābrāms bija attēlots kā ticības vīrs, kas devās prom no Ūras, atsaucoties Dieva aicinājumam; tagad Ābrāms pats atstāj Apsolīto zemi, pēc savas gribas. Sākumā Ābrāms paļāvās uz Dievu, tagad viņš uzvedas kā manipulatīvs un neētisks politiķis, kas rēķinās tikai ar sevi. “Uzturēdamies Ēģiptē, Ābrāms atklāja, ka viņš nav brīvs no cilvēciskām vājībām un nepilnībām. Slēpdams patiesību, ka Sāra ir viņa sieva, viņš parādīja neuzticību Dieva vadībai, kā arī augstās ticības un drosmes trūkumu, kas tik bieži un skaisti raksturoja viņa dzīvi.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 130. lpp.)

Šeit mēs redzam, ka pat lieli Dieva vīri var izdarīt kļūdas un tomēr nebūt Dieva atstumti. Kad Jaunā Derība runā par Ābrahāmu kā paraugu glābšanai žēlastībā, tas nozīmē tieši to – žēlastību. Jo, ja tas nebūtu žēlastībā, Ābrahāmam, līdzīgi mums visiem, nebūtu nekādas cerības.

Ko šis stāsts māca mums par to, cik viegli ir pat uzticīgiem kristiešiem novirzīties no pareizā ceļa? Kāpēc nepaklausība nekad nav laba izvēle? _____

Ābrāms un Lats

Izlasi 1Moz 13:1–18. Ko šis stāsts māca mums par rakstura svarīgumu? _____

Ābrāms atgriežas tur, kur viņš bija sākumā, it kā viņa ceļojums uz Ēģipti būtu bijis tikai neveiksmīgs apkārtceļš. Dieva vēsture ar Ābrāmu sākas no jauna, kur tā bija apstājusies kopš pirmā ceļojuma uz Apsolīto zemi. Ābrāma pirmā pietura ir Bētele (1Moz 13:3), gluži kā viņa pirmajā ceļojumā (1Moz 12:3–6). Ābrāms ir nožēlojis un atgriezies pie “sevis” – pie Ābrāma, ticības vīra.

Ābrāma atjaunotā savienošana ar Dievu ir redzama jau viņa attiecībās ar cilvēkiem, kā viņš risina problēmu ar Latu, savu brāļa dēlu, saistībā ar zemes izmantošanu. Tomēr Ābrāms pats ir tas, kas ierosina mierīgu izlīgumu un ļauj Latam izvēlēties pirmajam (1Moz 13:9, 10), kas ir dāsnuma un laipnības akts un norāda, kāds cilvēks bija Ābrāms.

Fakts, ka Lats izvēlējās sev vieglāko un labāko daļu, labi apūdeņoto līdzenumu (1Moz 13:10, 11), bez jebkādam bažām par viņa nākamo kaimiņu ļaunumu (1Moz 13:13), atklāj kaut ko par viņa mantkārību un raksturu. Frāze “sev” atgādina mums par pirmsplūdu cilvēkiem, kas arī izvēlējās “sev” (sk. 1Moz 6:2).

Turpretī Ābrāma spertais solis bija ticības darbs. Ābrāms neizvēlējās zemi; tā viņam tika piešķirta Dieva žēlastībā. Atšķirībā no Lata Ābrāms paskatījās uz zemi, tikai Dieva mudināts (1Moz 13:14). Tikai tad, kad Ābrāms nošķīrās no Lata, Dievs viņu uzrunā atkal (1Moz 13:14). Šī ir pirmā pierakstītā reize, kad Dievs runā ar Ābrāmu kopš viņa aicināšanas uz Ūru. “Pacel savas acis un raugies no tās vietas, kur tu atrodies, uz ziemeļiem un dienvidiem, uz austrumiem un rietumiem, jo visas tās zemes, ko Es tev rādu, Es uz mūžīgiem laikiem došu tev un taviem pēcnācējiem.” (1Moz 13:14, 15) Tad Dievs aicināja Ābrāmu “pārstaigāt” šo zemi. “Celies, pārstaigā zemi tās garumā un platumā, jo tev Es gribu to dot.” (1Moz 13:17)

Tomēr Kungs ļoti skaidri pasaka, ka Viņš ir tas, kas to dod Ābrāmam. Tā ir dāvana, žēlastības dāvana, kas Ābrāmam jāsaņem ticībā – ticībā, kas vada uz paklausību. Vienīgi Dieva darbs var īstenot visu, ko Viņš šeit ir apsolvījis Ābrāmam (sk. 1Moz 13:14–17).

Kā mēs varam mācīties būt laipni un dāsni pret citiem, pat ja viņi nav tādi pret mums?

Bābeles koalīcija

Izlasi 1Moz 14:1–17. Kas nozīmīgs ir šajā karā, kas notiek uzreiz pēc Apsolītās zemes dāvanas saņemšanas? Ko šis stāsts māca mums par Ābrāmu? _____

Šis ir pirmais karš, par ko stāstīts Rakstos (1Moz 14:2). Mezopotāmijas un Persijas četru armiju koalīcija pret piecu kānaāniešu armijas koalīciju, ieskaitot Sodomas un Gomoras ķēniņus (1Moz 14:8), norāda uz plašu konfliktu (1Moz 14:9). Šīs militārās operācijas iemesls ir saistīts ar faktu, ka kānaāniešu tautas sacēlās pret babiloniešu size-rēniem (1Moz 14:4, 5). Lai gan šis stāsts ir saistīts ar specifisku vēsturisku konfliktu, šī “globālā” kara laiks – tieši pēc Dieva Apsolītās zemes dāvanas Ābrāmam – piešķir šim notikumam īpašu garīgu nozīmi.

Tik daudzu Kānaānas tautu iesaistīšanās norāda, ka šajā konfliktā uz spēles bija jautājums par zemes suverenitāti. Ironiski, ka Ābrāma nometne, par ko patiesi varēja būt interese, jo viņš ir vienīgais īstais zemes īpašnieks, ir vienīgais spēks, kas paliek ārpus konflikta, vismaz sākumā.

Ābrāma neitralitātes iemesls ir tas, ka Ābrāmam Apsolītā zeme nebija jāiegūst ar ieroču spēku vai politisko stratēģiju gudrībām. Ābrāma valsts bija Dieva dāvana. Vienīgais iemesls, kāpēc Ābrāms iejaucas, ir viņa brāļadēls Lats, kas tika apcietināts kaujas gaitā (1Moz 14:12, 13).

“Mierīgi dzīvodams Mamres ozolu birzīs, Ābrāms par kaujas iznākumu un nelaيمي, kas bija skārusi viņa brāļa dēlu, uzzināja no bēgļiem. Par Lata nepateicību viņš nebija saglabājis nekādas nelaipnas domas. Sentēvā tagad pamodās vissirsnīgākā līdzjūtība, un viņš nolēma Latu glābt. Vispirms meklēdams padomu no Dieva, Ābrāms sāka gatavoties karam.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 135. lpp.)

Taču Ābrāms nestājas pretī visai koalīcijai. Ātrā nakts operācijā viņš uzbrūk tikai tai nometnei, kur atrodas Lats kā cietumnieks. Lats tiek glābts un līdz ar viņu arī Sodomas ķēniņš. Līdz ar to šis uzticīgais Dieva vīrs parādīja arī lielu drosmi un gara spēku. Nav šaubu, ka viņa ietekme šajā reģionā auga, un cilvēki redzēja, kāds viņš bija un uzzināja kaut ko vairāk par Dievu, kam viņš kalpoja.

Kāda ir mūsu rīcības ietekme uz citiem? Kādu vēsti par savu ticību mēs sūtām ar saviem darbiem? _____

Desmitā tiesa Melhisedekam

Izlasi 1Moz 14:18–24 un Ebr 7:1–10. Kas bija Melhisedeks? Kāpēc Ābrāms deva savu desmito tiesu šim priesterim, kas, šķiet, uzrodas no nekurienes? _____

Noslēpumainā Melhisedeka pēkšņā parādīšanās nav nevietā. Pēc tam, kad Ābrāms bija pateicies kānaāniešu ķēniņiem, tagad viņš pateicas šim priesterim, un šī pateicība atklājas tajā, ka viņš maksā tam savu desmito tiesu.

Melhisedeks nāk no Sālemas pilsētas, kas nozīmē “miers” – atbilstoša vēsts pēc kara nemieriem. Vārda daļa “tsedek” (“taisnība”) vārdā Melhisedeks parādās pretstatā Sodomas ķēniņa Bera (“ļaunumā”) un Gomoras ķēniņa Birša (“samaitātībā”) vārdiem, kas, iespējams, bija uzvārdi tam, ko viņi pārstāvēja (1Moz 14:2).

Melhisedeks parādās pēc citu kānaāniešu ķēniņu vardarbības un ļaunuma novēršanas. Šie panti satur arī pirmo Bībeles atsauci uz vārdu “priesteris” (1Moz 14:18). Melhisedeks kā “visaugstākā Dieva kalps” (1Moz 14:18), ko Ābrāms sauc par savu Dievu (1Moz 14:22), skaidri norāda, ka Ābrāms uztvēra viņu kā priesteri Dievam, kam viņš kalpoja. Melhisedeku tomēr nevar identificēt ar Kristu. Viņš bija Dieva pārstāvis tā laika tautu vidū (sk. Elenas Vaitas komentārus “The SDA Bible Commentary” 1. sēj., 1092., 1093. lpp.).

Melhisedeks patiešām strādā kā priesteris. Viņš pasniedz “maizi un vīnu”, kas bieži attiecas uz svaigi spiestu vīnogu sulu (5Moz 7:13, 2L 31:5) un vēlreiz parādās desmitā došanas kontekstā (5Moz 14:23). Bez tam viņš svētī Ābrāmu (1Moz 14:19).

Toties Ābrāms “deva tam desmito tiesu no visa” (1Moz 14:20) kā atbildi Dievam Radītājam, “kam pieder debesis un zeme” (1Moz 14:19, NKJV). Šis tituls netieši norāda uz radīšanas stāsta iesākumu (1Moz 1:1), kur frāze “debesis un zeme” nozīmē kopumu jeb “visu”. Desmitā tiesa kā tāda ir jāsaprot kā pateicības izpausme Radītājam, kam vienīgajam pieder viss (Ebr 7:2–6; salīdzini ar 1Moz 28:22).

Paradoksāli, ka dievlūdzējs saprot desmito tiesu nevis kā dāvanu Dievam, bet kā dāvanu no Dieva, jo Dievs dod mums visu.

Kāpēc desmitās tiesas atgriešana ir spēcīgs mūsu ticības indikators, kā arī lielisks veids, kā veidot savu ticību? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Ābrahāms Kānaānā” (134.–136. lpp.).

“Kristus draudzei ir jābūt par svētību, un tās locekļiem ir jābūt svētītiem, kā viņi svētī citus. Dieva mērķis, izvēloties tautu visas pasaules priekšā, nebija tikai tas, ka Viņš varētu adoptēt tos kā Savus dēlus un meitas, bet ka caur tiem Viņš varētu piešķirt pasaulei dievišķās apgaismības svētības. Kad Kungs izvēlējās Ābrahāmu, tas nebija tāpēc, lai būtu par īpašu draugu Dievam, bet lai būtu par dārgu un īpašu priekštiesību, ko Kungs ilgojās izliet pār tautām, nesēju. Viņam bija jābūt gaismai savas apkārtnes morālās tumsas vidū.

Kad Dievs svētī Savus bērnus ar gaismu un patiesību, tas nav tikai tāpēc, lai viņi varētu saņemt mūžīgās dzīvības dāvanu, bet lai tie, kas ir ap viņiem, arī varētu būt garīgi apgaismoti. [...] “Jūs esat zemes sāls.” Kad Dievs dara Savus bērnus par sāli, tad tas ir ne tikai tāpēc, lai viņi paši saglabātos, bet lai viņi būtu līdzeklis, ar ko saglabājas arī citi. [...]

Vai jūs spīdat kā dzīvi akmeņi Dieva ēkā? [...] Mums nav patiesas reliģijas, ja vien tā neatstāj pārvaldošu ietekmi uz katru mūsu darījumu. Mums savā dzīves darbā jāieauž praktiska dievbijība. Pār mūsu sirdīm jāizlejas Kristus pārveidojošajai žēlastībai. Mums ir vajadzīgs daudz mazāk no sevis un daudz vairāk Jēzus.” (Elena Vaita “Reflecting Christ” 205. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Runājot par Ābrahāma svētību “Es tevi svētīšu .. un tu būsi par svētību” (1Moz 12:2) – ko nozīmē būt svētītam? Kā mēs kā tauta, kas kalpojam tam pašam Ābrahāma Dievam, varam būt par svētību citiem?

2. Kas nepareizs bija Ābrahāma puspatiesībā par savu sievu kā māsu? Kas ir sliktāk – melot vai teikt daļēju patiesību, kas tehniski ir tā pati melošana?

3. Izlasi vēlreiz 1Moz 14:21–23 Ābrāma atbildi uz Sodomas ķēniņa piedāvājumu. Kāpēc viņš tā atbildēja, un kādu svarīgu mācību mēs varam paņemt no šī stāsta? Vai Ābrāms netiktu attaisnots, ja viņš būtu nolēmis pieņemt to, ko ķēniņš viņam piedāvāja?

DERĪBA AR ĀBRAHĀMU

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 15 – 19:29, Rm 4:3, 4, 9, 22; Gal 4:21–31; Rm 4:11; Rm 9:9; Am 4:11.

ATMIŅAS PANTS:

“Un Ābrāms atbildēja: ‘Dievs mans Kungs, ko Tu man gribi dot? Redzi, es palieku bez bērniem, un mana nama mantinieks būs šis damaskietis Ēliēzers.’” (1Moz 15:2)

1Moz 15. nodaļā mēs nonākam pie izšķiroša brīža, kad Dievs noslēdz Savu derību ar Ābrahāmu. Ābrahāma derība ir otrā derība pēc derības ar Noa.

Līdzīgi Noa derībai Ābrahāma derība ietver arī citas tautas, jo derība ar Ābrahāmu būtībā ir daļa no mūžīgās derības, kas tiek piedāvāta visai cilvēcei (1Moz 17:7, Ebr 13:20).

Šī Ābrāma dzīves epizode ir baiļu un smieklu pilna. Viņš ir nobijies (1Moz 15:1), tieši tāpat kā Sāra (1Moz 18:15) un Hagara (1Moz 21:17). Ābrāms smejas (1Moz 17:17); Sāra (1Moz 18:12) un Ismaēls arī (1Moz 21:9). Šīs nodaļas ir pilnas cilvēciska jūtīguma un siltuma. Ābrāms ir dedzīgs glābt ļaunos sodomiešus; viņš ir gādīgs attiecībās ar Sāru, Hagari un Latu; un viņš ir viesmīlīgs pret trim svešiniekiem (1Moz 18:6).

Šajā kontekstā Ābrāms, kura vārds ietver cēlumu un cieņu, piedzīvos vārda maiņu – viņš kļūs par “Ābrahāmu” jeb “daudzu tautu tēvu” (1Moz 17:5). Līdz ar to šeit mums ir vairāki universāla rakstura mājieni, ko Dievs plāno darīt, pateicoties Savai derībai ar Ābrahāmu.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 14. maijā.

Ābrahāma ticība

Izlasi 1Moz 15:1–21 un Rm 4:3, 4, 9, 22. Kā Ābrāms atklāj, ko nozīmē dzīvot ticībā?

Kāda nozīme ir upurim, ko Dievs prasīja Ābrāmam pienest? _____

Dieva pirmā reakcija uz Ābrāma bažām par mantinieku (1Moz 15:1–3) ir tāda, ka viņam būs dēls no paša “miesām” (1Moz 15:4). Tādu pašu valodu izmanto pravietis Nātans, runājot par gaidāmā mesiāniskā ķēniņa sēklu (2Sam 7:12). Ābrāms tika nomierināts un “uzticējās Kungam” (1Moz 15:6), jo saprata, ka Dieva apsolījuma piepildīšanās ir atkarīga nevis no viņa taisnības, bet no Dieva (1Moz 15:6; salīdzini ar Rm 4:5, 6).

Šis uzskats ir neparasts, jo īpaši šajā kultūrā. Piemēram, seno ēģiptiešu reliģijā spriedums tika vērtēts, salīdzinot cilvēka taisnības darbus pret dievietes Maat taisnīgumu, kas simbolizē dievišķo taisnīgumu. Īsāk sakot, “pestīšanu” vajadzēja nopelnīt.

Tad Dievs izveidoja upurēšanas ceremoniju, kas Ābrāmam jāveic. Pamatā upuris norāda uz Kristus nāvi par mūsu grēkiem. Cilvēki tiek glābti žēlastībā, kas ir Dieva taisnības dāvana, ko simbolizē šie upuri. Bet šī konkrētā ceremonija nodod Ābrāmam īpašu vēsti. Vanagu uzbrukums upurējamajiem dzīvniekiem (1Moz 15:9–11) nozīmē, ka Ābrāma pēcnācēji piedzīvos verdzību “četrsimt gadus” (1Moz 15:13) jeb četras paaudzes (1Moz 15:16). Tad ceturtajā paaudzē Ābrāma pēcnācēji “atgriezīsies” (1Moz 15:16).

Pēdējā upurēšanas ceremonijas aina ir dramatiskā – “degoša lāpa parādījās starp tiem gabaliem” (1Moz 15:17). Šis neparastais brīnums apliecina Dieva apņemšanos izpildīt Savu derības apsolījumu dot Ābrāma pēcnācējiem zemi (1Moz 15:18).

Šis Apsolītās zemes robežas “no Ēģiptes upes līdz lielajai upei – Eifratas upei” (1Moz 15:18) atgādina mums par Ēdenes dārza robežām (salīdzini ar 1Moz 2:13, 14). Tāpēc šajā pravietojumā ir ietverts vairāk nekā tikai iziešana un sava zeme Israēlam. Šī pravietojuma tālākajos apvāršņos, domājot par Ābrahāma pēctečiem, kas ieņems Kānaāna zemi, pavīd doma par Dieva ļaužu glābšanu gala laikā, viņiem atgriežoties Ēdenes dārzā.

Kā mēs varam mācīties saglabāt skatu uz Kristu un Viņa taisnību kā savu vienīgo glābšanas cerību? Kas notiek, ja mēs sākam skaitīt savus labos darbus? _____

Ābrahāma šaubas

Izlasi 1Moz 16:1–16. Kāda nozīme ir Ābrāma lēmumam doties pie Hagaras, neņemot vērā Dieva doto apsolījumu? Kā abas sievietes aino divas ticības attieksmes (Gal 4:21–31)?

Kad Ābrāms šaubījās (1Moz 15:2), Dievs nepārprotami viņu nomierināja, ka viņam būs dēls. Tagad, pēc 10 gadiem, Ābrāmam dēla joprojām nav. Pat pēc Dieva pēdējā spēcīgā pravietojuma Ābrāms, šķiet, ir zaudējis ticību: viņš vairs netic, ka viņam ir iespējams no Sāras sagaidīt dēlu. Sāra, juzdamies bezcerīga, uzņemas iniciatīvu un aicina viņu ķerties pie vispārējas tā laika prakses senajos Tuvajos Austrumos: paņemt aizvietotāju. Šim pakalpojumam tiek nozīmēta Hagara, Sāras kalpone. Sistēma strādā. Ironiski, ka cilvēka stratēģija šķiet efektīvāka nekā ticība Dieva apsolījumiem.

Panti, kas apraksta Sāras attiecības ar Ābrāmu, atbalso stāstu par Ādamu un levu Ēdenes dārzā. Abiem tekstiem ir daudz kopīgu motīvu (Sāra – līdzīgi levai – ir aktīva; Ābrāms – līdzīgi Ādamam – pasīvs) un kopīgu darbības vārdu un frāžu (“ņemt vērā balsi”, “ņemt” un “dot”). Šī paralēle starp abiem stāstiem ietver Dieva nepatiku pret šādu rīcību.

Apustulis Pāvils atsaucas uz šo stāstu, izsakot savu domu par darbiem un žēlastību (Gal 4:23–26). Abos ziņojumos rezultāts ir vienāds: cilvēka centienu ātrais ieguvums ne pēc Dieva gribas rada sarežģījumus nākotnē. Ievērojiet, ka Dievs visā notikumā nav klātesošs. Sāra runā par Dievu, bet nekad nerunā ar Viņu; arī Dievs nerunā ar kādu no viņiem. Šī Dieva prombūtne ir satriecoša, īpaši pēc pastāvīgās Dieva klātbūtnes iepriekšējā nodaļā.

Tad Dievs parādās Hagarai, bet tikai pēc tam, kad viņa bija aizbēgusi no Ābrāma nama. Šī negaidītā parādīšanās pauž Dieva klātbūtni, neskatoties uz cilvēka pūlēm darboties bez Viņa. Atsauce uz “Kunga Eņģeli” (1Moz 16:7) ir nosaukums, kas bieži tiek identificēts ar Kungu, JHVH (sk. 1Moz 18:1, 13, 22). Šajā reizē Dievs ir tas, kas uzņemas iniciatīvu un paziņo Hagarai, ka viņai piedzims dēls, Ismaēls, kura vārds nozīmē “Dievs dzird” (1Moz 16:11). Ironiski, ka stāsts, kas noslēdzas ar dzirdēšanas ideju (“šama”), atbalso dzirdēšanu stāsta sākumā, kad Ābrāms “ņēma vērā” (“šama”) Sāras balsi (1Moz 16:2).

Kāpēc mums ir tik viegli pieļaut tādu pašu kļūdu, kādu šajā gadījumā pieļāva Ābrāms?

Ābrahāma derības zīme

Izlasi 1Moz 17:1–19 un Rm 4:11. Kāda ir apgraizīšanas rituāla garīgā un pravietiskā nozīme? _____

Ābrāma ticības trūkums, kā mēs redzējām iepriekšējā stāstā (1Moz 16), pārrāva Ābrāma garīgo ceļojumu ar Dievu. Šajā laikā Dievs klusēja. Pirmo reizi tagad Dievs atkal runā ar Ābrāmu. Dievs atjauno saikni ar Ābrāmu un aizved viņu atpakaļ uz to mirkli, kad Viņš ar to slēdza derību (1Moz 15:8).

Toties tagad Dievs dod viņam šo derības zīmi. Pētnieki jau sen diskutē par apgraizīšanas nozīmi, bet, tā kā apgraizīšanas rituāls ietver asins izliešanu (sk. 2Moz 4:25), to var saprast upurēšanas kontekstā, norādot, ka taisnība viņam tika piešķirta (salīdzini ar Rm 4:11).

Svarīgi arī, lai šī derība, ko apzīmogo apgraizīšana, tiktu aprakstīta tādos vārdos, kas norāda uz pirmo mesijānisko pravietojumu (salīdzini 1Moz 17:7 ar 1Moz 3:15). Paralēle starp abiem pantiem norāda, ka Dieva apsolījums Ābrāmam saistīts ne tikai ar tautas fizisku dzimšanu. Tas satur garīgu apsolījumu par visu zemes iedzīvotāju glābšanu. Un “mūžīgās derības” apsolījums (1Moz 17:7) attiecas uz Mesijas sēklas darbu, Kristus upuri, kas dod mūžīgo dzīvību visiem, kas to pieprasa ticībā un visā, kas saistīts ar ticību (salīdzini ar Rm 6:23 un Tit 1:2). Interesanti, ka šis mūžīgās nākotnes apsolījums ir ietverts Ābrāma un Sāras vārdu maiņā. Vārdi Ābrāms un Sāra attiecās tikai uz viņu līdzšinējo statusu: Ābrāms nozīmē “paaugstināts tēvs”, Sāra – “mana princese” (Ābrāma princese). Vārdu maiņa uz “Ābrahāms” un “Sāraja” norāda uz nākotni: Ābrahāms nozīmē “dauzdu tautu tēvs” un Sāraja – “princese” (visu ļaužu). Paralēli tam, bet ar zināmu ironiju, vārds Īzāks (“viņš smiesies”) ir atgādinājums par Ābrahāma smiekliem (1Moz 17:17 – pirmie smiekli, par ko rakstīts Bībelē); tie ir skepses vai varbūt apbrīnas smiekli. Jebkurā gadījumā, lai gan viņš ticēja tam, ko Kungs viņam bija skaidri apsolījis, Ābrahāms vēl joprojām centās dzīvot ticības un uzticības dzīvi.

Kā mēs varam mācīties turpināt ticēt pat tad, kad reizēm mēs cīnāmies ar savu ticību, tieši tāpat kā Ābrahāms? Kāpēc ir svarīgi, ka mēs nepadodamies, neskatoties uz šaubu brīžiem? _____

Apsolījuma dēls

Pēdējā apgraizīšanas aina ietver ikvienu: tika apgraizīts ne tikai Ismaēls, bet arī visi Ābrahāma nama vīrieši (1Moz 17:23–27). Vārds “kol” (“viss”, “katrs”) ir atkārtots četras reizes (1Moz 17:23, 27). Šajā iekļaujošajā kontekstā Dievs atnāk pie Ābrahāma, lai apstiprinātu dēla Īzāka apsolījumu.

Izlasi 1Moz 18:1–15 un Rm 9:9. Kādas viesmīlības mācības mēs mācāmies no Ābrahāma viesu uzņemšanas? Kā jūs paskaidrotu Dieva reakciju uz Ābrahāma viesmīlību? ____

Nav zināms, vai Ābrahāms zināja, kas ir šie svešinieki (Ebr 13:2), kaut arī viņš izturējās pret viņiem tā, it kā pats Dievs būtu viņu vidū. Viņš “dienas tveicē sēdēja savas telts durvīs” (1Moz 18:1), un, tā kā tuksnesī apmeklētāji ir retums, iespējams, ka viņš ilgojās viņus satikt. Ābrahāms skrēja vīriem pretī (1Moz 18:2), lai gan viņam bija 99 gadi. Viņš nosauca vienu no šīm personām “Adonai”, “mans Kungs” (1Moz 18:3). Šis tituls bieži tiek attiecināts uz Dievu (1Moz 20:4, 2Moz 15:17). Viņš steidzās sagatavot maltīti (1Moz 18:6, 7). Viņš stāvēja tiem blakus, būdams uzmanīgs pret viņu vajadzībām un gatavs pakalpot (1Moz 18:8).

Ābrahāma izturēšanās pret Debesu svešiniekiem ir kļuvusi par iedvesmojošu viesmīlības paraugu (Ebr 13:2). Patiesībā Ābrahāma cieņas pilnā attieksme pauž viesmīlības filosofiju. Parādīt cieņu un rūpes svešiniekiem nav tikai jauks pieklājības žests. Bībele uzsver, ka tas ir reliģisks pienākums, kā to ir norādījis pats Dievs (salīdzini ar Mt 25:35–40). Paradoksāli, ka Dievs vairāk identificēts kā izsalcis svešinieks nekā dāsnaiss viesu uzņēmējs.

No otras puses, dievišķā iejaukšanās cilvēku dzīvē norāda uz Viņa mīlestību un žēlastību pret cilvēci. Šāda Dieva atklāšanās atgādina Kristu, kas atstāja Debesu mājas un kļuva par cilvēku kalpu, lai aizsniegtu cilvēci (Fil 2:7, 8). Dieva parādīšanās šeit ir pierādījums Viņa apsolījuma noteiktībai (1Moz 18:10). Viņš redz Sāru, kas paslēpjas “aiz viņa” (1Moz 18:10) un zina viņas visintīmākās domas (1Moz 18:12). Viņš zina, ka viņa smējās, un vārds “smieties” ir Viņa pēdējais vārds. Viņas skepse kļūst par vietu, kur Viņš piepildīs Savu vārdu.

Pakavējies vairāk pie domas, ka “Dievs vairāk identificēts kā izsalcis svešinieks nekā dāsnaiss viesu uzņēmējs”. Kāpēc mums ir svarīgi atcerēties šo domu? ____

Lats Sodomā

Izlasi 1Moz 18:16–19:29. Kā Ābrahāma pravietiskā kalpošana ietekmē viņa atbildību pret Latu? _____

Ābrahāms tikko bija saņēmis atkārtotu Dieva apsolījumu par dēlu. Tomēr tā vietā, lai priecātos par labo vēsti, viņš iesaistās ar Dievu dedzīgā diskusijā par Lata likteni Sodomā. Ābrahāms ir ne tikai pravietis, kam Dievs atklāj Savu gribu; viņš ir arī pravietis, kas aizlūdz par samaitātajiem. Ebreju frāze “stāvēja vēl Tā Kunga vaiga priekšā” (1Moz 18:22) ir idioma attiecībā uz lūgšanu.

Patiesībā Ābrahāms izaicina Dievu un kaulējas ar Viņu par Sodomas glābšanu, kur dzīvo viņa brāļa dēls. Sākot no 50 un noslīdot līdz 10, Dievs apsola glābt Sodomas iedzīvotājus, ja kaut tikai 10 sodomieši būs taisni.

Tas, kas notika, kad divi eņģeļi nāca pie Lata, lai viņu brīdinātu (1Moz 19:1–10), protams, liecina, cik cilvēki bija kļuvuši slimi un ļauni. Tā patiešām bija samaitāta vieta, gluži kā daudzas apkārtējās tautas; tas bija viens no iemesliem, kāpēc viņi beigās tika izdzīti no zemes (sk. 1Moz 15:16).

“Tuvojās Sodomas pēdējā nakts. Atriebības mākoņi jau meta savu ēnu pār bojāejai nolemto pilsētu, bet cilvēki to neņēma vērā. Kamēr eņģeļi tuvojās ar nodomu visu iznīcināt, ļaudis turpināja sapņot par labklājību un izpriecām. Pēdējā diena tika aizvadīta kā visas pārējās, kuras bija nākušas un gājušas. Nesalīdzināmā skaistuma ainava rotājās rietošās saules staros. Vakara vēsums pilsētas iedzīvotājus bija izvilinājis ārā, un izpriecu meklētāji pastaigājās baros, gatavi nodoties liksmībai.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 157., 158. lpp.)

Beigās Dievs izglāba tikai Latu, viņa sievu un divas meitas (1Moz 19:15), gandrīz pusi no minimālajiem desmit. Znoti, kas neņēma nopietni Lata brīdinājumu, palika pilsētā (1Moz 19:14).

Skaistā zeme tika iznīcināta. Ebreju darbības vārds “hafakh” (“atmeta”) parādās šajos pantos vairākas reizes (1Moz 19:21, 25, 29) un raksturo Sodomas iznīcināšanu (2Moz 29:23, Am 4:11). Doma ir tāda, ka zeme tika “anulēta”. Kā plūdi “atsauca” sākotnējo radīšanu (1Moz 6:7), tieši tāpat Sodomas gals ir Ēdenes dārza “anulēšana” (1Moz 13:10). Sodomas bojāejā mums ir dots priekšvēstnesis arī gala laika iznīcināšanai (sk. Jūdas 1:7).

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Likums un derības” (370.–373. lpp.).

Ābrahāma pacietībai un neatlaidīgajiem aizlūgumiem par Sodomas iedzīvotājiem (1Moz 18:22–33) vajadzētu iedrošināt mūs lūgt par ļaunajiem, pat ja viņi, šķiet, atrodas bezcerīgā grēka stāvoklī. Turklāt Dieva atsaucīgā reakcija uz Ābrahāma neatlaidību un Viņa gatavība piedot tikai “desmit” taisnu vīru dēļ, ir revolucionāra, kā norāda Gerhards Hāzels (Gerhard Hasel): “Ārkārtīgi revolucionārā veidā senā kolektīvā domāšana, kas sodīja nevainīgos vainīgās sabiedrības locekļus, tika pārveidota par kaut ko jaunu: taisno klātbūtne varēja glābt visus. [...] Taisnā atlikuma dēļ Jahve savā taisnībā bija gatavs piedot ļaunajai pilsētai. Šis nodoms ir plaši izvērstis pravietiskajos vārdos par Jahves Kalpu, kas strādā pie ‘daudzu’ glābšanas.” (Gerhard F. Hasel, “The Remnant: The History and Theology of the Remnant Idea From Genesis to Isaiah”, 3rd edition (Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 1980), 150., 151. lpp.)

“Mums visapkārt dvēseles iet pretī iznīcībai, tikpat bezcerīgai un drausmīgai kā tā, kas skāra Sodomu. Katru dienu vienam vai otram zemes iedzīvotājam izbeidzas pārbaudes laiks. Katru stundu daži pārkāpj žēlastības sniedzamības robežu. Bet vai ir dzirdamas brīdinošas un lūdzošas balsis, kas tiem liktu bēgt no briesmīgā soda? Kur ir rokas, kas tos tiecas izraut no nāves? Kur ir tie, kas pazemīgi un tomēr neatlaidīgi par viņiem lūdz Dievu? Ābrahāma gars bija Kristus gars. Dieva Dēls pats ir lielais Starpnieks, kas aizrunā grēcinieku labā. Viņš, kurš samaksājis par katras dvēseles atpirkšanu, zina tās vērtību.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 140. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Tikai varavīksne un apgraizīšana tiek saukta par “derības zīmi”. Kas kopīgs un kas atšķirīgs ir šīm divām derībām?

2. Lai gan Dieva aicināts un lai gan bieži izmantots Jaunajā Derībā kā paraugs tam, ko nozīmē dzīvot ticībā, Ābrahāms reizēm vilcinājās. Kādas mācības vajadzētu mums gūt no šī parauga un kādas nevajadzētu?

3. Daži cilvēki apstrīd domu, ka Dievs sodīs pazudušos, sakot, ka šāda rīcība būtu pretēja Dieva mīlestībai. Kā mēs, kas ticam, ka, jā, Dievs sodīs pazudušos, varam atbildēt uz argumentu, ka Viņš to nedarīs?

APSOLĪJUMS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 22, Ebr 11:17, 3Moz 18:21, Jņ 1:1–3, Rm 5:6–8, 1Moz 23.–25. nod., Rm 4:1–12.

ATMIŅAS PANTS:

“Un Ābrahāms bija vecs, padzīvojis vīrs, un Tas Kungs Ābrahāmu bija svētījis pie visa.” (1Moz 24:1)

Visbeidzot, kā Dievs bija solījis, Sāra dzemdēja Ābrahāmam dēlu “vecumā” (1Moz 21:2) un viņš nosauca bērnu par Īzāku (sk. 21:1–5). Bet Ābrahāma stāsts vēl nebūt nav beidzies. Tas sasniedz kulmināciju, kad viņš aizved dēlu uz Morijas kalnu, lai to upurētu. Tomēr Īzāks tiek aizstāts ar aunu (1Moz 22:17, 18). Šī sēkla, protams, bija Jēzus (Apd 13:23). Tāpēc šajā pārsteidzošajā (un kaut kādā ziņā satraucošajā) stāstā ir atklāts glābšanas plāns.

Lai arī kādas dziļas garīgas mācības šeit būtu, Ābrahāma ģimene vienalga bija satriekta, un Ābrahāma nākotne nav skaidra. Sāra mirst uzreiz pēc upurēšanas Morija kalnā, (1Moz 23. nod.) un Īzāks paliek viens.

Tad Ābrahāms uzņemas iniciatīvu, lai būtu drošs, ka viņam būs “pareiza” nākotne. Viņš noorganizē sava dēla laulības ar Rebeku (1Moz 24. nod.), kurai piedzimst divi dēli (1Moz 25:21–23), un Ābrahāms pats apprecas ar Ketūru, kas viņam dāvā daudz bērnu (1Moz 25:1–6). Šajā nedēļā sekosim Ābrahāmam līdz viņa dzīves beigām (1Moz 25:7–11).

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 21. maijā.

Morijas kalns

Izlasi 1Moz 22:1–12 un Ebr 11:17. Kāda bija šī pārbaudījuma nozīme? Kādas garīgas mācības varam gūt no šī pārsteidzošā notikuma? _____

1Moz 22. nodaļa ir kļuvusi par pasaules literatūras klasiku un ir iedvesmojusi ne tikai teologus, bet arī filosofus un māksliniekus. Dieva pārbaudījuma nozīmi tomēr ir grūti aptvert. Šī dievišķā pavēle ir pretrunā vēlākam Bībeles aizliegumam upurēt cilvēkus (3Moz 18:21), un tā, šķiet, pavisam noteikti darbojas pret Dieva mūžīgās derības apsoļījumu ar Īzāka starpniecību (1Moz 15:5).

Kāds tad ir nolūks Dieva aicinājumam to darīt? Kāpēc pārbaudīt viņu tik spēcīgi?

Bībeles ideja par “pārbaudi” (ebreju val. “nissah”) ietver divas pretējas idejas. Tā attiecas uz tiesas ideju, tas ir, uz tiesu, lai saprastu, kas ir pārbaudāmā sirdī (5Moz 8:2; salīdzini ar 1Moz 22:12). Bet tā arī nes pārliecību par Dieva žēlastību pārbaudāmā labā (2Moz 20:18–20).

Šajā gadījumā Ābrahāma ticība Dievam aizved viņu līdz tam, ka viņš riskē zaudēt savu “nākotni” (savu pēctecību). Un tomēr, tā kā viņš uzticas Dievam, viņš darīs, ko Dievs prasa, lai arī cik grūti to visu ir saprast. Galu galā, kas gan ir ticība, ja ne uzticība tam, ko mēs neredzam vai pilnībā nesaprotam?

Turklāt Bībeles ticība nav tik daudz mūsu spēja dot Dievam un upurēt Viņam – lai gan tam, bez šaubām, ir sava nozīme (Rm 12:1) –, bet gan mūsu spēja uzticēties Viņam un saņemt Viņa žēlastību, vienlaikus saprotot, cik necienīgi mēs esam to saņemt.

Šo patiesību no jauna apstiprina sekojošie notikumi. Visi Ābrahāma darbi, viņa dedzīgās aktivitātes, viņa sāpīgais ceļojums ar savu dēlu, pat viņa gatavība paklausīt un pienest Dievam vislabāko, lai arī cik tas bija pamācoši, nevarēja viņu glābt. Kāpēc? Jo Kungs pats bija nodrošinājis aunu kā upuri, kas norādīja uz mūsu vienīgo cerību Jēzu.

Ābrahāms droši vien izprata žēlastību. Mūs neglābj darbi, kas darīti Dievam, bet Dieva darbi mūsu labā (Ef 3:8; salīdzini ar Rm 11:33), lai arī cik daudz katrs no mums – līdzīgi Ābrahāmam – būtu aicināts strādāt Dieva labā, ko spēcīgā veidā atklāj Ābrahāma rīcība (Jēk 2:2–23).

Ko Ābrahāma un Īzāka stāsts uz Morijas kalna stāsta jums personīgi par jūsu ticību un to, kā tā atklājas? _____

Dievs gādās

Izlasi 1Moz 22:8, 14, 18. Kā Dievs piepildīja Savu apsolījumu, ka Viņš gādās? Kas tika nodrošināts? _____

Kad Īzāks jautāja par upurējamo dzīvnieku, Ābrahāms sniedza noslēpumainu atbildi: Dievs “pats izraudzīs sev jēru upurim” (1Moz 22:8). Tomēr ebreju darbības vārda forma patiesībā nozīmē “Dievs nodrošinās Sevi kā jēru”. Darbības vārds “izraudzīs” (“yir’eh lo”) izmantots tādā veidā, kas var nozīmēt “izraudzīs Sevi” (vai burtiski “redzēs Sevi”).

Tas, kas mums šeit tiek parādīts, ir glābšanas plāna būtība, kur Kungs pats cieš un ar Savu nāvi samaksā sodu par mūsu grēkiem!

Izlasi Jņ 1:1–3 un Rm 5:6–8. Kā šie panti palīdz mums saprast krusta notikumus, kuru prototips ir upurēšana uz Morija kalna? _____

Šeit, uz Morija kalna, ilgi pirms krusta notikumiem, upurējamais auns, “kas ar saviem ragiem bija saķēries krūmājos” (1Moz 22:13), norādīja uz Jēzu. Viņš ir Tas, kas šeit ir “redzams”, kā Ābrahāms vēlāk paskaidro, “uz kalna, kur ir redzams Kungs” (1Moz 22:14, MT). Jēzus pats bija norādījis uz šiem Ābrahāma pravietiskajiem vārdiem, kad viņš, atbalsodams Ābrahāma teikto, sacīja: “Jūsu tēvs Ābrahāms kļuva līksms, noprazdams, ka redzēs Manu dienu, un viņš to redzēja un priecājās par to.” (Jņ 8:56)

“Lai pārbaudītu Ābrahāma ticību un uz visiem laikiem tā dvēselē iekaltu evaņģēlija patiesību, Dievs viņam pavēlēja nonāvēt savu dēlu. Sirdssāpes, kuras tas izcietā tumšo dienu briesmīgajos pārdzīvojumos, tika pieļautas, lai viņš no sava personīgā piedzīvojuma kaut mazliet varētu nojaust tā upura lielumu, ko cilvēka atpestīšanai ir devis mūžīgais Dievs.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 154. lpp.)

Kā tas, kas šeit notika, palīdz mums labāk saprast, kas notika pie krusta un kāpēc Dievs cieta mūsu labā? Kādam vajadzētu būt mūsu reakcijai uz to, kas mūsu labā tika izdarīts? _____

Sāras nāve

1Moz 22:23 mēs redzam ziņojumu par Rebekas dzimšanu, kas nākotnē paredz Īzāka un Rebekas laulības (1Moz 24. nod.). Tāpat ziņojums par Ābrahāma sievas Sāras nāvi un apbedīšanu (1Moz 23. nod.) paredz viņa laulības ar Ketūru (1Moz 25:1–4).

Izlasi 1Moz 23. nodaļu. Kāda ir Sāras nāves un apbedīšanas stāsta loma Ābrahāmam dotā Dieva apsolījuma piepildīšanā? _____

Sāras nāves pieminēšana uzreiz pēc stāsta par Īzāka upurēšanu norāda, ka viņu bija skāris šis notikums, kas gandrīz beidzās ar viņas dēla nāvi. Arī Sāra, protams, bija iesaistīta “pārbaudījumā” kopā ar savu vīru, tieši tāpat kā viņa bija iesaistīta viņa ceļojumos un laiku pa laikam piedzīvotajos ticības zudumos (1Moz 12:11–13).

Sāra nebija tāda sieviete, kas būtu klusējusi jautājumos, kas viņai bija nozīmīgi vai traucējoši (salīdzini ar 1Moz 16:3–5; 1Moz 18:15; 1Moz 21:9, 10). Viņas neierašanās un kļūšanās, pat viņas nāves brīdis, kas sekoja dramatiskajam notikumam, vairāk pastāsta par viņas iesaistišanos nekā viņas fiziskā klātbūtne. Fakts, ka ir minēts Sāras lielais vecums (1Moz 23:1) kā atbalss Ābrahāma vecumam (1Moz 24:1), parāda viņas nozīmi stāstā.

Patiesībā Sāra ir vienīgā sieviete Vecajā Derībā, kurai ir minēts gadu skaits, kas parāda viņas centrālo lomu stāstā. Fokuss uz Sāras kapa vietas pirkšanu (kas aizņem lielāko nodaļas daļu), nevis uz viņas nāvi, uzsver saistību ar Apsolīto zemi.

Jau pati norāde, ka viņa nomira “Kānaāna zemē” (1Moz 23:2), pasvīturo Sāras nāves sakņošanu Dieva apsolījumā dot zemi. Sāra ir pirmā mirusī no Ābrahāma klana, kas ir nomirusi un apglabāta Apsolītajā zemē. Ābrahāma bažas par sevi, “svešinieku un viesi” (1Moz 23:4), un viņa neatlaidīgajām sarunām ar Heta dēliem, parāda, ka Ābrahāms ir ieinteresēts ne tikai iegūt apbedīšanas vietu; viņš galvenokārt rūpējas par ilgstošu apmešanos šajā zemē.

Izlasi 1Moz 23:6. Ko tas stāsta mums par to, kāda bija Ābrahāma reputācija? Kāpēc tas ir svarīgi, lai saprastu, kādam nolūkam Kungs viņu gribēja izmantot? _____

Sieva Īzākam

1Moz 24. nodaļa stāsta par Īzāka laulībām pēc Sāras nāves. Abi stāsti ir saistīti.

Izlasi 1Moz 24. nodaļu. Kāpēc Ābrahāms ir tik noraizējies, lai viņa dēls neprecētos ar sievieti no kānaāniešu vidus? _____

Tieši tāpat, kā Ābrahāms gribēja iemantot zemi, lai apglabātu savu sievu viņa pēcnācējiem dotā Dieva apsolījuma dēļ, ka viņiem piederēs šī zeme, tagad viņš uzstāj, lai arī Īzāks nedzīvo ārpus Apsolitās zemes (1Moz 24:7). Arī tas, ka Īzāks aizveda savu sievu uz Sāras telti, un piezīme, ka Rebeka mierināja Īzāku “pēc viņa mātes nāves” (1Moz 24:67), norāda uz Sāras nāvi, tai skaitā Īzāka sāpes mātes zaudējuma dēļ.

Stāsts ir pilns lūgšanu un to piepildījumu, kā arī bagāts ar mācībām par Dieva aizgādību un cilvēka brīvību. Tas sākas ar Ābrahāma lūgšanu. Zvērot pie “Tā Kunga, debesu Dieva un zemes Dieva” (1Moz 24:3), šī lūgšana pirmkārt ir Dieva kā Radītāja atzīšana (1Moz 1:1, 1Moz 14:19), kas tiešā veidā attiecas uz Ābrahāma pēcnācēju dzimšanu, ieskaitot pašu Mesiju.

“Viņa eņģelis” un “Kungs, debesu Dievs” (1Moz 24:7) ir norāde uz Kunga Eņģeli, kas nāca no debesīm izglābt Īzāku no nokaušanas (1Moz 22:11). Dievs, kas kontrolē universu, Kunga Eņģelis, kas iejaucās, lai izglābtu Īzāku, vadīja arī šajā laulību jautājumā.

Tomēr Ābrahāms atstāja atvērtu arī iespēju, ka sieviete negribēs atsaukties Dieva aicinājumam. Lai arī Dievs ir spēcīgs, Viņš nespiež cilvēkus Viņam paklausīt. Lai gan Dieva plāns Rebekai ir sekot Eliēzeram, viņa saglabā savu izvēles brīvību. Tas ir, pastāvēja iespēja, ka šī sieviete negribēs nākt, un tādā gadījumā viņa netiktu piespiesta.

Tātad mēs šeit redzam vēl vienu lielā noslēpuma piemēru, kā Dievs ir devis mums, cilvēkiem, brīvo gribu, brīvo izvēli – brīvību, ko Viņš nepārkāps. (Ja Viņš to darītu, tad tā vairs nebūtu brīvā griba.) Un tomēr, neskatoties uz cilvēka brīvās gribas realitāti un daudzajiem briesmīgajiem veidiem, kā cilvēki to izmanto, mēs joprojām varam uzticēties, ka beigās Dieva mīlestība un labestība tomēr gūs virsroku.

Kāpēc ir tik mierinoši zināt, ka, lai gan viss, kas notiek, nav Dieva griba, Viņš joprojām nes atbildību? Kā Dan 2. nodaļai līdzīgi pravietojumi pierāda mums šo domu? _____

Sieva Ābrahāmam

Izlasi 1Moz 24:67–25:1–8. Kāda nozīme šiem noslēdzošajiem notikumiem Ābrahāma dzīvē? _____

Pēc Sāras nāves Ābrahāms apprecējās otrreiz. Līdzīgi Īzākam viņš pēc Sāras nāves tika mierināts (1Moz 24:67). Sāras piemiņai vajadzēja vēl joprojām būt dzīvai sentēva prātā, kā tas bija arī viņa dēla prātā.

Tomēr viņa jaunās sievas identitāte ir neskaidra. Fakts, ka hronists saista Ketūras dēlus ar Hagaras dēliem, nepieminot Ketūras vārdu, norāda, ka Ketūra varēja būt Hagara (kā daži uz to norāda). Ir arī nozīmīgi, ka Ābrahāms izturas pret Ketūras dēliem tāpat, kā viņš darīja ar Hagaras dēliem: viņš sūta tos prom, lai izvairītos no jebkādas garīgas ietekmes, un nepārprotami nošķir ar Sāru kopīgo dēlu no citiem dēliem.

Viņš arī atdod “visu, kas tam bija, Īzākam” (1Moz 25:5), bet blakussievu bērniem viņš “izdalīja dāvanas” (1Moz 25:6). Klasifikācija “blakussieva” var arī norādīt uz to, ka Ketūras statuss bija blakussieva, tāpat kā Hagara. Iespējamība, ka Ketūra varētu būt Hagara, arī izskaidro skopos mājienus uz Sāras piemiņu pirms viņa laulībām ar Ketūru-Hagari.

Interesanti ir tas, ka 1Moz 25:1–4, 12–18 ir uzskaitīti Ābrahāma bērni ar Ketūru, kā arī saraksts ar Ismaēla bērniem. Iespējams, ka ciltsrakstu nolūks pēc Ābrahāma laulībām ar Ketūru, kas deva viņam sešus dēlus, neskaitot mums jau zināmos divus dēlus (Īzāku un Ismaēlu), ir nodrošināt neapgāžamas liecības Dieva apsolījumam, ka Ābrahāms būs daudzu tautu tēvs.

Otrie ciltsraksti ir Ismaēla pēcnācēji, kas arī veidoja 12 ciltis (salīdzini ar 1Moz 17:20), tieši tāpat kā Jēkaba gadījumā (1Moz 35:22–26). Neskatoties uz to, Dieva derība, protams, ir rezervēta Īzāka, nevis Ismaēla sēklai (1Moz 17:21). Par to Raksti izsakās ļoti skaidri.

Ābrahāma nāves ziņojums starp diviem ciltsrakstiem (1Moz 25:7–11) arī liecina par Dieva svētībām. Tas atklāj Viņa apsolījuma piepildīšanos Ābrahāma dzīvē, kas tika dots daudzus gadus iepriekš, ka viņš mirs “sirmā vecumā” (1Moz 15:15; salīdzini ar Māc 6:3).

Kungs paliek uzticīgs Saviem žēlastības apsolījumiem viņa uzticīgajam kalpam Ābrahāmam, kura ticība ir attēlota Rakstos kā labs glābšanas ticībā piemērs – varbūt pat vislabākais visā Vecajā Derībā (sk. Rm 4:1–12).

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Tā kā Ābrahāms bija īpašs pravietis, ar ko Dievs gribēja līdzdalīt Savus plānus (1Moz 18:17), Dievs iegāja Ābrahāma cilvēciskajā sfērā un zināmā mērā līdzdalīja viņam Savu glābšanas plānu, pateicoties Viņa Dēla upurim.

“Īzāks bija Dieva Dēla attēls, kas tika pienests par upuri par pasaules grēkiem. Dievs gribēja ietekmīgi parādīt Ābrahāmam evaņģēliju, lai glābtu cilvēku. Šī iemesla dēļ, kā arī lai padarītu šo patiesību viņam par realitāti un pārbaudītu viņa ticību, Dievs prasīja, lai viņš nogalina savu dārgo Īzāku. Visas ciešanas un mokas, ko Ābrahāms piedzīvoja tumšajā un baisajā pārbaudījumā, bija ar nolūku dziļi iespiest viņa izpratnē kritušā cilvēka glābšanas plānu. Viņam bija pašam jāpiedzīvo, cik neizsakāma bija mūžīgā Dieva pašaieliedzība, atdodot Savu Dēlu nāvē, lai glābtu cilvēku no galīgas iznīcības. Neviena mentāla mocība nevarēja līdzināties tai, ko viņš izcietā, paklausot dievišķajai pavēlei upurēt savu dēlu.” (Elena Vaita “Liecības draudzei” 3. sēj., 369. lpp.)

“Ābrahāms jau bija vecs vīrs un drīzumā gaidīja savu miršanas stundu, bet, lai pēcnācējiem nodrošinātu dotā apsoliņuma piepildīšanos, viņam vēl kaut ko vajadzēja paveikt. Turpmāk pēc dievišķā norādījuma par Dieva likumu sargātāju un tēvu izredzētajai tautai vajadzēja kļūt Īzākam, bet viņš vēl nebija precējies. Kānaānas iedzīvotāji nodevās elku kalpībai, un Kungs bija aizliedzis laulības starp Viņa tautu un kānaāniešiem, jo labi zināja, ka tāda savienība novedīs pie atkrišanas. Sentēvs baidījās no samaitājošajiem iespaidiem, kas apņēma viņa dēlu. [...] Pēc Ābrahāma domām, sievas izvēle dēlam bija ārkārtīgi nozīmīga, tādēļ viņš ļoti rūpējās, lai Īzāks apprecētu tādu sievieti, kas viņu nenovērstu no Dieva. [...] Uzticēdamies tēva gudrībai un mīlestībai, Īzāks šo lietu labprāt atstāja tēva ziņā, paļaudamies, ka izvēles jautājumu kārtos pats Dievs.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 171. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Grupā pārrunājiēt Ābrahāma labprātību upurēt Īzāku. Mēģiniet iedomāties tādu ticību, kādu atklāj šis ziņojums. Kas šajā stāstā ir tik pārsteidzošs, bet vienlaikus satraucošs?

2. Kā ir ar brīvo gribu? Kāpēc mūsu ticībai nav nekādas jēgas bez brīvās gribas? Kādi piemēri tai mums ir Bībelē, un kā, neskatoties uz cilvēku nepareizajām izvēlēm, tomēr notiks Dieva griba?

JĒKABS – PIEVĪLĒJS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 25:21–34, 1Moz 28:10–22, 1Moz 11:1–9, 1Moz 29:1–30, 1Moz 30:25–32.

ATMIŅAS PANTS:

“Tad Ēsavs sacīja: ‘Patiešām, viņa vārds ir Jēkabs, un viņš mani ir divi reizes pievīlis: viņš paņēma manu pirmdzimtību, un tagad viņš paņēmis manu svētību.’ Un tas teica: ‘Vai tev priekš manis vairs nav atlikusies nekāda svētība?’” (1Moz 27:36)

Tagad pāriesim pie Īzāka, brīnumbērna un apsolītās sēklas sentēva, ģimenes vēstures turpinājuma. Stāsts nesākas īpaši labi. Viņa dēla Jēkaba kļūdainais raksturs atklāsies sacensībā starp diviem brāļiem par pirmdzimtības tiesībām (1Moz 25:27–34) un beigās par tiesībām saņemt Īzāka svētību (1Moz 27. nodaļa).

Tā kā Jēkabs piekrāpa savu tēvu un nozaga svētības vecākajam brālim, viņam bija jābēg, lai glābtu dzīvību. Bēgot Dievs ar viņu satikās pie Bēteles (1Moz 28:10–22). No tā brīža krāpnieks Jēkabs pats piedzīvoja krāpšanas. Rāheles vietā, ko viņš mīlēja (1Moz 29. nod.), Jēkabam tika iedota vecākā meita Lea. Lai nopelnītu savas sievas, viņam bija jāstrādā 14 gadus.

Tomēr Jēkabs piedzīvoja arī Dieva svētības, jo trimdā viņam piedzima 12 dēli un Dievs vairoja viņa bagātību.

Tādējādi, lai arī ko vēl mēs saskatītu šajā stāstā, mēs skaidri redzam, kā Dievs piepilda Savus derības apsolījumus šādā vai tādā veidā, neskatoties uz to, cik bieži Viņa ļaudis cieš neveiksmi.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 28. maijā.

Jēkabs un Ēsavs

Izlasi 1Moz 25:21–34. Salīdzini Jēkaba un Ēsava personības. Kādas īpašības Jēkabam piemīt, lai viņš būtu Īzāka svētības cienīgs? _____

Mēs redzam, ka jau no mātes miesām Jēkabs un Ēsavs ir atšķirīgi un cīnās viens ar otru. Ēsavs ir aprakstīts kā izveicīgs mednieks, turpretī Jēkabs ir klusas dabas cilvēks, kas sēž teltī un meditē. Ebreju vārds “tam”, kas tulkots kā “kluss”, ir tas pats vārds, kas attiecināts uz Ījabu un Noa. Ījaba gadījumā tas tulkots kā “sirdsskaidrs” (Īj 8:20) un Noa gadījumā kā “bezvainīgs” (1Moz 6:9).

Šī raksturu atšķirība atklājas vēlāk viņu dzīvē (1Moz 27:1–28:5). Kad Ēsavs atnāk mājās noguris un izsalcis, Jēkabs gatavo viņam lēcas. Ēsavam fiziskā ēdiena bauda (1Moz 25:31) ir svarīgāka nekā nākotnes svētība saistībā ar viņa pirmdzimtību (salīdzini ar Ebr 12:16, 17).

“Ābrahāmam dotie un viņa dēlam apstiprinātie apsolījumi bija Īzāka un Rebekas dzīves mērķis. Šos apsolījumus zināja arī Ēsavs un Jēkabs. Pirmdzimtā tiesības viņi bija mācīti uzskatīt par ļoti svarīgu un labu lietu, jo tās mantojumā deva ne tikai laicīgas bagātības, bet arī garīgas priekšrocības. To saņēmejs savā ģimenē kļuva par priesteri, un no viņa pēcnācējiem bija jānāk pasaules Glābējam.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 177. lpp.)

Atšķirībā no Ēsava Jēkabam svarīga ir garīgā svētība nākotnē. Vēlāk, mātes mudināts (sk. 1Moz 27. nod.), Jēkabs atklāti un ar nolūku piekrāpj savu tēvu, pat izmantojot “Kunga, sava Dieva” vārdu (1Moz 27:20). Viņš izdara šausmīgo krāpšanu, gribēdams panākt kaut ko labu.

Sekas bija traģiskas, pievienojot vēl vienu jaunu grūtību jau tā disfunkcionālā ģimenē.

Jēkabs gribēja kaut ko labu, kaut ko vērtīgu, un tas bija apbrīnas vērts (īpaši salīdzinot ar viņa brāļa attieksmi), bet, lai to iegūtu, viņš izmantoja krāpšanu un melus. Kā mēs varam izvairīties no iekrišanas līdzīgā slazdā, darot sliktu, lai varētu notikt kas “labs”?

Jēkaba kāpnes

Tiklīdz Ēsavs uzzināja, ka Jēkabs ir saņēmis tēva svētību, viņš saprata, ka brālis viņu ir piekrāpis un pievīlis (1Moz 27:36), un viņš gribēja viņu nogalināt (1Moz 27:42). Rebeka bija nobažījusies un gribēja novērst šo noziegumu, jo tas būs liktenīgs abiem dēliem (1Moz 27:45). Un tā, ar Īzāka atbalstu (1Moz 28:5), viņa mudina Jēkabu bēgt pie viņas ģimenes (1Moz 27:43). Ceļā Jēkabs sapnī satiek Dievu – vietā, ko viņš pēc tam nosauc par Bēteli, “Dieva namu”, un šeit dod zvērestu.

Izlasi 1Moz 28:10–22. Salīdzini ar 1Moz 11:1–9. Ar ko Bētele atšķiras no Bābeles? Kādu mācību par mūsu attiecībām ar Dievu mēs varam gūt no Jēkaba pieredzes Bētelē salīdzinājumā ar to, kas notika Bābelē? _____

Šajā sapnī Jēkabs redz īpašas kāpnes, kas ir savienotas ar Dievu. Tas pats ebreju darbības vārds “natsav” ir izmantots, lai apzīmētu kāpnes, kas tiek “uzslietas” (1Moz 28:12), un Kungu, kas “stāv” (1Moz 28:13), it kā Kungs un kāpnes būtu viens un tas pats.

Kāpnes ir saistītas ar mēģinājumu Bābelē aizsniegt debesis. Līdzīgi Bābeles tornim kāpnes sniedzas līdz “debesu durvīm”. Bet, ja Bābeles tornis aino cilvēka pūles uzkāpt augšā un aizsniegt Dievu, tad Bēteles kāpnes uzsver, ka pieeja pie Dieva iespējama tikai tad, ja Dievs nāk pie mums, nevis ar cilvēku pūlēm.

Runājot par “akmeni”, uz kura Jēkabs bija uzlicis galvu, kad viņam bija šis sapnis, tas kļūst par “beth-El”, “Dieva nama” simbolu (1Moz 28:17; salīdzini ar 1Moz 28:22), kas norāda uz templi, svētnīcu, Dieva glābjošās aktivitātes centru.

Tomēr Jēkabs savu pielūgsmi un apbrīnu par notikušo neierobežo ar garīgām pārdomām. Tas ir, viņš gribēja atbildēt konkrētos, taustāmos veidos. Tāpēc Jēkabs nolemj “dot desmito” Dievam, nevis lai iegūtu Dieva svētības, bet lai pateicībā atsauktos uz Dieva dāvanu, kas viņam jau ir dota. Šeit mēs atkal redzam, ka ideja par desmito tiesu ir radusies ilgi pirms Israēla tautas rašanās.

Izlasi vēlreiz 1Moz 28:11. “Desmitais” tiek ņemts no “visa, ko Dievs man dos” (1Moz 28:22). Kādu svarīgu domu mēs varam paņemt no tā, ko Jēkabs šeit saka par desmito un kas tas ir? _____

Krāpnieks piekrāpts

Izlasi 1Moz 29:1–30. Kā un kāpēc Dievs pieļauj Lābana krāpšanu? Kādu mācību Jēkabs apguva? _____

Pirmais, ko Jēkabs redz, kad viņš ierodas galamērķī, ir akmens, kas, iespējams, ir netiešs mājiens atcerēties akmeni Bētelē, kas nozīmēja Dieva klātbūtni (1Moz 28:18, 19). Tieši šis akmens deva Jēkabam iespēju parunāties ar Rahēli. Kad Jēkabs dzirdēja no ganiem, ka Rahēle nāk ar savām avīm tās dzirdīt, viņš aicina ganus novelt akmeni. Viņi atsakās, kas dod Jēkabam iespēju darīt to pašam, līdz ar to viņam bija iespēja iepazīties ar Rahēli (1Moz 29:11).

Rahēle aizskrien pie savas ģimenes. Pirmais kontakts starp Jēkabu un Rahēli bija produktīvs – “Jēkabs iemīlēja Rahēli” (1Moz 29:18) tik ļoti, ka septiņi gadi, ko viņš strādāja Lābana labā, lai iegūtu Rahēli, viņam likās kā “dažas dienas” (1Moz 29:20).

Tomēr pēc šiem septiņiem gadiem Jēkabs tika piekrāpts. Kāzu naktī viņš savā gultā atrod Leu, vecāko māsu, nevis Rahēli. Izmantojot savā labā svētku ķnadu un Jēkaba spēcīgās emocijas un ievainojamību, Lābanam šis triks izdevās. Interesanti, ka Jēkabs izmanto tā paša vārda “piekrāpt” sakni (1Moz 29:25), ko bija izmantojis Īzāks, lai raksturotu Jēkaba uzvedību pret tēvu un brāli (1Moz 27:35).

Ievērojiet, ka tāda pati domāšana ir iekļauta arī “lex talionis” (“atribības likums”) “aci pret aci, zobu pret zobu” (2Moz 21:24; salīdzini ar 1Moz 9:6), kas spiež vainīgo identificēt sevi ar savu upuri, lai viņš piedzīvo to, ko ir piedzīvojis upuris. Ko Jēkabs izdarīja kādam citam, tagad tiek izdarīts viņam.

Tagad Jēkabs saprot, ko nozīmē būt krāpšanas upurim. Ironiski, ka Dievs māca Jēkabam par viņa paša krāpšanu ar Lābana krāpšanas palīdzību. Lai gan Jēkabs kā “krāpnieks” (1Moz 27:12) labi zina, ko nozīmē krāpšana, viņš ir pārsteigts par to, ka ir krāpšanas upuris. Tāpēc viņš uzdod jautājumu: “Kāpēc tu mani esi piekrāpis?” (1Moz 29:25), kas parāda, ka viņš zina – krāpt ir slikti.

Lai gan Jēkabs bija krāpnieks, viņš pats arī tika piekrāpts. Kā mēs varam mācīties uzticēties Dievam, kad neredzam notiekam pēc “taisnības”, kad ļaundari viegli tiek cauri, vai arī kad mūsu acu priekšā cieš nevainīgi cilvēki? _____

Ģimenes svētība

Jēkabam pēdējie septiņi gadi trimdā bija nasta, tomēr tie bija arī visauglīgākie gadi. Jēkabs kļuva par tēvu 11 no 12 bērniem, kas kļuš par Dieva tautas sentēviem.

Šī daļa ir Jēkaba stāsta centrs (1Moz 25:19–35:26), un tas sākas un beidzas ar atslēgfrāzi: Dievs “atvēra klēpi” attiecībā uz Lea (1Moz 29:31) un Rahēli (1Moz 30:22). Katru reizi šim apgalvojumam seko dzimšana, pierādījums, ka šie bērni bija Dieva brīnumpilnās rīcības rezultāts.

Izlasi 1Moz 29:31–30:22. Kā mums šodien saprast, ko nozīmē šeit aprakstītais? _____

Dievs atvēra Leas klēpi, un viņai piedzima dēls Rūbens, kura vārds satur darbības vārdu “ra’ah”, kas nozīmē “redzēt”. Tā kā Dievs “redzēja”, ka Jēkabs viņu nemīlēja (1Moz 29:31), šis bērns bija viņai kompensācija par sāpēm un ciešanām.

Savam otrajam dēlam viņa dod vārdu Simeons, kas satur darbības vārdu “šama”, “dzirdēt”, jo Dievs bija “dzirdējis” (“šama”) viņas sāpju dziļumu un pazemojumu, tāpēc Viņam bija viņas žēl, tāpat kā Viņš uzklausa Hagaras pārestību (1Moz 29:33).

Leas dēls Simeons arī atgādina Hagaras dēlu Ismaēlu, kas nozīmē “Dievs uzklausa” (sk. 1Moz 16:11). Kad Leai piedzimst viņas pēdējais dēls, viņa nosauc to par Jūdu, kas nozīmē “slava”. Lea vairs neatsaucas uz savu sāpi vai pat svētību. Viņa vienkārši pievēršas Dievam un slavē Viņu par Viņa žēlastību.

Dīvaini, ka tikai tad, kad Leai vairs nevar būt bērnu, Dievs “atceras” Rahēli un atver Rahēles klēpi (1Moz 30:22). Rahēle, mīļotā sieva, bija gaidījusi septiņus gadus pēc laulībām un 14 gadus kopš saderināšanās ar Jēkabu, līdz piedzima viņas pirmais dēls (1Moz 28:18, 27; salīdzini ar 1Moz 30:25). Viņa dod viņam vārdu “Jāzeps”, kas nozīmē, ka Dievs “ir atņēmis” (“asaf”) viņas kaunu” un “lai pieliek vēl vienu dēlu” (1Moz 30:23, 24). Lai arī cik nepareiza bija kāda rīcība, Dievs tik un tā spēja to izmantot, lai radītu tautu no Ābrahāma sēklas, pat ja Viņš nepareizo rīcību nepiedeva.

Kādos veidos šis stāsts atklāj, ka Dieva nodoms debesīs un virs zemes tiks piepildīts, neskatoties uz cilvēku vājībām un kļūdām? _____

Jēkabs dodas prom

Šajā stāstā Jēkabs, kas bija piekrāpis savu tēvu un brāli, lai iegūtu pirmdzimtā tiesības, un kas bija nozadzis svētību, ko Īzāks bija paredzējis dot savam vecākajam dēlam, vienalga paliek miermīlīgs pret Lābanu un uzticīgi viņam kalpo. Jēkabs zina, ka sievastēvs viņu ir piekrāpis, un tomēr viņš neturēja aizvainojumu savā sirdī, lai arī cik grūti saprast Jēkaba pasīvo rīcību, ja pārdomājam viņa temperamentu. Jēkabs varēja sacelties vai vismaz pretoties Lābanam, vai kaulēties ar viņu. Bet viņš to nedara. Viņš dara to, ko Lābans viņam liek, lai arī cik tas bija negodīgi.

Tomēr tad, kad piedzimst Rahēles pirmais dēls Jāzeps, Jēkabs beidzot ir sasniedzis četrpadsmito savas kalpošanas gadu (1Moz 30:26) un tagad domā par Lābana atstāšanu, lai atgrieztos Apsolītajā zemē. Bet Jēkabs ir nobažījies par “sava nama” apgādāšanu (1Moz 30:30).

Izlasi 1Moz 30:25–32. Kas šeit notiek, un kā Jēkabs spriež? Ko atbild Lābans? _____

Jēkabam, kas bija atstājis mājas, lai atrastu sievu, tas bija garš apkārtceļš. Iespējams, ka sākotnējais nodoms nebija būt tik ilgi prom no dzimtenes, bet notikumi neļāva viņam atgriezties agrāk. Tagad ir laiks doties mājās, un viņš atgriežies kopā ar ģimeni.

Kāpēc Jēkabs tomēr nepamet Lābanu agrāk? Jēkaba netipiskā piekāpība liek domāt, ka Jēkabs varbūt ir mainījies; viņš ir sapratis ticības mācību. Tas ir, Jēkabs gaidīja Dieva signālu iet. Tikai tad, kad Dievs viņu uzrunā, Jēkabs nolemj doties.

Dievs atklāj Sevi Jēkabam kā “Bēteles Dievu” un pavēl viņam atstāt Lābana namu, lai atgrieztos “savā dzimtenē” (1Moz 31:13), – ar tiem pašiem vārdiem, ko Dievs izmantoja, lai aicinātu Ābrāmu atstāt “savu dzimteni” (1Moz 12:1).

To, ka bija laiks iet, viņam palīdzēja ieraudzīt arī Lābana dēlu un paša Lābana attieksme (sk. 1Moz 31:1, 2). “Jēkabs jau sen būtu atstājis blēdīgo radnieku, ja vien nebaidītos sastapties ar Ēsavu. Bet tagad viņš saprata, ka briesmas draud arī no Lābana dēliem, kas viņa īpašumu uzskatīja par savu un varēja to paņemt ar varu.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 193. lpp.)

Tāpēc viņš ar savu ģimeni un īpašumiem devās prom, iesākot nākamo fāzi lielajā sākumā par Dieva derības ļaudīm.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Dievs izvēlējās Jēkabu ne tāpēc, ka viņš to bija pelnījis, bet Savas žēlastības dēļ. Un tomēr Jēkabs smagi strādāja, cenšoties nopelnīt žēlastību, kas pats par sevi ir pret-runīgi. Ja viņš to nopelnītu, tad tā nebūtu žēlastība, tie būtu darbi (sk. Rm 4:1–5), kas ir pretrunā evaņģēlijam. Tikai vēlāk Jēkabs sāka saprast Dieva žēlastības nozīmi un ko nozīmē uzticēties Dievam, dzīvot ticībā un būt pilnīgi atkarīgam no Kunga. Jēkaba pieredze satur daudz svarīgu mācību godkārigam cilvēkam: necenties sevi paaugstināt uz citu cilvēku rēķina.

“Jēkabs domāja iegūt pirmdzimtā tiesības ar krāpšanas palīdzību, bet viņš piedzīvoja vilšanos. Viņš domāja, ka bija visu zaudējis, saikni ar Dievu, mājas un visu, un, lūk, kur viņš bija – vīlies bēglis. Ko darīja Dievs? Dievs uzlūkoja viņu bezcerīgajā stāvoklī, Viņš redzēja viņa vilšanos un redzēja materiālu, kas pienesīs Dievam godu. Tiklīdz Viņš ieraudzīja viņa stāvokli, Viņš parādīja noslēpumainās kāpnes, kas aino Jēzu Kristu. Lūk, cilvēks, kas bija zaudējis visu saikni ar Dievu, un debesu Dievs skatījās uz viņu un piekrita tam, ka Kristus savieno bezdibeni, ko radījis grēks. Mēs būtu varējuši teikt: es ilgojos pēc debesīm, bet kā lai es tās sasniedzu? Es neredzu ceļu. Tieši tā domāja Jēkabs, un Dievs parādīja viņam vīziju ar kāpnēm, kas savieno zemi ar debesīm, ar Jēzu Kristu. Cilvēks pa tām var uzkāpt, jo tās balstās uz zemes, bet gals sniedzas debesīs.” (Elenas Vaitas komentārs “The SDA Bible Commentary” 1. sēj., 1095. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārdomājiet šo cilvēku raksturus (Īzāks, Rebeka, Jēkabs, Ēsavs, Lābans, Rahēle, Lea), ko mēs par tiem zinām no svētās vēstures ziņojumiem. Pārdomājiet visus melus un krāpšanu. Ko tas māca mums par cilvēka dabu un Dieva žēlastību?
2. Lasot stāstu par Jēkabu, kādus pierādījumus mēs varam atrast, ka ar laiku viņa raksturs nobrieda un piedzīvoja izaugsmi?
3. Kā mēs kā septītās dienas adventisti varam būt briesmās, ja mums pret pirmdzimtību ir tāda pati attieksme kā Ēsavam? Tas ir, kā mēs varam būt droši, ka nekad nepārstāsim mīlēt un novērtēt visu gaismu, ko Dievs mums ir devis?

JĒKABS – ISRAĒLS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 32:22–31, Hoz 12:3, 4; Jer 30:5–7; 1Moz 33. nod.; 1Moz 34:30–35:29.

ATMIŅAS PANTS:

“Bet tas viņam sacīja: ‘Tavs vārds turpmāk nebūs Jēkabs, bet Israēls, jo tu ar Dievu un ar cilvēkiem esi cīnījies un esi uzvarējis.’” (1Moz 32:29)

Jēkaba ģimenes sāga turpinās – gan labais, gan sliktais. Tomēr tajā visā atklājas Dieva roka un Viņa uzticība derības apsoliņumiem.

Šajā nedēļā mēs turpināsim sekot Jēkabam, kas nu ir atstājis Lābanu un, atgriezies mājās, saticies ar Ēsavu, Jēkaba krāpšanas upuri. Ko brālis, kas bija tik ļoti sāpināts, tagad ar viņu darīs?

Jēkabam paveicās, ka, baidoties no tā, kas gaidāms, viņa tēvu Kungs Dievs atkal viņam parādās kādā reizē, vēstot par to, kas vēlāk kļuva zināms kā “Jēkaba bēdu laiks” (sk. Jer 30:5–7). Tajā naktī Jēkabs, krāpnieks, kļuva par “Israēlu”, jauns vārds jaunam sākumam – sākumam, kas beigās novedīs pie tautas rašanās un tiks nosaukta viņa vārdā.

Citiem vārdiem, sentēva un viņa ģimenes stāsts Bībelē mums ir uzrakstīts, lai parādītu mums, ka Dievs ir uzticīgs tam, ko apsolijs, un ka Viņš to īstēnos, kaut arī reizēm šķiet, ka Viņa tauta dara visu, lai apturētu apsoliņuma piepildīšanos.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 4. jūnijā.

Cīņa ar Dievu

Devies prom no Lābana, Jēkabs drīz vēlreiz piedzīvo Dievu. Zinot, ka viņa brālis Ēsavs nāk ar “četrsimt vīriem” (1Moz 32:6), Jēkabs dedzīgi lūdz Kungu, kaut arī viņš atzīst, ka “es esmu pārāk niecīgs visas tās žēlastības un uzticības priekšā, ko Tu Savam kalpam esi parādījis” (1Moz 32:11). Jēkabs patiešām jau saprata labāk, ko nozīmē žēlastība.

Ko Kungs atbildēja?

Izlasi 1Moz 32:22–31 un Hoz 12:3, 4. *Kāda ir šī notikuma garīgā nozīme?* _____

Jēkabs ir satraukts, un tas ir saprotami. Pēc tam, kad viņš bija izdarījis visu, ko varēja, lai pasargātu savu ģimeni, viņš devās pie naktsmiera. Tad viņam pēkšņi uzbrūk “Vīrs” (1Moz 32:24, NKJV). Šim jēdzienam var būt īpaša nozīme, kas atgādina dievišķu klātbūtni (sk. Jes 53:3). Daniēls izmanto to, lai runātu par debesu priesteri Mihaēlu (Dan 10:5); tas bija arī vārds, ko izmanto Jozua, lai runātu par “Tā Kunga karaspēka virspavēlnieku”, ko Jozua sauc par pašu JHVH (Joz 5:13–15).

Patiešām, ņemot vērā Jēkaba teikto, cīņas vidū viņš acīmredzot skaidri ieraudzīja, ka cīnās ar pašu Dievu: “Es tevi neatlaidīšu, iekāms Tu mani nesvētīsi.” (1Moz 32:27) Tomēr viņa dedzīgā pieķeršanās Dievam, viņa atteikšanās atlaist atklāj arī dedzīgas ilgas pēc piedošanas un būt taisnam Kunga priekšā.

“Tad arī Jēkabam skaidri tika atklāta kļūda, kas to noveda pie grēka, cenšoties iegūt pirmdzimtā tiesības ar viltu. Viņš nebija uzticējies Dieva apsoliņumiem, bet pats saviem spēkiem centies panākt to, ko Dievs būtu izdarījis savā laikā un piemērotā veidā.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 197., 198. lpp.)

Pierādījums tam, ka viņam ir piedots, bija vārda maiņa – no tāda vārda, kas atgādināja par viņa grēku, uz tādu, kas kļuva par piemiņu uzvarai. Eņģelis teica: “Tavs vārds turpmāk nebūs Jēkabs, bet Israēls, jo tu ar Dievu un ar cilvēkiem esi cīnījies un esi uzvarējis.” (1Moz 32:28)

Kāda ir tava pieredze, cīnoties ar Dievu? Ko nozīmē cīnīties ar Dievu, un kāpēc reizēm ir svarīgi, ka mums ir šāda pieredze? _____

Brāļi satiekas

No Pniēlas, “Dieva vaiga” (sk. 1Moz 32:30), vietas, kur viņam bija pieredze ar Dievu, Jēkabs dodas satikt savu brāli. Pēc 20 gadu ilgas šķiršanās Jēkabs redz, ka viņš nāk ar 400 vīriem (1Moz 33:1). Jēkabs ir satraukts, tāpēc sagatavo sevi un savu ģimeni visam, kas var notikt.

Izlasi 1Moz 33. nodaļu. Kāda saistība šeit ir starp Jēkaba piedzīvoto, skatot Dieva vaigu Pniēlā, un Jēkaba piedzīvojumiem, redzot sava brāļa vaigu? Kāda ir šīs saistības ietekme uz mūsu attiecībām ar Dievu un ar saviem “brāļiem”, lai arī kas viņi būtu? _

Jēkabs brāļa priekšā noliecas septiņas reizes (1Moz 33:3) un nosauc viņu vairākas reizes “mans kungs” (1Moz 33:8, 13, 15), bet sevi – par kalpu (1Moz 33:5; salīdzini ar 1Moz 32:4, 18, 20). Zīmīgi, ka Jēkaba noliekšanās septiņas reizes atbalso tēva septiņas svētības (1Moz 27:27–29); pie tam noliecoties viņš īpaši atkārtot tēva svētību “ciltis lai zemojas tavā priekšā” (1Moz 27:29).

Izklausās, ka Jēkaba nodoms ir samaksāt parādu savam brālim un atgriezt nozagtās svētības (sk. 1Moz 33:11). Kad Ēsavs ierauga savu brāli, viņš, pretēji jebkurām gaidām, skrien pretī Jēkabam un tā vietā, lai nogalinātu, “to skūpstīja, un tie raudāja” (1Moz 33:4). Vēlāk Jēkabs Ēsavam saka: “Tavu vaigu redzot, man bija, it kā es redzētu Dieva vaigu.” (1Moz 33:10) Iemesls Jēkaba neparastajam apgalvojumam ir viņa izpratne, ka Ēsavs viņam ir piedēvis. Ebreju vārds “ratsah” (“apmierināts”, 1Moz 33:10, NKJV) ir teoloģisks jēdziens, kas attiecas uz jebkuru upuri, kas ir “patīkams”, “pieņemams” Dievam, iekļaujot dievišķu piedošanu (3Moz 22:27, Am 5:22).

Jēkaba pieredze ar Dieva piedošanu pie Pniēlas, kur viņš redzēja Dieva vaigu, tagad atkārtojas viņa pieredzē ar brāļa piedošanu, ko viņš apzīmē kā Dieva vaiga redzēšanu. Jēkabs dzīvoja otrajā Pniēlā, un pirmā ir sagatavojusi otrajai. Dievs un brālis piedeva Jēkabam. Patiešām, tagad viņš saprata žēlastību vairāk nekā jebkad iepriekš.

Ko tu esi iemācījies par žēlastību no tā, kā citi (ne Kungs) tev ir piedevuši? _____

Vardarbība pret Dinu

Tagad, kad Jēkabs bija izlīdzis ar savu brāli, viņš gribēja apmesties Kānaāna zemē ar mieru. Vārds “šalem” (“droši”, 1Moz 33:18, no vārda “šalom” jeb “miers”) pirmo reizi raksturo viņa ceļojumu.

Pēc tam, kad viņš bija no vietējiem iedzīvotājiem nopircis zemi (1Moz 33:19), viņš uzcēla altāri, parādot savu ticību un izpratni par to, cik viņš patiesībā bija atkarīgs no Kunga. Katram pienestajam upurim bija savs pielūgsmes akts.

Tomēr pirmo reizi dzīvē Jēkabs-Israēls piedzīvo sarežģījumus saistībā ar apmešanos šajā zemē. Līdzīgi Īzākam ar Abimelehu pie Gerāras (1Moz 26:1–33) Jēkabs cenšas atrast vietu pie kānaāniešiem.

Izlasi 1Moz 34. nodaļu. Kas iztraucēja viņa plānus mierīgai dzīvei? _____

Stāsts par šo nekrietno starpgadījumu izgaismo viņu raksturu un rīcības nenoteiktību. Jutekliskais Šehems, kas izvaro Dinu, ir raksturots arī kā sirsnīgs un mīlošs pret Dinu, kas grib izlabot pastrādāto. Viņš pat ir labprātīgs veikt derības apgraizīšanas rituālu.

Vienlaikus Simeons un Levijs, kas atklāj sevi kā Dieva un Viņa baušļu aizstāvjus un kas pretojas laulībām ar kānaāniešiem (3Moz 19:29), ķeras pie meliem un krāpšanas (1Moz 34:13) un ir gatavi nogalināt un laupīt (1Moz 34:25–27). Viņu rīcība bija ne tikai peļama (kāpēc gan nesodīt tikai to cilvēku, kas to bija izdarījis?), bet viņi spēja radīt vēl daudzas problēmas.

Jēkabam savukārt interesē tikai miers. Kad viņam paziņo par meitas izvarošanu, viņš nesaka neko (1Moz 34:5). Tomēr pēc tam, kad viņš bija dzirdējis, ko izdarīja viņa dēli, viņš atklāti norāj viņus iespējamo seku dēļ: “Jūs grūžat mani postā, padarīdami mani ienīstu šīs zemes iedzīvotāju kānaāniešu un feriesiešu starpā. Cik liels ir mūsu skaits? Ja tie sapulcējas pret mani, tie mani var sasist. Un es un mans nams tiksīm iznīcināti.” (1Moz 34:30)

Atkal un atkal šajos ziņojumos mēs redzam maldus un krāpšanu, kā arī laipnību un žēlastību. Ko tas stāsta mums par cilvēku dabu? _____

Valdošā elkdievība

Izlasi 1Moz 34:30–35:15. Kādas mācības par patiesu pielūgsmi mēs varam gūt no tā, kas šeit notika?

Uzreiz pēc Jēkaba sūdzībām, ka viņa miers ar kānaāniešiem ir sabojāts (1Moz 34:30), un pēc tam, kad divi dēli tika sarāti (1Moz 34:31), Dievs mudina Jēkabu atstāt Šehemu un atgriezties Bētelē, lai atjaunotu savu derību. Patiešām, Kungs viņam saka, ka tad, kad viņš tur nonāks, viņam ir jāuzceļ altāris.

Vienlaikus pirmais, par ko mēs lasām pēc Dieva pavēles, ir tas, ka Jēkabs liek saviem ļaudīm nolikt malā kānaāniešu elkus, kas tika paņemti, sirojot Šehemas pilsētā, un dievus, ko bija nozagusi Rahēle (1Moz 31:19–32). Tas viss arī ir svarīgs derībā ar Dievu.

Šie elki tika turēti un, iespējams, pielūgti par spīti tam, ka Jēkabs bija nodevies Dievam. Nepietika ar to, ka Jēkabs atstāja Šehemu, lai izbēgtu no kānaāniešu ietekmes. Jēkabam bija jāatbrīvojas no elkiem nometnē un ļaužu sirdīs.

Nožēlas process sastāv no vairāk nekā tikai fiziskas pārvietošanās no vienas vietas uz otru, no vienas baznīcas uz citu. Vissvarīgākais ir tas, ka mēs Dieva žēlastībā cenšamies iztīrīt savas sirdis no elkiem, neatkarīgi no tā, kur mēs dzīvojam, jo elkus ir iespējams izveidot no jebkā.

Kad Jēkabs paklausa Dievam un rīkojas tālāk saskaņā ar Dieva baušļiem, Dievs visbeidzot iejaucas un “bailība” (1Moz 35:5) skar visus, kas ap viņiem, un viņi neuzdrošinās uzbrukt Jēkabam. Tad Jēkabs ir gatavs pielūgsmei kopā ar “visiem cilvēkiem, kas bija kopā ar viņu” (1Moz 35:6, NKJV), liekot domāt, ka ģimenes vienotība ir atjaunota. Jēkabs dod šai vietai vārdu “El Bētele” kā atgādinājumu sapnim par kāpnēm, kas ir zīme Debesu un zemes atkalapvienošanai. Tas, kas kādu laiku bija salauzts, nu ir atjaunots.

Šajā reizē uzsvars ir uz Bēteles Dievu, nevis uz pašu vietu. Šī personīgā norāde atkal atbalsojas, kad Dievs atgādina Jēkabam viņa vārdu “Israēls” (1Moz 35:10) ar divkāršu apsoliņumu, ko ietver šī svētība. Jēkaba svētība pirmkārt nozīmē auglību, mesiāniskās sēklas nodošanu tālāk un daudzu tautu radīšanu (1Moz 35:11). Otrkārt, tā norāda uz Apsolīto zemi (1Moz 35:12).

Kādos viltīgos veidos elkdievība var atrast ceļu uz mūsu sirdīm, un ko mēs varam darīt, lai tas nenotiktu?

Rahēles nāve

Izlasi 1Moz 35:15–29. Ar kādām vēl likstām Jēkabs saskaras savas disfunkcionālās ģimenes iekšienē? _____

Tiklīdz Jēkabs dodas prom no Bēteles, trīs savstarpēji saistīti notikumi iezīmē pēdējo soli viņa ceļojumā uz Apsolīto zemi: piedzimst Jēkaba pēdējais dēls; nomirst Rahēle; un Rūbens, Jēkaba pirmais dēls no Leas, pārguļ ar Jēkaba blakussievu. Lai gan teksts nepasaka, kāpēc jaunais vīrietis izdara kaut ko tik ļaunu, varētu būt, ka viņš gribēja kaut kādā veidā aptraipīt Jēkaba pēdējā dēla dzimšanu un Rahēles piemiņu. Mēs to nezinām.

Jēkaba pēdējā dēla dzimšana ir saistīta ar Betlēmi (1Moz 35:19), kas atrodas Apsolītās zemes robežās. Šī dzimšana ir pirmais Dieva apsolījuma piepildījums nākamajam Israēlam. Vecmāte pravietiski uzrunā Rahēli ar paša Dieva vārdiem, ko Viņš izmantoja, lai nomierinātu Ābrahāmu: “Nebīsties!” (1Moz 35:17; salīdzini ar 1Moz 15:1.)

Zīmīgi, ka Jēkabs izmaina vārdu Benons, ko Rahēle bija devusi savam dēlam mirstot un kas nozīmē “manu ciešanu dēls”, lai norādītu uz savām sāpēm, uz Benjamīnu, kas nozīmē “labās rokas dēls”, iespējams, ar to domājot dienvidu virzienu, lai izteiktu savu cerību uz Apsolīto zemi un visu, ko Dievs ir teicis, ka Viņš darīs Savu ļaužu labā pēc tam, kad viņi būs tur apmetušies.

Tomēr šajā laikā Rūbenam ir seksuālas attiecības ar Bilhu, tēva blakussievu un arī Rahēles kalponi (1Moz 35:25, 1Moz 30:3). Mēs nezinām, kāpēc viņš tik skandalozi rīkojās, bet vienīgais, ko varam droši teikt – tas ir vēl viens piemērs cilvēku nožēlojamajam stāvoklim.

Pārsteidzoši, ka Jēkabs uz šo šausmīgo vardarbību nereaģē, kaut arī viņam par to pastāsta (1Moz 35:22). Varbūt šajā vietā savā dzīvē Jēkabs uzticas Dievam, ka Viņš piepildīs Savu vārdu, neskatoties uz grēku un ļaunumu, kas reizēm notiek ap viņu.

Tieši šī mācība par ticību ir ietverta Jēkaba 12 dēlu sarakstā, kas būs Israēla sentēvi (1Moz 35:22–26) – ne vissvētākie un laipnākie cilvēki, kā redzēsim. Tomēr Dieva griba caur šo ģimeni, kas nebija pilnīga, tika īstenota, neskatoties uz visām problēmām, disfunkciju, pat apzināto ļaunumu, piemēram, Rūbena rīcībā ar Bilhu.

Pat neskatoties uz cilvēku kļūdām, Dieva mērķis tiks piepildīts. Tad iedomājieties, kas notiktu, ja cilvēki sadarbotos un Viņam klausītu. Cik daudz vieglāk, tas ir, ar mazākām ciešanām, bez stresa un bez kavēšanās varētu tikt īstenota Dieva griba? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi E. Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Cīņas nakts” (195.–203. lpp.).

“Jēkaba piedzīvojumi cīņas un bēdu naktī aino Dieva tautas bēdas un bailes, kādas tai būs jāpiedzīvo īsi pirms Kristus otrās atnākšanas. [...] Tāds piedzīvojums būs arī Dieva tautai tās pēdējā cīņā ar ļaunā varu. Dievs pārbaudīs savu ļaužu uzticību, neatlaidību un paļaušanos uz Viņa spēku tos atbrīvot. Sātans centīsies iebiedēt ar domām, ka viņu lieta ir bez cerības, ka grēki bijuši par lieliem, lai varētu saņemt piedošanu. Tiem būs dziļa savas nepilnības apziņa un, atskatoties uz dzīvi pagātnē, zudīs katra cerība. Bet, domājot par Dieva lielo žēlastību un savu patieso grēku nožēlu, viņi paļausies uz Kristū dotajiem apsolījumiem attiecībā uz bezpalīdzīgajiem grēciniekiem, kas vēlas atgriezties. Ja arī lūgšanas acumirkļi netiks uzklašītas, viņu ticība negriļosies. Tie pieķersies Dieva spēkam, kā Jēkabs pieķērās eņģelim, un to dvēseles sauciens būs: ‘Es Tevi neatlaidīšu, iekams Tu mani nesvētīsi.’ [...] Tomēr stāsts par Jēkabu iedrošina, ka Dievs nepametīs tos, kas pavedināti uz grēku, bet ar patiesu nožēlu atkal atgriežas. Ar nodošanos un stipru ticību Jēkabs sasniedza to, ko, cīnoties paša spēkiem, nespēja iegūt. Tā Dievs savam kalpam mācīja, ka kārotās svētības var piešķirt vienīgi Viņa spēks un Viņa žēlastība. Līdzīgi klāsies arī tiem, kas dzīvos pēdējās dienās. Kad viņus apņems briesmas un dvēseli māks izmisums, tiem vajadzēs paļauties tikai uz salīdzināšanas darba nopelnu. Mēs paši neko nespējam darīt sevis labā.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 201.–203. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāpēc Jēkaba vājums ir Dieva žēlastības iespēja? Kā Jēkaba pieredze ir saistīta ar Pāvila teikto: “Kad esmu nespēcīgs, tad esmu spēcīgs” (2kor 12:10)?
2. Kā tu domā, kāpēc Bībele atklāj tik daudz netīru detaļu daudzu savu varoņu dzīvēs? Kāda no tā varētu būt jēga? Kādu vēsti mēs no tā varam paņemt?
3. Pakavējieties vairāk pie jautājuma par elkdievību. Kādi ir mūsu kultūras, mūsu civilizācijas elki? Kā mēs varam būt droši, ka nepielūdzam nevienu citu kā tikai Kungu?

JĀZEPS, SAPŅU MEISTARS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 37; Mt 20:26, 27; Apd 7:9; 1Moz 39; 1Moz 40:1–41:36.

ATMIŅAS PANTS:

“Un viņi cits citam sacīja: ‘Lūk, tur nāk tas lielais sapņotājs!’” (1Moz 37:19)

Stāsts par Jāzepu (1Moz 37.–50.nod.) ir pēdējā daļa Pirmajā Mozus grāmatā, sākot no viņa pirmajiem sapņiem Kānaānā (1Moz 37:1–11) līdz nāvei Ēģiptē (1Moz 50:26). Patiesībā Jāzepe aizņem vairāk vietas Pirmajā Mozus grāmatā nekā jebkurš cits sentēvs. Lai gan Jāzepe ir tikai viens no Jēkaba dēliem, viņš tiek atklāts kā viens no lielajiem sentēviem – kā Ābrahāms, Īzāks un Jēkabs.

Kā mēs redzēsim, Jāzepa dzīve arī izgaismo divas teoloģiskas patiesības: pirmkārt, Dievs piepilda Savus apsolījumus; otrkārt, Dievs var pārvērst ļaunu par labu.

Šīs nedēļas pētījumā mēs pievērsīsimies Jāzepa dzīves sākumposmam. Viņš ir Jēkaba mīļais dēls, ko ironiski saukā par “sapņotāju” (“ba'al hakhalomot”, 1Moz 37:19), kas burtiski nozīmē “sapņu meistars”, ietverot domu, ka viņš ir sapņu eksperts. Šis tituls viņam ir ļoti labi piemērots, jo viņš ne tikai saņem, saprot un skaidro pravietiskos sapņus, bet arī piepilda tos savā dzīvē.

Šajās nodaļās mēs redzēsim, kā Dieva aizgādība atkal tiek apliecināta par spīti cilvēku sirds ļaunumam un samaitātībai.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 11. jūnijā.

Ģimenes problēmas

Beidzot Jēkabs ir apmeties savā zemē. Ja Īzāks bija tikai “svešinieks”, par Jēkabu rakstīts, ka viņš “dzīvoja zemē” (1Moz 37:1). Tomēr pēc apmešanās sākās sarežģījumi, šoreiz no ģimenes iekšienes. Cīņa nav par zemes īpašumiem vai akas izmantošanu; tā ir galvenokārt garīga.

Izlasi 1Moz 37:1–11. Kas ģimenes dinamikā noteica to, ka Jāzeps brāļi viņu tik ļoti ienīda? _____

Jau no paša sākuma mēs saprotam, ka Jāzeps, Jēkabam vecumā dzimušais dēls (1Moz 37:3), baudīja īpašas attiecības ar savu tēvu, kas “to mīlēja vairāk nekā viņa brāļus” (1Moz 37:4). Viņš pat aizgāja tik tālu, ka “tam taisīja svārkus daudzās krāsās” (1Moz 37:3, NKJV) – valdnieka apģērbu (2Sam 13:18), kas norādīja uz Jēkaba apslēpto nodomu paaugstināt Jāzepsu, Rahēles pirmo dēlu, līdz pirmdzimtā statusam.

Nākotne apstiprinās Jēkaba vēlmes, jo Jāzeps patiešām beigās saņems pirmdzimtā tiesības (1L 5:2). Tāpēc nav brīnums, ka Jāzeps brāļi viņu tik ļoti ienīda un pat nespēja ar viņu mierīgi sarunāties (1Moz 37:4).

Pie tam Jāzeps tēvam nesa sliktas ziņas par brāļu peļamo uzvedību (1Moz 37:2). Nevienam nepatīk sūdzmaņi.

Kad Jāzeps stāstīja savus sapņus, norādot, ka Dievs viņu paaugstinās un ka brāļiem būs jāliecas viņa priekšā, viņi to ienīda vēl vairāk. Sapņu patieso pravietisko raksturu apstiprināja arī ar to atkārtošanās (sk. 1Moz 41:32). Lai gan Jēkabs atklāti norāja savu dēlu (1Moz 37:10), viņš paturēja šo notikumu prātā, pārdomājot tā nozīmi un gaidot sapņu piepildīšanos (1Moz 37:11). Iespējams, dziļi sirdī viņš domāja, ka galu galā šie sapņi tomēr kaut ko nozīmē. Viņam izrādījās taisnība, bet tobrīd viņš nevarēja droši to zināt.

Izlasi Mt 20:26, 27. Kāds svarīgs princips šeit ir atklāts, un kā mēs varam mācīties parādīt katrs savā dzīvē, ko tas māca? _____

Uzbrukums Jāzepam

Lai arī cik šausmīgi bija tālākie notikumi, tos nav grūti aptvert. Būt tik tuvu gan fiziski, gan radniecībā ar kādu, ko jūs ienīstat, agri vai vēl nē, ir iekulties nepatīkšanās. Un tā arī notika.

Izlasī 1Moz 37:12–36. Ko tas māca mums par to, cik bīstama un ļauna var būt neatjaunota sirds un uz kādu rīcību tā var pamudināt? _____

Brāļi ienīda Jāzepu, jo viņi bija greizsirdīgi uz Dieva labvēlību (Apd 7:9), kas tika apstiprināta uz katra soļa turpmāko notikumu gaitā. Kad Jāzeps apmaldījās, kāds vīrs viņu atrada un izglāba (1Moz 37:15). Kad Jāzēpa brāļi plānoja viņu nogalināt, iejaucās Rūbens un ierosināja iemest bedrē (1Moz 37:20–22).

Ir grūti iztēloties, cik liels naids tas bija – pie tam pret savu ģimenes locekli. Kā šie jaunie vīri varēja izdarīt kaut ko tik nežēlīgu? Vai viņi pat ne uz mirkli nepadomāja, kā viņu rīcība ietekmēs viņu tēvu? Lai arī kāds aizvainojums viņiem bija pret tēvu (jo viņš Jāzepu acīmredzot mīlēja vairāk), kaut ko tādu izdarīt ar vienu no viņa bērniem patiešām bija nožēlojami. Cik spēcīgi atklājas tas, cik ļauni var būt cilvēki!

“Daži no viņiem tomēr jutās neērti, jo neizjuta nekādu apmierinājumu, ko bija gaidījuši no sava atreibības darba. Drīz tie ieraudzīja tuvojamies kādu ceļotāju pulku. Tā bija ismaēliešu karavāna no otrpus Jordānas, kas ar dažādām zālēm un citām precēm devās uz Ēģipti. Tad Jūda ieteica labāk pārdot brāļi šiem pagānu tirgotājiem, nekā pamest viņu bada nāvei. Ja jauneklīs tā tiktu aizvākts prom no viņu ceļa, tie paliktu tīri no viņa asinīm.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 211. lpp.)

Pēc tam, kad viņi bija to iemetuši bedrē, plānodami vēlāk nogalināt, garām gāja karavāna, un Jūda ierosināja pārdot Jāzepu tirgoņiem (1Moz 37:26, 27). Savukārt šie midiānieši (1Moz 37:28) viņu vēlāk pārdeva Ēģiptē (1Moz 37:36), kur viņš kļuva slavens.

Kāpēc ir tik svarīgi meklēt Dieva spēku, lai mainītu sliktus rakstura ieradumus, pirms tie negaidītos veidos atklājas darbos? _____

Jūda un Tamāra

Stāsts par Tamāru šeit nav bez iemesla. Šis starpgadījums hronoloģiski seko Jāzēpa pārdošanai ēģiptietim (1Moz 38:1), un tas saskan ar faktu, ka Jūda bija tikko atstājis savus brāļus, kas norāda uz viņa nesaskaņām ar brāļiem. Pie tam šajā pantā ir daudz līdzīgu vārdu un motīvu no iepriekšējām nodaļām, nesot kādu teoloģisku mācību: ļauna rīcība tiks pārvērsta ar glābšanu saistītā pozitīvā notikumā.

Izlasi 1Moz 38. nodaļu. Salīdzini Jūdas uzvedību ar kānaānietes Tamāras uzvedību.

Kurš no abiem rīkojas taisnīgāk un kāpēc? _____

Jūda apprec kānaāniešu sievu (1Moz 38:2), ar ko viņam ir trīs dēli: Gers, Onans un Šela. Jūda dod kānaānieti Tamāru par sievu Geram, savam pirmdzimtajam, lai nodrošinātu atbilstošus ciltsrakstus. Kad Dievs nogalina Geru un Onanu viņu ļaunuma dēļ, Jūda apsola Tamārai savu pēdējo dēlu Šelu.

Kad pēc kāda laika Jūda, šķiet, ir aizmirsis solīto, un dodas mierināt sevi pēc sievas nāves, Tamāra nolemj notēlot prostitūtu, lai piespiestu viņu izpildīt solīto. Tā kā Jūdam nav naudas, ko samaksāt prostitūtai, ko viņš neatpazīst, viņš apsola vēlāk atsūtīt viņai āzi no sava ganāmpulka. Bet Tamāra prasa garantēt maksājumu ar cilts gredzenu, ķēdi un spieķi. Tamāra pēc šīs vienas reizes sakara paliek stāvoklī. Vēlāk, kad viņa tiek apsūdzēta netiklībā, viņa parāda apsūdzētājam Jūdam viņa gredzenu, ķēdi un spieķi. Jūda saprot, ko izdarījis, un lūdz piedošanu.

Šī neķītrā stāsta noslēgums ir Pereca dzimšana, kas nozīmē “izlauzties cauri”. Līdzīgi Jēkabam viņš piedzima otrais, bet kļuva pirmais, un glābšanas vēsturē viņš nosaukts par Dāvida (Rutes 4:18–22), vēlāk arī Jēzus Kristus (Mt 1:3) priekšteci. Runājot par Tamāru, viņa ir pirmā no četrām sievietēm, kurām seko Rahaba (Mt 1:5), Rute (Mt 1:5, 6) un Ūrijas sieva (Mt 1:6), kas ciltsrakstos ir pirms Marijas, Jēzus mātes (Mt 1:16).

No šī stāsta mēs varam smelties mācību: kā Dievs izglāba Tamāru, pateicoties Savai žēlastībai, pārveidojot ļaunu par labu, tieši tāpat Viņš izglābs Savus ļaudis, pateicoties Jēzus krustam. Jāzēpa gadījumā Viņš pārvērtīs sarežģījumus par glābiņu Jēkabam un viņa dēliem.

Jāzeps kā vergs Ēģiptē

Tagad atgriezīsimies pie Jāzeps piedzīvojumiem, ko “pārtrauca” notikumi ar Tamāru. Nu Jāzeps strādā kā vergs pie “sardzes virsnieka”, kas ir atbildīgs par faraona ierēdņu cietumu (1Moz 40:3, 4; 1Moz 41:10–12).

Izlasi 1Moz 39. Domājot par Jāzepu kā paraugu, kad viņš strādā par Potifāra menedžeri, kas ir veiksmes faktori? _____

Gandrīz nekavējoties Jāzeps tiek raksturots kā veiksmīgs cilvēks (1Moz 39:2, 3). Viņš ir tik labs un saimnieks viņam tik ļoti uzticas, ka “ielika visu, kas tam bija, viņa rokās” un pat “iecēla par sava nama pārvaldnieku” (1Moz 39:4).

Taču Jāzeps veiksmē viņu nesabojāja. Kad Potifāra sieva ievēro viņu un grib ar viņu pārgulēt, Jāzeps nešaubīgi atsaka un drīzāk zaudē darbu un drošību, nekā dara “tik lielu ļaunumu un grēko pret Dievu” (1Moz 39:9). Sieviete, Jāzeps atteikuma pazemota, nepatiesi ziņo saviem kalpiem un vīram, ka Jāzeps ir gribējis viņu izvarot. Jāzeps tiek iemests cietumā.

Jāzeps šeit piedzīvo to, ko mēs visi esam piedzīvojuši: sajūtu, ka Dievs ir pametis, lai gan pat šajā grūtajā laikā “Kungs bija ar Jāzepu” (1Moz 39:21).

Visbeidzot Kungs rīkojās, un Viņš ietekmēja Jāzeps attiecības ar cietuma priekšnieku. Šeit, tāpat kā saimnieka mājā, Kungs svētīja Jāzepu. Viņš acīmredzami bija apdāvināts cilvēks, un, neskatoties uz arvien ļaunākiem apstākļiem (galu galā pirms tam viņš bija vergs!), viņš centās to pārvērst par labu. Lai arī kādas būtu viņa dāvanas, pants tomēr skaidri pasaka, ka galu galā veiksmi viņam atnesa Dievs. “Un cietuma priekšnieks pats nerūpējās ne par vienu lietu, ko tas bija nodevis viņa rokā, tāpēc ka Tas Kungs bija ar viņu, un visam, ko vien viņš darīja, Tas Kungs lika labi izdoties.” (1Moz 39:23) Cik svarīgi, lai visi apdāvinātie un veiksmīgie atcerētos, no kā tas viss nāk!

Izlasi 1Moz 39:7–12. Kā Jāzeps pretojās sievietes uzbrukumiem? Kāpēc Jāzeps teica, ka klausīt viņas prasībai būtu grēks pret Dievu? Kādu izpratni par grēka būtību viņš parāda? _____

Faraona sapņi

Izlasi 1Moz 40:1–41:36. Kā faraona sapņi ir saistīti ar ierēdņu sapņiem? Kāda nozīme ir šai paralēlei? _____

Notikumi dievišķajā aizgādībā turpinās. Ar laiku Jāzeps tiek iecelts kā atbildīgais par cietumniekiem, no kuriem divi ir kādreizējie faraona ierēdņi – dzērienu devējs un maiznieks (1Moz 41:9–11). Viņus abus satrauc sapņi, ko viņi nevar saprast, jo “nav neviena, kas to izskaidrotu” (1Moz 40:8). Jāzeps tad izskaidro viņu sapņus.

Paralēli abu ierēdņu sapņiem arī faraons redz divus sapņus, ko neviens nevar izskaidrot (1Moz 41:1–8). Tajā brīdī dzērienu devējs atceras Jāzepu un iesaka viņu faraonam (1Moz 41:9–13).

Līdzīgi ierēdņiem arī faraons ir satraukts un izstāsta savus sapņus (1Moz 41:14–24), un Jāzeps tos izskaidro. Arī faraona sapņi atklāj simbolu paralēles: divas reizes septiņas govis (treknas un liesas), tieši tāpat kā divas dažādas labības vārpas (pilnas un plānas) aino divus periodus – labos gadus un sliktos gadus. Septiņas govis ir paralēle septiņām vārpām, nesot to pašu vēsti, kas pierāda tās dievišķo izcelsmi, tieši tāpat kā Jāzepa sapņi (1Moz 41:32; salīdzini ar 1Moz 37:9).

Lai gan Jāzeps bija tas, kurš izskaidroja faraonam sapni, viņš faraonam norāda, ka tas bija Dievs, Elohim, kas parādīja ķēniņam, ko Viņš, Dievs, gatavojas darīt (1Moz 41:25, 28). Liekas arī, ka faraons ir sapratis vēsti, jo, kad viņš nolemj iecelt zemes pārvaldnieku, viņš argumentē šādi: “Kad nu Dievs tev darījis zināmas visas šīs lietas, tad nav cita uzticamāka un gudrāka vīra par tevi. Tu būsi pārvaldnieks manā namā, un visai manai tautai būs pakļauties taviem vārdiem, tikai par troņa tiesu es būšu lielāks par tevi.” (1Moz 41:39, 40)

Cik pārsteidzoši: pateicoties Dievam, no valdnieka pār Potifāra namu Jāzeps kļuvis par valdnieku pār cietumu un pēc tam par valdnieku pār visu Ēģipti! Kāds spēcīgs stāsts par to, kā pat briesmīgos apstākļos atklājas Dieva aizgādība!

Kā mēs varam mācīties uzticēties Dievam un piekerties Viņa apsolījumiem, kad notikumi nemaz nešķiet dievišķas aizgādības vadīti un patiešām liekas, ka Dievs klusē?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” nodaļa “Jāzeps Ēģiptē” (213.–223. lpp.).

“Dzīves sākumā, jauniešiem kļūstot par vīriešiem, Jāzeps un Daniēls tika šķirti no mājām un aizvesti kā gūstekņi uz pagānu zemēm. Īpaši Jāzeps bija pakļauts kārdināšanām, kas pavada lielas, veiksmīgas pārmaiņas. Sava tēva namā viņš bija maigi aprūpēts bērns; Potifāra namā vergs, tad uzticības persona un biedrs; darījumu cilvēks, izglītots studijās, novērojumos un sadarbībā ar cilvēkiem; faraona cietumā valsts cietumnieks, nepatiesi notiesāts, bez cerības uz attaisnošanu vai atbrīvošanas izredzēm; lielas krīzes vidū aicināts būt par tautas vadītāju – kas palīdzēja viņam saglabāt godīgumu? [..]

Bērnībā Jāzepam bija mācīts mīlēt un būt Dievu. Bieži sava tēva teltī, zem Sīrijas zvaigznēm, viņam tika stāstīts par nakts vīziju Bētelē, par kāpnēm no debesīm uz zemi un augšup un lejup kāpjošiem eņģeļiem, un par Viņu, kas no augšā esošā troņa atklāja Sevi Jēkabam. Viņam bija stāstīts par konfliktu pie Jabokas, kad, atsacīdamies no lolotajiem grēkiem, Jēkabs kļuva par iekarotāju un saņēma valdnieka titulu kopā ar Dievu.

Kā ganu zēns, kas pieskatīja tēva ganāmpulku, Jāzeps šķīstā un vienkāršā dzīvē veicināja gan fizisko, gan mentālo spēju attīstību. Sadraudzībā ar Dievu dabā un lielo patiesību izpētē, kas kā svēta uzticība tika nodota no tēva dēlam, viņš ieguva prāta spēku un principu noturību.

Savas dzīves krīzē, veicot šausmīgo ceļojumu no bērnības mājām Kānaānā uz verdzību, kas viņu sagaidīja Ēģiptē, pēdējo reizi skatoties uz pakalniem, aiz kuriem slēpās viņa cilts teltis, Jāzeps atcerējās sava tēva Dievu. Viņš atcerējās bērnības mācības, un viņa dvēsele apņēmas būt patiesa – vienmēr rīkoties tā, lai kļūtu par debesu Kēniņa pavalstnieku.” (Elena Vaita “Audzināšana” 51., 52. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Salīdzini Jāzepu ar Daniēlu un Jēzu. Kas viņiem ir kopīgs? Kā Jāzeps un Daniēls savā veidā atklāj Jēzus aspektus – to, kāds būs Jēzus?

2. Grupā pārrunā jautājumu, kas uzdots ceturtdienas tēmas beigās. Kā mēs mācāmies uzticēties Dievam, kad ar mums viss nenotiek tik labi kā ar Jāzepu?

JĀZEPS – ĒĢIPTES PĀRVALDNIIEKS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 41:37–46; 1ķēn 3:12; 1Moz 42. nod.; Rm 5:7–11; 1Moz 43.nod., 1Moz 44.nod., 1Moz 45. nod.

ATMIŅAS PANTS:

“Un faraons sacīja Jāzepam: Redzi, es tevi ieceļu pār visu Ēģiptes zemi.” (1Moz 41:41)

Tagad Jāzepe ir Ēģiptes vadītājs, un viņa brāļi loka ceļus viņa priekšā, nezinot, kas viņš ir (1Moz 42. nod.). Jāzēpa brāļi ir pazemīgi, kad Jāzepe piespiež viņus atgriezties kopā ar Benjamīnu (1Moz 43. nod.) un – kad Benjamīna drošība ir apdraudēta, par ko viņi ir satraukti, (1Moz 44. nod.) – viņi lūdzas pēc žēlastības šī visvarenā vīra priekšā, ko viņi uzskata gandrīz par faraonu. Beigās, kad Jāzepe atklāj savu identitāti, viņi saprot, ka, neskatoties uz to, ko viņi ir izdarījuši, Dievs to visu ir pavērsis par labu.

Interesanti, ka turpmākie notikumi vairāk ir par brāļu nožēlu, nevis Jāzēpa veiksmi. Viņu ceļojumi turp un šurp no Jāzēpa pie tēva, kā arī piedzīvotie šķēršļi liek viņiem atcerēties savus jaunos darbus pret Jāzēpu un tēvu, un viņi saprot savu netaisnību Dieva priekšā. Tomēr aizkustinošais emocionālais noslēgums, kas ikvienu noved līdz asarām un priekam, nes piedošanas vēsti brāļiem, kaut arī viņu rīcība bija neattaisnojami ļauna.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 18. jūnijā.

Jāzeps kļūst ietekmīgs

Faraona sapņi Jāzepam atklāja, ko Dievs “darīs” (1Moz 41:28) šajā zemē. Jāzeps tomēr neaicina faraonu ticēt savam Dievam. Jāzēpa tūlītējā reakcija ir rīcība. Jāzeps ierosina ekonomisku programmu. Interesanti, ka faraons dzird tikai Jāzēpa teiktā ekonomisko pusi – viņš, šķiet, vairāk interesējas par ekonomisko padomu, nevis sapņa garīgo nozīmi un Dieva lomu tā sūtīšanā.

Izlasi 1Moz 41:37–57. Kādu vietu Jāzēpa veiksmē ieņem Dievs? _____

Šim pienākumam faraons izvēlas Jāzēpu ne tik daudz tāpēc, ka viņš pareizi izskaidroja sapņus un atklāja gaidāmo problēmu valstī, bet tāpēc, ka viņam bija risinājums šai problēmai, jo viņa “padoms bija labs” (1Moz 41:37, NKJV) un tas patika arī viņa kalpiem. Faraona izvēle, šķiet, ir bijusi vairāk pragmatiska, nevis reliģiska. Un tomēr faraons atzīst “Dieva Gara” klātbūtni Jāzēpā (1Moz 41:38), kas tiek nosaukts par “uzticamu un gudru” (1Moz 41:39). Šis izteiciens raksturo gudrību, ko Dievs dod (sk. 1Moz 41:33; salīdzini ar 1ķēn 3:12).

Visas detaļas, par ko ziņots Bībeles tekstā, atbilst tā laika vēsturiskajai situācijai Ēģiptē. Politiskā ziņā fakts, ka faraons ieceļ Jāzēpu par vezīru senajā Ēģiptē, nav nekas neparasts, jo ir liecības par vezīriem no svešām zemēm.

Nākamie septiņi gadi ir pārpilnības gadi tādos apmēros, ka labības raža kļūst “neizmērojama” (1Moz 41:49), kas ir pārdabiskas aizgādības zīme. Salīdzinājums “kā jūras smiltis” (1Moz 41:49 atklāj, ka šī ir Dieva svētība (1Moz 22:17). Jāzeps personīgi atspoguļo šo svētību savā auglībā, kas liecina par Dieva klātbūtni abos gadījumos. Jāzēpam ir divi dēli, kuru vārdi atklāj Jāzēpa piedzīvoto Dieva aizgādību, kas sāpīgās atmiņas pārvērta priekā (Manase) un kādreizējās likstas auglībā (Efraims). Kāds spēcīgs piemērs tam, kā Dievs sliktu pārvērš par kaut ko ļoti labu.

Kādos veidos citi mūsu dzīvesveidā varētu ieraudzīt mūsu Dieva realitāti? _____

Jāzeps izaicina brāļus

Izlasi 1Moz 42. nodaļu. Kas šeit notika, un kā tas atklāj Dieva aizgādību, pat neskatoties uz cilvēku ļaunumu un noziegumiem? _____

Bads liek Jēkabam sūtīt savus dēlus uz Ēģipti, lai pirktu labību. Ironiski, ka šo projektu ierosina Jēkabs (1Moz 42:1). Neveiksmīgais vecais vīrs, ārpus viņa kontroles esošu apstākļu upuris, nezinot iesāk brīnišķīgu notikumu ķēdi, kas viņu atkal savienos ar dēlu, ko viņš jau tik ilgi bija apraudājis.

Šis satikšanās dievišķais raksturs atklājas divos pamatfaktos. Pirmkārt, tas tiek uzskatīts par Jāzepa sapņu piepildījumu. Tagad norisinās notikumi, par kuriem ziņoja Jāzepa pravietiskie sapņi: “..jūsu apkārtstāvošie kūlīši klanījās ..mana kūlīša priekšā.” (1Moz 37:7) Jāzeps nosaukts par “zemes pārvaldnieku” (1Moz 42:6) un “zemes kungu” (1Moz 42:30, 33). Jāzepa ietekmīgais postenis ir pretstats brāļu grūtajam stāvoklim, klanoties “līdz zemei viņa priekšā” (1Moz 42:6) – tiem pašiem desmit brāļiem, kas izsmēja Jāzepu par viņa sapni un apšaubīja tā iespēju piepildīties (1Moz 37:8).

Otrkārt, šī dievišķās aizgādības vadītā satikšanās ir aprakstīta kā atbilde. Lingvistiskās un tematiskās atbalsis starp abiem notikumiem pasvītro taisnīgās tiesas raksturu. Frāze “tie cits citam sacīja” (1Moz 42:21) tika izmantota arī tad, kad viņi sāka kalt plānus pret Jāzepu (1Moz 37:19). Brāļu uzturēšanās cietumā (1Moz 42:17) atbalso Jāzepa uzturēšanos cietumā (1Moz 40:3, 4). Patiesībā Jāzepa brāļi saista to, kas šobrīd notiek ar viņiem, ar to, ko viņi bija izdarījuši varbūt pirms 20 gadiem. “Un tie cits citam sacīja: ‘Patiesi, mums tagad jāizpērk vaina mūsu brāļa dēļ; mēs redzējām viņa dvēseles bēdas, kad viņš lūdzās, lai mēs to apžēlotu, bet mēs viņu nepaklausījām; tāpēc tagad pār mums nāk šīs bēdas.’” (1Moz 42:21)

Rūbena vārdi “viņa asinis tiek atprasītas” (1Moz 42:22), kas atbalso pagātnes brīdinājumu – “neizlejiet asinis” (1Moz 37:22) –, pastiprina saikni starp to, ko viņi tagad piedzīvoja, un to, ko viņi bija izdarījuši.

Lielākā daļa no mums esam izdarījuši kaut ko tādu, ko mēs nožēlojam. Kā mēs varam kaut kādā mērā izpirkt to, ko esam izdarījuši? Kāpēc Dieva piedošanas apsoliņumu pieņemšana Jēzū mums ir tik izšķiroša (sk. Rm 5:7–11)? _____

Jāzeps un Benjamīns

Jēkabam nebija viegli palaist Benjamīnu, savu vienīgo dēlu no Rahēles, kas viņam atgādināja par mīloto. Viņš baidījās, ka varētu viņu pazaudēt, kā jau bija pazaudējis Jāzepu (1Moz 43:6–8). Tikai tad, kad nebija vairs ko ēst (1Moz 43:2) un kad Jūda apsolīja garantēt Benjamīna atgriešanos (1Moz 43:9), Jēkabs beidzot piekrita otram ceļojumam uz Ēģipti un ļāva Benjamīnam doties brāļiem līdzi.

Izlasi 1Moz 43. nodaļu. Kā Benjamīna klātbūtne ietekmē notikumu gaitu? _____

Benjamīna klātbūtne notikumos dominēja. Kad visi brāļi stāvēja Jāzēpa priekšā, Benjamīns ir vienīgā persona, ko Jāzeps redz (1Moz 43:29). Benjamīns ir nosaukts vārdā, turpretī neviens cits brālis nav identificēts, bet tie nosaukti vienkārši par “vīriem” (1Moz 43:16).

Jāzeps Benjamīnu sauc “mans dēls”, ar to parādot īpašu pieķeršanos viņam (1Moz 43:29; salīdzini ar 1Moz 22:8). Jāzēpa svētība ir “žēlastība” (1Moz 43:29), atgādinot viņa lūgšanos pēc žēlastības, kas netika uzklauts (1Moz 42:21). Jāzeps veltī Benjamīnam žēlastību, ko viņš nebija saņēmis no citiem saviem brāļiem.

Jāzēpa brāļiem baidoties, ka viņi tiks iemesti cietumā naudas dēļ, kas tika atgriezta, Jāzeps sagatavo viņiem mielastu, jo ir ieradies Benjamīns. Liekas, ka Benjamīnam ir glābjoša ietekme uz visu situāciju. Kad visi brāļi ir apsēdušies pēc vecumiem un attiecīgajiem noteikumiem, jaunākajam brālim Benjamīnam tiek pakalpots piecas reizes vairāk nekā citiem brāļiem (1Moz 43:33, 34). Un tomēr šī labvēlības parādīšana viņus nesatrauc, kā tas bija tad, kad Jāzeps baudīja tēva labvēlību pirms daudziem gadiem, kas viņus pamudināja uz šausmīgu rīcību gan pret pusbrāli, gan arī pret pašu tēvu (1Moz 37:3, 4).

“Ar tādas labvēlības parādīšanu Benjamīnam viņš gribēja pārliecināties, vai arī pret jaunāko brāli tie izrādīs tādu pašu naidu un skaudību, kā tas kādreiz bija noticis ar viņu. Vēl arvien domādami, ka Jāzeps nesaprot viņu valodu, brāļi savā starpā sarunājās pavisam brīvi, un tā viņam bija izdevība uzzināt viņu patiesos uzskatus. Tomēr viņš vēlējās tos vēl tālāk pārbaudīt un pirms viņu aizceļošanas jaunākā brāļa maisā lika paslēpt savu sudraba kausu.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 228., 229. lpp.)

Sudraba kauss

Izlasi 1Moz 44. nodaļu. Kāpēc Jāzeps ielika sudraba kausu Benjamīna, nevis kāda cita brāļa maisā? _____

Šis stāsts ir paralēls iepriekšējam. Jāzeps tāpat kā iepriekš dod konkrētas instrukcijas un atkal piepilda vīru maisus ar pārtiku. Tomēr šajā reizē Jāzeps pievieno dīvainu pavēli ielikt Benjamīna maisā dārgu kausu.

Līdz ar to notikumi uzņem citu gaitu. Ja iepriekšējā ceļojumā brāļiem bija jāatgriežas Kānaānā, lai ņemtu Benjamīnu sev līdzi, tad tagad viņiem bija jāatgriežas Ēģiptē un jāsatiekas ar Jāzepu. Ja iepriekšējā situācijā visi brāļi atrada savos maisos vienu un to pašu, tagad tiek izcelts Benjamīns kā tas, kam ir Jāzeps kauss. Negaidīti Benjamīns, kuram kā Jāzeps goda viesim bija piekļuve Jāzeps kausam, kļūst par aizdomās turamo un tiek apsūdzēts šī dārgā priekšmeta zagšanā. Viņš nonāks cietumā.

Tas, ka Jāzeps izmantoja pareģojumu kausu, nenozīmē, ka viņš ticēja tā spēkam. Jāzeps “nemaz nepretendēja uz dievišķu spēku, bet tikai vēlējās, lai tie ticētu, ka var lasīt viņu dzīves noslēpumus”. (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 229. lpp.)

Maģiskais kauss Jāzepam bija iegants, lai izceltu pārdabisku varu un tādā veidā pamodinātu brāļu sirdīs vainas izjūtu pret Dievu. Tādā veidā Jūda saprot Jāzeps netiešo vēstījumu, jo viņš runā par netaisnību, ko Dievs viņos ir atradis (1Moz 44:16). Arī dārgā kausa zagšana attaisnotu smago sodu un līdz ar to pārbaudītu pārējo brāļu domāšanu.

Nozīmīga ir brāļu emociju un viņu reakcijas intensitāte. Viņi visi ir vienoti vienās sāpēs, baidoties par Benjamīnu, kas tiks zaudēts tāpat kā Jāzeps un arī kļūs par vergu Ēģiptē, lai gan viņš arī bija nevainīgs. Tāpēc Jūda ierosina, lai viņu ņem par vergu Benjamīna “vietā” (1Moz 44:33), tieši tāpat kā auns tika upurēts nevainīgā Īzāka “vietā” (salīdzini ar 1Moz 22:13). Jūda pienes sevi kā upuri, kā aizvietotāju ar mērķi nepieļaut “launumu”, kas iznīcinātu viņa tēvu (1Moz 44:34).

Kāds mīlestības princips, kas redzams Jūdas reakcijā, atklājas aizvietošanas procesā? Kā šāda veida mīlestība izskaidro Bībeles glābšanas teoloģiju? (Sk. Rm 5:8.) _____

“Es esmu Jāzeps, jūsu brālis”

Izlasi 1Moz 45. nodaļu. Kādas mīlestības, ticības un cerības mācības var atrast šajā stāstā? _____

Tajā brīdī, kad Jūda runāja par “ļauumu”, kas nāks pār “avi”, “manu tēvu” (1Moz 44:34), Jāzeps “sāka raudāt” un tad “devās pazīstams brāļiem” (1Moz 45:1). Šis izteiciens, kas bieži izmantots, runājot par Dieva pašatklāsmi (2Moz 6:3, Ec 20:9), norāda, ka arī Dievs Sevi šeit ir atklājis. Tas ir, Kungs ir parādījis, ka Viņa aizgādība valda, pat neskatoties uz cilvēciskām vājībām.

Jāzeps brāļi nevar noticēt tam, ko viņi dzird un redz. Tādējādi Jāzeps ir spiests atkārtot: “Es esmu Jāzeps, jūsu brālis,” (1Moz 45:4) un tikai otrajā reizē, kad viņi dzird konkrētākus vārdus – “kuru jūs pārdevāt uz Ēģipti” (1Moz 45:4) –, viņi sāk ticēt.

Tad Jāzeps paziņo: “Dievs mani sūtīja.” (1Moz 45:5) Šai atsaucei uz Dievu ir divkārsš mērķis. Tas ne tikai pārliecināja brāļus, ka Jāzepam nav sliktu jūtu pret viņiem, bet tā bija arī dziļa ticības atzišana un cerības izpausme, jo tas, ko viņi darīja, bija nepieciešams, lai “saglabātu lielu izglābto pulku” un izdzīvotu “nākamās paaudzes” (1Moz 45:7).

Tad Jāzeps mudina brāļus doties pie tēva, lai sagatavotu viņu ceļojumam uz Ēģipti. Viņa aicinājumu pavada īpaši vārdi par vietu, kur viņi “mājos”, tas ir, Gošenē, kas bija slavena ar tās bagātīgajām ganībām, “Ēģiptes zemes labumu” (1Moz 45:18, 20). Viņš arī parūpējas par transportu: tiek sagatavoti rati, kas būs tie, kas pārliecinās Jēkabu, ka dēli viņam nemelo par to, ko viņi ir piedzīvojuši (1Moz 45:27). Jēkabs pieņem acīm redzamo kā pierādījumu tam, ka Jāzeps ir dzīvs, un ar to viņam pietiek, lai atkal atdzīvotos (salīdzini ar 1Moz 37:35, 1Moz 44:29).

Tagad viss ir labi. Jēkaba divpadsmit dēli ir dzīvi. Jēkabs tagad tiek saukts par “Israēlu” (1Moz 45:28), un Dieva aizgādība ir atklājusies spēcīgā veidā.

Jā, Jāzeps bija žēlsirdīgs pret saviem brāļiem. Viņš to varēja atļauties. Kā mēs varam iemācīties būt žēlsirdīgi pret tiem, kuru ļaunums pret mums neizvērsas tik labi, kā tas bija Jāzepam? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļas “Jāzeps Ēģiptē” (213.–223. lpp.) un “Jāzeps un viņa brāļi” (224.–232. lpp.).

“Trīs dienas ieslodzījumā Jāzeps dēliem bija rūgtas ciešanas. Viņi pārdomāja savu nepareizo rīcību pagātnē, īpaši nežēlību pret Jāzepu. Viņi saprata – ja tiks notiesāti kā spiegi, un viņiem nebija pierādījumu, lai sevi attaisnotu, viņi visi mirs vai arī kļūs par vergiem. Viņi šaubījās, vai jebkādas pūles no viņu puses varētu panākt, lai tēvs piekristu, ka Benjamīns dodas prom no viņa pēc tam, kad, kā viņš domāja, Jāzeps bija cietis tik nežēlīgu nāvi. Viņi pārdeva Jāzepu kā vergu, un viņi baidījās, ka Dievs ir paredzējis viņus sodīt, padarot par vergiem. Jāzeps nolemj, ka viņa tēvs un brāļu ģimenes varbūt cieš bez pārtikas, un viņš ir pārliecināts, ka brāļi ir nožēlojuši savu nežēlīgo izturēšanos pret viņu un ka pret Benjamīnu viņi nekādā gadījumā neizturēsies tā, kā bija izturējušies pret viņu.” (Elena Vaita “Spiritual Gifts” 3. sēj., 155., 156. lpp.)

“Jāzeps bija apmierināts. Viņš bija pārbaudījis savus brāļus un redzējis viņos patiesus grēku nožēlas augļus.” (Elena Vaita “Spiritual Gifts” 3. sēj., 165. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Grupā pārrunājiet jautājumu ceturtdienas tēmas beigās. Kā jūs domājat, vai Jāzeps būtu bijis tik žēlsirdīgs pret saviem brāļiem, ja viss viņam nebūtu izgājis tik labi? Protams, mēs nevaram to skaidri zināt, bet kādas norādes visā stāstā par Jāzepu liecina, kāds bija Jāzepa raksturs, kas varētu palīdzēt izskaidrot viņa žēlsirdību?

2. Kā mēs varam Jāzēpā redzēt sava veida Kristus un Viņa ciešanu priekšgājēju?

3. Jāzeps bija pārbaudījis brāļus. Kādos līdzīgos veidos Dievs pārbauda mūs?

4. Pat pēc visiem aizgājušajiem gadiem brāļi saprata savu vainu, ko viņi bija nodarījuši Jāzepam. Ko tas māca mums par to, cik vainas izjūta var būt spēcīga? Lai gan mēs varam saņemt piedošanu un pieņemt Dieva piedošanu, kā mēs mācāmies piedot pašī sev, lai arī cik necienīgi mēs esam saņemt šo piedošanu?

ISRAĒLS ĒĢIPTĒ

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 46. nod., Rm 10:12, 13; 1Moz 47. nod., 1Moz 48. nod.; Apd 3:25, 26; 1Moz 49. nod.; Fil 2:10; 1Moz 49:29–50:21.

ATMIŅAS PANTS:

“Tā Israēls apmetās Gošenes zemē, Ēģiptē, un tiem bija tur īpašumi, un viņi augļojās un ļoti vairojās.” (1Moz 47:27)

Par pēdējiem Jēkaba un Jāzepa dzīves gadiem Pirmā Mozus grāmata runā kopā. Mēs redzam Jēkabu (Israēlu) dodamies prom no Kānaānas (1Moz 46), lai apmestotos Ēģiptē (1Moz 47.nod.), un tur viņš mirst (1Moz 49:29–50:21). Tomēr pat šajā ēģiptiešu vidē fonā vēl joprojām ir skats uz Apsolīto zemi (1Moz 50:22–26).

Tiklīdz Jēkabs ierodas Ēģiptē, viņš svētī faraonu (1Moz 47:7–10), tādējādi piepildot Ābrāmam doto apsolījumu būt par svētību tautām (daļēji, protams) (1Moz 12:3). Vēlāk, pirms savas nāves, Jēkabs svētī Jāzepa dēlus (1Moz 48. nod.). Jēkabs svētī arī savus dēlus (1Moz 49:1–28) un izsaka iespaidīgus pravietojumus par katru no tiem nākamo Israēla divpadsmit cilšu kontekstā (1Moz 49:1–27).

Tomēr fakts, ka Israēls “dzīvo” trimdā, ir Ēģiptē kā svešinieks, rada spriedzi cerībā uz Apsolīto zemi. Lai gan Pirmā Mozus grāmata noslēdzas ar Israēla bērniem Ēģiptē, Jāzepa pēdējie vārdi norādu uz citu vietu: “Es miršu, bet Dievs raudzīdamies raudzīsies uz jums un izvedīs jūs no šīs zemes uz to zemi, kuru Viņš ar zvērestu ir apsolījis Ābrahāmam, Īzākam un Jēkabam.” (1Moz 50:24)

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 25. jūnijā.

Jēkabs dodas pie Jāzepa

Izlasi 1Moz 46. nodaļu. Kas nozīmīgs ir tajā, ka Jēkabs dodas prom no Kānaānas? ____

Kad Jēkabs atstāj Kānaānu, viņš ir cerības pilns. Pārliecība, ka viņš vairs nebūs izsalcis, un labā ziņa, ka Jāzeps ir dzīvs, droši vien deva viņam vajadzīgo impulsu, lai atstātu Apsolīto Zemi.

Jēkaba aiziešana atgādina Ābrahāma pieredzi, lai gan Ābrahāms devās uz Apsolīto zemi. Jēkabs dzird to pašu apsoli, ko no Dieva dzirdēja Ābrahāms, proti, ka Viņš darīs viņu par “lielu tautu” (1Moz 46:3; salīdzini ar 1Moz 12:2). Dieva aicinājums šeit atgādina arī Dieva derību ar Ābrahāmu. Abos gadījumos Dievs izmanto vienādus mierinošos vārdus (“nebīsties”, 1Moz 46:3; salīdzini ar 1Moz 15:1), kas ietver godības pilnas nākotnes apsoli.

Visaptverošais Israēla bērnu vārdu saraksts, kas devās uz Ēģipti, ieskaitot viņa meitas (1Moz 46:7), atgādina Dieva auglības apsoli Ābrahāmam, kad viņš vēl bija bez bērniem. Skaitlis “septiņdesmit” (ieskaitot Jēkabu, Jāzepu un abus viņu dēlus) izsaka pilnības ideju. Uz Ēģipti dodas “viss Israēls”. Zīmīgi arī, ka skaitlis 70 atbilst tautu skaitam (1Moz 10. nod.), liekot domāt, ka Jēkaba ceļojumā uz spēles ir likts arī visu tautu liktenis.

Šī patiesība kļūs vēl redzamāka tikai pēc daudziem gadiem, pēc krusta un pilnīgākas glābšanas plāna atklāsmes, kas, protams, bija domāts visai cilvēcei, ne tikai Ābrahāma bērniem.

Citiem vārdiem sakot, lai arī cik interesanti ir stāsti saistībā ar šo ģimeni, Ābrahāma sēklu, un lai arī kādas garīgās mācības mēs varam no viņiem mācīties, šie ziņojumi ir Dieva Vārds, jo tie ir daļa no glābšanas vēstures; tie ir daļa no Dieva plāna, nesot glābšanu ikvienai dvēselei uz šīs kritušās planētas.

“Šai ziņā nav starpības starp jūdu un grieķi: jo pār visiem ir tas pats Kungs, kas parāda Savu bagātību visiem, kas Viņu piesauc. Jo ikviens, kas piesauc Tā Kunga Vārdu, tiks izglābts.” (Rm 10:12, 13) Ko Pāvils šeit pasaka, kas parāda evaņģēlija universālumu? Vēl svarīgāk – ko šie vārdi mums saka, ko mums kā draudzei vajadzētu darīt, lai palīdzētu izplatīt evaņģēliju? _____

Jēkabs apmetas Ēģiptē

Lai gan Jēkabam tika pastāstīts, ka Jāzeps ir dzīvs Ēģiptē, Kungs vienalga deva viņam “parādību nakti” (1Moz 46:2) un tajā pavēlēja viņam posties ceļā. Jēkabs atstāj Apsolīto zemi, lai dotos uz Ēģipti, kas vēlāk asociēsies ar vietu, kur Dieva ļaudis negrib doties (5Moz 17:16).

Izlasi 1Moz 47. nodaļu. Kādas garīgas patiesības un principus mēs varam atrast šajā ziņojumā? _____

“Jāzeps ņēma piecus no saviem brāļiem, lai tos iepazīstinātu ar faraonu un saņemtu no viņa norādījumus nākamajai dzīves vietai. Pateicībā savam pirmajam ministram valdnieks vēlējās viņus pagodināt, ieceļot valsts dienestā, bet, palikdams uzticīgs Jehovam, Jāzeps gribēja brāļus pasargāt no kārdināšanām, kādām tie būtu padoti pagānu galmā, un ieteica tiem atklāti pateikt savu nodarbošanos, kad ķēniņš par to jautātu. Jēkaba dēli paklausīja šim padomam un parūpējās arī pateikt, ka viņi šeit grib palikt tikai uz kādu laiku un ne pastāvīgi, tādā veidā paturēdami sev tiesības aiziet, kad viņi to vēlēšies. Un ķēniņš, kā jau bija apsolījis, tiem par mājvietu norādīja ‘labāko vietu visā zemē’ – Gošenes apgabalu.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 233. lpp.)

Arī faraons neatbalstīja to, ka šie ceļotāji kļūst par ubagiem, kas dzīvotu no sava kunga žēlastības. Viņš jautāja par viņu “nodarbošanos” (1Moz 47:3), lai viņi varētu labāk pielāgot savu jauno vidi. Faraons arī labprāt izmantoja viņu zināšanas un pat ieteica viņiem kalpot par “pārtraugiem tiem lopiem, kas man pieder” (1Moz 47:6).

Lai gan svešinieks Jēkabs ir zemāks, no svešas zemes, viņš stāv zemes valdnieka priekšā un, kā pants saka, “svētī faraonu” (1Moz 47:7). Viņš, pazemīgais svešinieks, ir tas, kas svētī faraonu, varenās Ēģiptes valdnieku! Kāpēc tam tā vajadzēja notikt?

Darbības vārds “amad lifnei” (“stādīja priekšā”) (1Moz 47:7), parasti tiek lietots kontekstā ar priesteriem (2Moz 14:11). Pārdomājot to, ka senajā Ēģiptē faraonam bija augstākā priesteru statuss, tas norāda, ka garīgā nozīmē Jēkabs stāv augstāk par augstāko Ēģiptes priesteri jeb pašu faraonu.

Lai arī kur un kas mēs būtu, ko mums vajadzētu nozīmēt faktam, ka mēs esam “izredzēta cilts, ķēnišķīgi priesteri, svēta tauta, Dieva īpašums” (1Pēt 2:9)? Kādus pienākumus mums uzliek mūsu ticība? _____

Jēkabs svētī Jāzepa dēlus

Tuvojoties savai nāves stundai, Jēkabs atceras savu agrāko atgriešanos Bētelē (1Moz 35:1–15), kad viņš saņēma no Dieva atjaunotu apsolījumu par “mūžīgu īpašumu” (1Moz 48:4), kas tiks dots Ābrahāmam (1Moz 17:8). Cerība uz Apsolīto zemi viņam ir mierinoša doma, kas uztur cerību, jūtot nāves tuvumu. Tad Jēkabs vērsas pie Jāzepa diviem dēliem, kas bija dzimuši Ēģiptē, un svētī viņus, bet dara to, ņemot vērā nākotnes apsolījumu par viņa sēklu.

Izlasi 1Moz 48. nodaļu. Kāpēc Jēkabs šeit svētī tikai Jāzepa dēlus, nevis citus mazdēlus?

Jāzepa divi dēli – Manase un Efraims – ir vienīgie mazdēli, ko Jēkabs svētī. Tādējādi viņi tiek paaugstināti no mazbērnu statusa uz dēlu statusu (1Moz 48:5). Lai gan Jēkaba svētība ietver otrā (Efraima) pārākumu pār pirmo (Manasi), Jēkaba svētība būtībā attiecas uz Jāzepu (1Moz 48:15).

Tas, ko mēs šeit redzam, ir personīga liecība par Dieva uzticību viņiem pagātnē un Viņa apsolījumu nākotnē. Jēkabs atsaucas uz Ābrahāma un Īzāka Dievu (1Moz 48:15), kas bija nodrošinājis viņiem ēdienu un aizsardzību. Tas ir tas pats Dievs, kas “atpestījis mani no visa ļauna” (1Moz 48:16). Jēkabam arī prātā ir “Bēteles Dievs” (1Moz 31:13), ar ko viņš cīnījās (1Moz 32:29) un kas izmainīja viņa vārdu no Jēkaba uz Israēlu (1Moz 32:26–29).

Atsaucoties uz visu piedzīvoto, kur Dievs pārvērs ļaunu par labu, Jēkabs izsaka cerību, ka Dievs ne tikai parūpēsies par viņa mazdēlu tagadējo dzīvi, kā Viņš ir darījis attiecībā uz viņu un Jāzepu, viņš arī domā par nākotni, kad viņa pēcnācēji atgriezīsies Kānaānā. Šī cerība ir skaidra no viņa atsauksmes uz Šehemu (1Moz 48:22), kas bija ne tikai zemes gabals, ko viņš bija ieguvis (1Moz 33:19), bet arī vieta, kur tiks apbedīti Jāzepa kauli (Joz 24:32) un kur zeme tiks piešķirta Israēla ciltīm (Joz 24:1). Visu raibo notikumu vidū Jēkabs bija paturējis prātā Dieva apsolījumus, ka, pateicoties šai ģimenei, “būs svētītas visas zemes ģimenes” (1Moz 12:3, NKJV).

Izlasi Apd 3:25, 26. Saskaņā ar Pēteri, kā vajadzēja piepildīties 1Moz 12:3? Kā mēs paši esam saņēmuši šo svētību?

Jēkabs svētī savus dēlus

Izlasi 1Moz 49:1–28. Kāda ir garīgā nozīme Jēkaba svētībai pār saviem dēliem? _____

Bez pravietojumiem par Israēla cilšu tuvāko vēsturi Jēkabs redz arī Mesiju un augstāko cerību uz glābšanu. Šī cerība ir norādīta jau Jēkaba pirmajos vārdos par “nākamajām dienām” (1Moz 49:1) – tas ir izteiciens ar īpašu nozīmi un attiecas uz mesiāniskā ķēniņa nākšanu (Jes 2:2, Dan 10:14).

Tālāk tekstā aprakstīta visu šo vīru nākotnes gaita. Tā nav likteņa nolemtība, it kā Dievs būtu nolēmis, ka katrs no viņiem piedzīvos tieši to, ko viņi piedzīvoja. Drīzāk stāsts ir par to, ko viņiem atnesīs viņu un viņu bērnu raksturi. Tas, ka Dievs, piemēram, zina, ka kāds nogalinās nevainīgu cilvēku, protams, nenozīmē, ka Dievs to gribētu.

Izlasi 1Moz 49:8–12. Kāds pravietojums šeit ir dots, un kāpēc tas ir svarīgs? _____

Augstāk un pāri cilvēka gribai, Dievs zina nākotni, un Viņš ir sakārtojis tā, ka Mesija nāks caur Jūdu. Jūda (1Moz 49:8–12), kas ir ainots ar lauvu (1Moz 49:9), saistās ar karaliskumu un slavu. No Jūdas celsies ķēniņš Dāvids, bet arī Šilo – tas, kurš nesīs “šalom” jeb “mieru” (Jes 9:6, 7), un “Viņam tautas klausīs” (1Moz 49:10).

Jūdi jau kopš seniem laikiem ir uzskatījuši šo par mesiānisko pravietojumu, kas norāda uz gaidāmo Mesiju, un arī kristieši to ir uzskatījuši par pantu, kas norāda uz Jēzu. “Viņam tautas klausīs” (1Moz 49:10), iespējams, ir priekšvēstnesis Jaunās Derības apsolījumam, ka “Jēzus Vārdā locīsies visi ceļi debesīs un zemes virsū un pazemē” (Fil 2:10).

Kā rakstīja Elena Vaita: “Lauva, meža ķēniņš, ir piemērots ainojums šai ciltij, no kuras nāca Dāvids un Dāvida Dēls, patiesais ‘Lauva no Jūda cilts’, kuram beidzot pakļausies visas varas, un visas tautas dos Viņam godu.” (“Sentēvi un pravieši” 236. lpp.)

Kāpēc mums vajadzētu izrādīt godu Jēzum tagad, pirms to dara visas tautas? _____

Cerība uz Apsolīto zemi

Izlasi 1Moz 49:29–50:21. Kādas lielas cerības tēmas ir atrodamas 1Moz grāmatas noslēgumā? _____

Pirmās Mozus grāmatas noslēgumu veido trīs cerības pilni notikumi.

Pirmkārt, tā ir cerība, ka Israēls atgriezīsies Apsolītajā zemē. Mozus, šīs grāmatas autors, apraksta Jēkaba un Jāzeps nāvi un apbedīšanu kā notikumus, kas norāda uz Apsolīto zemi. Uzreiz pēc viņa svētības un “divpadsmit Israēla cilšu” pravietojuma (1Moz 49:28) Jēkabs domā par savu nāvi un liek dēliem apglabāt viņu Kānaānā, Makpelas alā, kur bija apglabāta Sāra (1Moz 49:29–31). Stāstījums, kas apraksta bērū procesiju uz Kānaānu, kļūst par priekšvēstnesi izešanai no Ēģiptes vairākus gadsimtus vēlāk.

Otrkārt, tā ir cerība, ka Dievs vērsīs ļaunu par labu. Pēc Jēkaba nāves un apbedīšanas Jāzeps brāļi ir satraukti par savu nākotni. Viņi baidās, ka Jāzeps tagad viņiem atriebsies. Viņi nāk pie Jāzeps un zemojas viņa priekšā gatavībā kļūt par viņa kalpiem (1Moz 50:18) – šis scenārijs atgādina Jāzeps pravietiskos sapņus. Jāzeps nomierina viņus un saka, lai nebīstas (1Moz 50:19), frāze, kas attiecas uz nākotni (1Moz 15:1); jo, kas bija iecerēts “ļaunu darīt” pret viņu, “Dievs to ir par labu vērsis” (1Moz 50:20) – pavērsis notikumus glābšanas virzienā (1Moz 50:19–21; salīdzini ar 1Moz 45:5, 7–9). Tas ir, pat neskatoties uz tik daudzām cilvēciskām neveiksmēm, Dieva aizgādība valda pār visu.

Treškārt, tā ir cerība, ka Dievs glābs kritušo cilvēku. Stāsts par Jāzeps nāvi šajā pēdējā Pirmās Mozus grāmatas pantā ir plašāks nekā tikai par Jāzeps nāvi. Dīvaini, Jāzeps nepavēl, lai viņa kauli tiek apbedīti. Viņš norāda uz laiku, kad “Dievs patiešām raudzīsies uz jums, ka jūs aizvedat manus kaulus no šejienes” (1Moz 50:25), ko viņi arī darīja daudzus gadus vēlāk, tiešā veidā paklausot šiem vārdiem (sk. 2Moz 13:19). Visbeidzot, cerība uz Apsolīto zemi, Kānaānu, ir simbols, priekšvēstnesis augstākajai glābšanas cerībai, atjaunošanai, jaunajai Jeruzalemei Jaunās Debesīs un uz Jaunās Zemes – lielākā cerība mums visiem, cerība, kas ir kļuvusi droša, pateicoties Šilo nāvei.

Izlasi Atkl 21:1–4. Kā šie panti aino vislielāko cerību, kāda mums ir? Bez šī apsolījuma kāda vēl mums ir cerība, ja ne tikai nāve kā visu mūsu problēmu gals? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” nodaļa “Jāzeps un viņa brāļi” (233.–240. lpp.).

“Jāzēpa dzīve sniedz zināmu priekšstatu par Jēzus dzīvi. Skaudība Jāzēpa brāļus dzina pārdot viņu par vergu, jo tā tie cerēja panākt, lai viņš neklūtu lielāks par tiem. Un kad viņš bija aizvests uz Ēģipti, tie sev glaimoja, ka vairs nav jāraizējas par viņa sapņiem, ka tagad ir novērstas visas to piepildīšanās iespējas. Bet Dievs viņu rīcību izmantoja tieši to notikumu labā, kurus tie bija centušies aizkavēt. Tāpat jūdu priesteri un vecaji bija greizsirdīgi uz Kristu un baidījās, ka Viņš ļaužu uzmanību pievērsīs sev un tiem vairs nebūs agrākās ievēribas. Tie Jēzu nonāvēja, lai aizkavētu Viņu kļūt par ķēniņu, bet panāca tieši to, no kā bija baidījušies.

Ar verdzību Ēģiptē Jāzeps kļuva par savas ģimenes glābēju, tomēr šis apstāklis nemazināja viņa brāļu grēku. Tāpat arī Kristus krustā sišana darīja Viņu par cilvēces Pestītāju un visas pasaules Valdnieku, bet Viņa slepkavu noziegums bija tikpat briesmīgs kā tad, ja dievišķās Aizgādības roka nebūtu šos notikumus izvērtusi sev par godu un cilvēkiem par svētību.

Kā Jāzēpu brāļi pārdeva pagāniem, tā Kristu viens māceklis pārdeva Viņa nāvīgākajiem ienaidniekiem. Jāzēpu viņa tikumu dēļ nepatiesi apsūdzēja un iemeta cietumā; tāpat Kristus tika nicināts un atmests, jo Viņa taisnā, pašreizējā dzīve pati par sevi jau norāja grēku, un, lai gan Viņš neko ļaunu nebija darījis, tomēr uz viltus liecību pamata tika notiesāts. Jāzēpa pacietība un lēnprātība, ciešot netaisnību un apspiešanu, viņa labprātīgā gatavība piedot un cēlā labvēlība pret nežēlīgajiem brāļiem ir zināms Kristus attēls, jo arī Viņš nekurnēdams pacieta bezdievīgo cilvēku ļaunumu un izsmieklus un piedeva ne tikai saviem slepkavām, bet arī visiem tiem, kas ir nākuši pie Viņa, atzīstot grēkus un meklējot piedošanu.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 239., 240. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kad Jēkabs nomira, Jāzēpa brāļi baidījās, ka tagad Jāzeps atriebsies. Ko tas māca mums par vainas apziņu, kas vēl viņiem bija? Ko Jāzēpa reakcija māca mums par piedošanu vainīgajiem?

2. Kādas vēl paralēles jūs varat atrast starp Jāzēpa un Jēzus dzīvi?

3. Pakavējieties pie fakta, ka, lai gan Dievs zina nākotni, mēs vienalga esam brīvi savā izvēlē. Kā mēs varam šīs divas domas savienot?